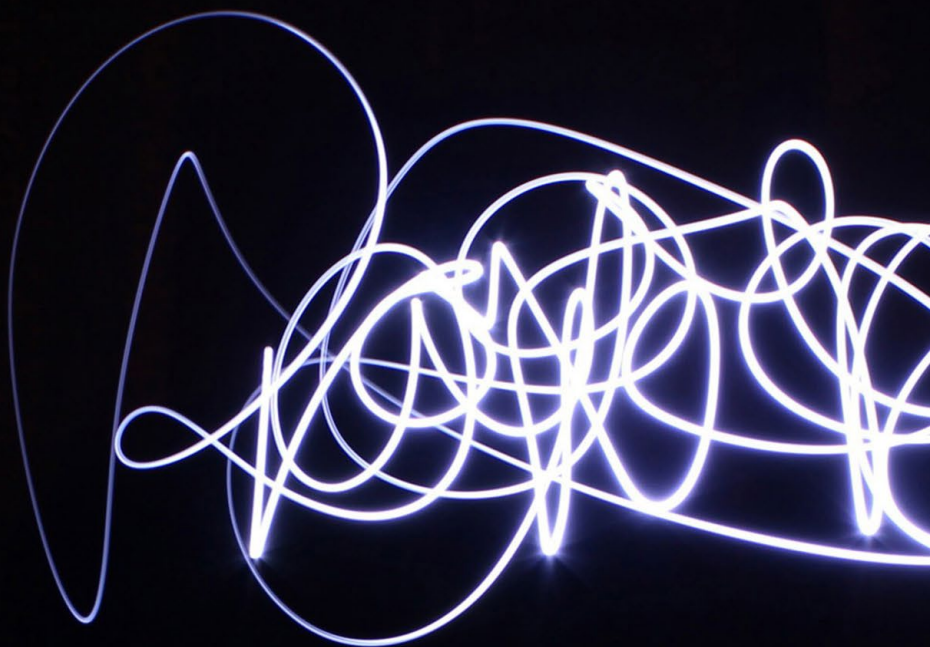

TEMNÁ LÁSKA

Alexandra Berková

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Temná láska

Alexandra Berková

Znění tohoto textu vychází z díla [Temná láska](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Petrov v Brně v roce 2000. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

Podle [předlohy](#) z fondu [Moravské zemské knihovny v Brně](#).

§

Text díla (Alexandra Berková: Temná láska), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 18. 6. 2021.

OBSAH

V boudě	6
Zápas s andělem	42
Konec	92

V boudě

Co všechno jsou lidi schopni snášet, ochromeni strachem ze samoty...

Tedy, jak jsme se seznámili: ano. – šla jsem, totiž, řekli mi – ne: myslěla jsem – prostě bylo to někde napsáno – nevím – to je fuk – že tamtudy, to že je moje cesta – že tudy a pak dál, to že je ten směr – že tamtudy a pak dál, potom, ne teď: teď je to jenom jako, nic vážného, jen příprava, pracovat na sobě a tak – ale štěstí je to, co teprv přijde, když si to zasloužím a budu se snažit, teprv to, co potom přijde, to že je ten život, to štěstí, jak ho známe a jak ho chceme –

bílý dům s velkými okny, terasa, před ní svěže zelený trávník, na něm bílé židle a stůl, za ním sedí on, sošný a zdatný, široká ramena, veliké bílé zuby – vějířky vrásek od úsměvu, znáte to, měkký pletený svetr, co se tak krásně objímá – a zlehýnka prokvetlé skráně –

protože jsme spolu už dlouho a naše štěstí je trvalé –

a já, která mám odvahu ukázat celému světu, že mé prádlo je zářivě bílé, já přicházím zprava a s úsměvem mu předkládám voňavou kávu – voňavou bábovku – voňavý tělový sprej –

a on mě objímá a směje se na mě – a já se směju na něj, po zeleném pažitu k nám běží dvě vymydlené, rozesmáté děti, aby nás objaly a s chutí se pustily do kávy – bábovky – tělového spreje – stranou v pozadí stojí nové auto – taky na splátky –

Prostě pohoda, láska a náruč – to všechno že bude, ale až potom. Teď si mám hledět svého a mazat si na hubu tenhle krém, všechno ostatní pak přijde samo –

Tak jsem teda šla –

a byla tam taková bouda a uvnitř síť a v ní byl on, špinavý a zpocení, zmítal se v síti a v řetězech, vztahoval ke mně ruce a sténal a prosil a volal mě jménem a byl tak opuštěný a sám –

a mé divné já říkalo, vidíš ho? jak je nešťastný? to ho v tom necháš? když tě tak prosí? jeho život teď záleží na tobě! co s tím uděláš? no...?

A tak jsem ho začala z té sítě dostávat, protože to se musí, nemyslet na sebe a pomáhat bližním a tak, abychom byli užiteční, aby nás měl někdo rád, abychom dostali od Boha jedničku –

rozmotávala jsem uzly a uvolňovala řetězy, snažila jsem se ho z té sítě vyprostit, až byl konečně venku –

a já byla uvnitř –

svázaná –

a on vstal a hodil na mě deku.

Křičela jsem, co si to dovoluješ, ty pitomče? Vždyť jsem ti pomohla, pusť mě ven!

Tak dobře: co chceš? Znásilnit mě? Okrást? Tak dělej, co čekáš?

Hele, o co ti jde? Chceš si promluvit? Tak fajn, sundej mi ten šrot a dáme řeč: cejtíš se sám? Žádněj div v týhle díře – to je celý tvoje? ta bouda? to sis postavil sám? a tady žiješ? jenom ty? máš někde rodinu? máš vůbec nějakou? ty neumíš mluvit? tak aspoň kejvni, sakra, jestli mě vnímáš! – hele, jestli seš němej, jestli máš problém, můžem se domluvit...

Bože, ty seš vůl –

No tak mě tu máš – a k čemu?

Tak mě zbij nebo mě znásilni, křič! Tak mluv a nečum!

Víš, co seš? já ti řeknu, co seš, seš normální sráč, slyšíš?! Sadour a sráč!

Tak už mluv, sakra!!

A rozvaž mě. To bolí! Slyšíš, to bolí! Rozvaž mě, nebo – tak dobře: prosím! Já tě teda prosím, byl bys tak hodnej a mohl mě rozvázat? Prosím!

Tak fajn – máš mě tu na zemi, svázanou, na špinavejch prknech a brečím... seš rád? tos chtěl?

Mluvila jsem na něj, prosila, brečela, zoufale, úlisně, zle – a on mlčel, nehybně mlčel – bez výrazu, nehnutě, mlčky mlčel – v tom je obludná síla, paní doktorko, nereagovat. Neudělat nic. Strašlivá moc...

Když jsem pak ztichla, poodešel někam dozadu do tmy, věnovat se svým hračkám. A já tam ležela, svázaná pod dekou – bez hlesu, bez pohybu.

Jeho hračky:

Pastelky, barvičky, panenky, panáčci, hadříčky, břitvičky, skalpítky, nožíky, elektrická křesílka, vojáčci, tančíky, letadýlka, granátky, raketky, odpalovací rampičky, chemické zbraničky, atomové bombičky, motorizovaná pěchůtka, ženijní jednětky, generální štábík... vše pečlivě srovnáno a přikryto hadrem...

Čmárá něco na papír; aniž ke mně vzhledne. Čmárá to urputně, čmárá a čmárá a zběsile přitom funí, zrychluje se mu dech, jak tlačí na pastelky, na ty svoje blbý pastelky, drtí jejich pečlivě ořezané hroty, sakra, chlape, ty máš ale sílu, zbylými třískami ryje do papíru šrámy, urputně a zlostně láme ty svoje pitomé pastelky, pak je zahazuje a bere nové, kňučí, slintá, skřípe zubama a funí, drtí, ničí ten papír, toho nepřítele, nad kterým vítězí, až z něj zbyly jen cáry, které pak cupuje a doráží pěstmi a mete na zem. Zpocený pak vysíleně odfukuje. Pak se zvedá a jde mě vší silou nakopnout.

Ležím tam, svázaná pod dekou, s bolestí po kopanci a lapám po dechu a mé divné já mi říká: vidíš, teď je spokojený; tak je to správné, to díky tobě se mu ulevilo, to tys mu pomohla, a on tě teď za to učiní šťastnou, jak je to v pohádkách...

Přinesl odněkud něco na talíři a začal mě krmit. S věčným soustředěním mi cpe žlutozelený rosol hliníkovou lžící hluboko do krku.

Začala jsem se dusit. Jazyk se mi stočil v hrtanu, zacpalo mi to i nos, rozkašlala jsem se. Nespokojeně zavrtěl hlavou a ukazovákem se mi tu kaši snažil zas vydloubat ven. Neostříhaným nehtem mě přitom škrábl do patra. Pak se pokusil mi tu hmotu nacpat do hlavy ušima. Uhýbala jsem a vydávala dávivé zvuky – rozmrzele mi plácl lžíci té hmoty do tváře a odešel do rohu, věnovat se svým hračkám.

Když se nevěnuje svým hračkám, obchází mě ve velkých kruzích. S odstupem, abych se ho nemohla dotknout; soustředěně si mě prohlíží. Moje špína mu nevadí. Má špínu rád. Je také špinavý a smrdí.

Nemluví na mě. Nemluví se mnou. Ani ve chvílích pohody, když na mé tělo soustředěně čmárá svými pastelkami – když po mně jezdí svými tančičky a vede své bitvičky – ani když mě očichává – ani tehdy neodpovídá na moje otázky: mlčí. Když promluví, strne, jako by zkameněl, s pohledem stranou čeká, až zmlknu, a pak plivne na kresbu a rozzlobeně mi ji loktem dře z kůže dolů. Pak prostě pokračuje, v čem začal.

Probudilo mě šmátrání pod dekou: přiklekl a pokouší se mě oplodnit. S funěním se snaží vecpat do mě své ochablé plodidlo, heká, kňučí a vzteká se – pak do mě kopl a odešel.

Mlčí – mlčky mlčí – nehybně, bez výrazu. Někdy si pro sebe něco drmolí, ale ke mně mlčí jako balvan. Ne, balvan je určitý – podává o sobě zprávu: k balvanu se lze přimknout, hřeje nebo studí – balvan neucukne před dotekem ruky, neuhne očima, nenakopne mě znenadáni a neběží se pak schovat za špinavý hadr někam dozadu...

Cítím se vinna za jeho ubohost. Za jeho strach, za jeho ochablé, páchnoucí, bledé tělo. Za jeho noční pláče a kvílení někde vzadu, za jeho mastné vlasy, plné lupů – Bože – kdyby mě rozvázal, umyla bych ho...

Usmála jsem se. On do mě kopl a nahlas se rozchechtal. Ten kopianec nebyl nijak zlý. Cítí se líp. Vzadu za kobercem jsou schody dolů. Je tam asi sklep. Nebo to není sklep: buď tam těžce pracuje, nebo se schází se svými bohy. Každopádně se odtamtud vracívá velmi unaven.

To období jeho snah rozmnožit se bylo těžké. Zkoušel to často a marně – a těmi neohrabanými pokusy ve mně absurdně probudil touhu po skutečném spojení – a na to se nedá zvyknout. Slyšela jsem se s hrůzou, jak vzdychám, jak mu jdu naproti, jak se mu snažím pomáhat, jak říkám, že kdybych nebyla svázaná, kdybych měla víc prostoru a volné ruce, že bych mu třeba – že bychom třeba spolu –

Nevnímá mě. Je vždy plně soustředěn jen na své marné úsilí – pak rozmrzele vstane, kopne mě – a pak bývá slyšet, jak tam vzadu zuřivě buší hlavou do zdi.

Občas kolem mě rozestaví svíčky, zapálí je a pak s hlavou skloněnou nehnutě stojí opodál a čeká, až poslední svíce dohoří.

Stojí tak dlouho a mlčky. Všechno dělá mlčky.

I zářezy do mých rukou a nohou dělá věcně, bez vášně, beze zloby a beze slov. Ryje do mě nožem, soustředěně a pomalu, ne hluboko – jen aby viděl krev – a pak pozorně sleduje, jak se ty červené čírky klikatí a stékají po kůži dolů.

Nejdřív jsem křičela, prosila, ať mě nechá nebo ať mě radši zabije – mlčky počkal, až zmlknu – a pak řízl znovu – a tiše, tázavě zvedl hlavu, jako by čekal, jestli zakřičím zas. Často takhle pracoval velmi pomalu – a velmi dlouho pak sledoval prýstící krev. Někdy ji prstem ochutnával. Pak mi starostlivě otíral rány, aby se kůže zacelila. Napadlo mě, že aspoň brzo umřu na nějakou infekci – ale ošetřuje mě velmi pečlivě. Na otírání ran má kufříček s desinfekcí. Pálí to. Aspoň nějaký kontakt.

Ted' se víc věnuje svým hračkám. Čmárá na papír nějaké černé žvance a občas se zadívá mým směrem, jako bych jim byla modelem. Černočerným chuchvalcům – černočervenočerným zuřivým chuchvalcům – černočervenožlutočerným zběsilým chuchvalcům, které v hrůze samy nad sebou opouštějí papír –

který on zuřivě muchlá, zuřivě trhá, zuřivě kouše a zuřivě jí.

Snažím se na něj mluvit: jak se jmenuješ, ptám se ho, kolik je ti let, kde máš rodiče? Byl bys docela hezkej, kdyby ses třeba umyl, řekla jsem mu jednou, ale hodil na mě deku. Začala jsem kašlat a dusit se. Vstal, odhrnul mi deku z obličeje a chvíli mě sledoval. Pak si na mě sedl, abych věděla, že jsem jeho. Že mu patřím. Abych věděla, že mě tu drží svázanou jen proto, že o mě stojí a chce mě. Že mě má rád...

Každý den je trochu jiný, paní doktorko. Podle toho, jak jsou chladná, vlhká anebo rozehřátá prkna, uhodnu dost přesně, jaké je venku počasí. Ven vidět není. Takže – logicky – není vidět ani sem. Ani člověk ani slunce sem nevidí. Ostatně, na počátku mi bylo řečeno, že tahle cesta je má – těžko čekat, že by tudy šel někdo jiný –

Zvykla jsem si. Říkám si, no co, jsou na tom jiný hůř, hlavně že nejsem sama, hlavně že někoho mám. Vždyť mě má svým způsobem rád a drží mě tu jenom proto, že mě chce. Tak, abych mu neutekla: záleží mu na mně. Má mě rád. Určitě mě má rád, vždyť přece jí moje výkaly...

Mohla jste odejít.

Cože?

Říkám, že jste mohla klidně odejít. Věděla jste přece, že ty řetězy jsou vlastně dost chatrné.

Ach, to je nesmysl!

Mohla jste odejít! Utéct! To jste přece chtěla!

Nemohla! A i kdyby – on mě potřebuje, tak proč bych to dělala? Co by si beze mě počal: chce mě, sám si mě chytil. Někdy za noci se připlíží, přiléhá ke mně a hřeje mě do zad. Je mi milý ten živý dotyk – musím ale dělat, že spím; jakmile zjistí, že vnímám, zmizí někde v rohu a okázale něčím hlasitě rachotí, kleje s pastelkou v ruce anebo si nahlas hvízdá, aby mi bylo jasno, že mě nepotřebuje, že mě nevnímá, že o mě nestojí... Den co den mi to dává pečlivě najevo: den co den. Pečlivě. Závisí na tom. Komu by jinak dokazoval svůj nezájem, nebýt mě? Na kom by si užíval svou převahu, svou sílu, nebýt mě?

Říkala jste sny, paní doktorko: tak jednou se mi zdálo, že slyším nějaký hluk – povídám si, v tom snu – co je to za hluk? a ono to praštělo bednění – rozpadlo se – a z toho mého blba, pani doktorko, z toho nešťastníka zabeďněného se najednou vyklubal nádherný motýl, zakroužil kolem mě, staré a znavené nekonečným snažením a čekáním a trápením – on, náhle mladý a silný a hotov začít nový život – zakroužil kolem, štěstí z něj sršelo, koukni, jak jsem najednou skvělý, teprv teď vidím, jak jsem byl šeredný a hloupý, ach, já jsem tak šťasten! A byl pryč... probudila jsem se zpocená – a vděčná, že to byl jen sen...

Ach bože, já vím, že jsem spoutaná, ale ty nespoutané jsou tak strašlivě nejisté! Rozhlížejí se stále, zmatené, jestli to na nich není vidět, že nejsou spoutané, že nemají pána! Jak jsou agresivní a neklidné – a co teprv ty, které pána měly, a on je zapudil, jak je to na nich vidět, že nejsou připoutány, i když mají na tváři namalovaný úplně jiný obličej...

Co opuštěnců je všude kolem, zoufalých, válejí se po zemi a křičí, okázale hluční, okázale spokojeni, okázale svobodní – pyšni na sebe, že jsou neuvázáni, bez chomoutu, povzneseni nade vše; hlomozí,

povykují, chlastají, zvracejí a pláčou, v noci pak škrábou na dveře, hlasitě kvílejíce: domů! Pustte mě domů! Tady je strašná zima!

Ta zima a hlad. Ten hlad. Po objetí a lásce, po lidském teple, po hořických trubičkách...

Čínské přísloví praví: kdo ze žalu neztloustl, neví, co je žal...

Dřevěný vagón. Horká zem, plná kolomazi a dehtu. Z ní se tu a tam odevzdaně pokouší vyrazit malý, tuhý, špinavý jitrocel a hned nad zemí zoufale rozpažuje listy. Zběsilé bzučení vos kolem odpadkového koše s tácky od hořčice, nad nímž se tetelí horký vzduch.

Lakovaná dřevěná lavice se mi lepí na stehna. Neuvěřitelně špinavý zřízenec s neuvěřitelně špinavým šátkem kolem krku zasazuje kovové údery kovovým kladivem do kovových kol: bim! bim! bim! Nenaklánějte se z oken.

Prosim tě, neolizuj to, sakra, copak nevidíš, jak je to špinavý? A sedni si pořádně!

Chlad kovu na rtech.

Tak papa, děvenko, doufám, že se ti tu líbilo, měj se moc hezky, a ať se ti ve škole daří, však ty seš chytrá holčička, no, asi už pojdete, tak papa! papa!

Hvizd lokomotivy, vlak drcnul a pomalu se rozjel, teta na peronu se zmenšuje a mává. Stažený krk a sevřené plíce, sůl v očích a velká bolest v celém tom pytli na vnitřnosti, zvaném já. Teď jsou všichni nejspíš u jezu: hráli vybijenou a je jim horko, tak šli do vody.

Matka se unaveně opírá o dřevěné opěradlo – unaveně vzdychla a unaveně zavřela oči. A já vím, že ona je také neodvolatelně sama a život je strašný.

Vagón je prohřátý odpoledním sluncem a já, skrz naskrz prostoupena bolestí, zvanou láska, to nevím, protože je mi dvanáct, a tak se jen snažím to nějak vydržet a neumřít, jako když sedím u zubaře

s hubou dokořán a venku za oknem z mléčného skla choděj lidi jakoby nic a nedá se s tím vůbec nic dělat...

Někdo ve mně má bolestnou potřebu opakovat tu zkušenost, která mě přesahuje –

špinavá sestra špinavých bratří – bim-bim-bim –

proto asi musím občas křičet, paní doktorko, abych zahнала ten strach, že ji trápím, tu, co je tak neodvolatelně sama, co klade ty divné otázky, na které neumím odpovědět: „Proč musíš se vším mlátit?“ „Proč musíš všechno zničit?“ „To už si nesmím ani na chvílku odpočinout? To už se nesmím ani vyspat?“ Tohle já všechno nevím: proč musím všechno zničit a proč ona se nesmí už ani vyspat – tak si koušu spodní ret:

nejspíš jsem se neměla narodit, nejspíš jsem měla radši nebejt...

proto občas buším něčím kovovým do železné trubky –

špinavá sestra špinavých bratří,

bim, bim, bim,

čistě jen abych slyšela ten zvuk...

... proto jsem asi musela tehdy křičet, paní doktorko, aby o mně věděli, že jsem tu a že se snažím, že dělám, co můžu, abych ji netrápila, tu, co je tak neodvolatelně sama, aby mě trochu zahřáli a dali mi najíst... a nějaký hadry na sebe, aby mi nebyla taková zima, hlavně aby toho bylo dost, abych neumřela, rozumíte? A nějaký zbytky třeba, to stačí, a já dám pokoj – a ať mi oni daj taky pokoj... já mám moc práce, ale nemám na nic čas, protože jim. A když jim, tak mě nikdo nesmí vyrušovat. Nikdo na mě nesmí mluvit, nikdo nesmí dát najevo, že mě vidí, jak jim, protože, jak bych to vysvětlila – já vlastně nejím, že bych se krmila – já jen uklízím, do hlavy, co zbylo na stole, co zbylo v hrncích a co zbylo v ledniče, když už se to začalo kazit, protože toho bylo uvařeného moc, protože rozumíte, vyhazovat se nesmí, to by byl hřích –

proto si schovávám všechny ty odřezky, odpadky a zbytky, pani doktorko, protože je škoda to vyhodit. Já to sním: já všechny zbytky dojím a budu užitečná a zabráním tomu plýtvání – v tomhle jsem dobrá, to mi jde! Kolikrát jsem vzhůru dlouho do noci, než to všechno rozpáru a přepletu a sním, kolikrát jsem strašně unavená a je mi zle, ale říkám si, no co, přece nebudeš hekat – seš velká holka, to zvládneš!

Jako tenkrát, když maminka nařídila dojíst, aby se to nevyhodilo, protože jsme chudí, protože tatínek málo vydělává a není tu s námi a ona je na všechno sama a jenom ji trápíme, tak to musím dojíst, aby se to nevyhodilo, a tak jsem poslušně obcházela kolem stolu a žvýkala knedlík, který mi rostl v puse, a musela jsem ho dojíst, aby se nevyhodil, abychom neplýtvali, abych mamince pomohla, ono toho na ni bylo moc, a tak maminka vařila vždycky ve velikém hrnci všechno najednou, aby s námi neměla tolik práce, když je tatínek pořád pryč a ona je na nás sama, chodila jsem kolem stolu a žvýkala a snažila se nezvracet, snažila jsem se to polknout, aby mě mohla mít ráda, to nic, mami, já to pro nás ráda udělám!

Pamatuju se, jak vešla a zarazila se, když mě viděla zpocenou, odanou, s očima vyvalenýma, tváře vycpané moučnou masou – ukaž to sem, řekla znechuceně – počkej, mami, já to sním! Řekla jsem, aby viděla, že to do sebe nacpu, že to dokážu, ještě tuhle hmotu a tamtu – už to bude dobrý, všechno bude v pořádku – už se budeme moct mít rádi, vid', maminko?

Vzala mi s odporem talíř a ten poslední knedlík vyhodila – a byli jsme chudí – protože tatínek málo vydělával a byl pořád pryč a ona byla na všechno sama a dojídali jsme za trest, protože tam nebyl – protože byl jinde a ona musela být s námi, tak za trest, to máme za trest!

Nevěřila byste, co všechno může člověk sežrat a neumřít –

Ale já všechno sním, pani doktorko, tohle já umím, to mi jde! chce to jen mít k tomu ten správněj vztah, dyť i to zkažený se dá sníst při troše snahy, plesnivej jogurt – nahnílý jabko – dyť by to byla věčná škoda vyhodit – nemáte tu něco? no vidíte! dejte to sem, dyť by to byla škoda –

já všechno dojim, pani doktorko, i po jinejch zbytky ráda dojim, aby se to nevyhodilo, suchý a třeba i trochu plesnivý, to je fuk, klidně mi všechno dejte,

a taky nějaký hadry, co je škoda vyhodit, takovej hadr může eště sloužit, proto si schovávám všechny ty starý šaty a boty po tetách, rozumíte, já to všechno zužitkuju, zašiju, přešiju a sním –

i po cizích, co kdo odložil –

zužitkuju, zašiju, přešiju a sním –

pro nás pro všechny! Já zabráním tomu plýtvání! Jen se s důvěrou obraťte, v tomhle jsem dobrá, to mi jde!

Já smyju vaše hříchy – a nebude už plýtvání a nebude škod před zrakem Nejvyššího –

a nebude obviněných a nebude soudců –

jsem popelnice světa!

špinavá sestra špinavých bratří – odpadky sem! –

bim-bim-bim! nevěřila byste, co člověk může sežrat a neumřít...

Voňavá vlhkost měkké lesní půdy. Chladný mech pruží pod chodidly. Šero: zleva od paseky oslnivě probleskuje slunce mezi stromy. Prohřátá paseka sálá hustým, nehybným letním teplem. Dunivý hukot čmeláků, cvrčků a lesních včel...

Ze síně tradic se můj muž vrací zbitý a šťasten. S chutí mě potom nakopne a řekne: nejsi tak veliká, co? nejsi tak chytrá? Pro jistotu se úslužně usmívám a vděčně sleduju jeho sešmajdané, kdysi kostkované pantofle, jak pleskají kolem mé hlavy někam dozadu za koberec; znovu zavírám oči, přikládám nosní díрку k prkenné

podlaze, vdechnu – a skrze prach stopuji vůni pryskyřice, která mne vrací mezi jehličnany...

Síň tradic:

Jsou tam obrazy předků tak dovedné, že se za tebou otáčejí, kam se hneš. Je tam matka, před níž nelze uniknout, a je tam strýc, co se nikdy neoženil, protože mu to sestry nedovolily, ale především je tam matka, ano, matka...

a taky bratr, co ti říkal blbečku, šikovný, rozumný bratr, oddaný všem vládám, a že se jich u nás něco vystříдалo – slušný člověk.

A je tam otec, nahrbený a tupý, co po nocích šoustal tvou matku, vid', miláčku? Ale hlavně je tam matka, ano, matka, před kterou není úniku, která bedlivě dohlíží na každý tvůj krok, neměnná jako kamenný chrlič, s vyčítavýma očima. S obviňujícíma očima. Se soudícíma, trestajícíma, vševidoucíma očima.

Visí tam na zdi hned vedle kříže s umučeným strýčkem, co se o něm nesmí mluvit, protože ho někdo z rodiny udal – protože ho tvůj bratr udal –

no tak sem ho udal, no a co? Dejte mi s tím už konečně pokoj, já mám svýho dost! Bylo to prostě jediný rozumný řešení. Nakonec jsme to mohli odskákat všichni. Víte vy vůbec, co já tehdy zažil? Toho strachu? Že si pro mě přijdou? Že mě budou mlátit a tejrát a pouštět do mě proud? Až budu prosit o smrt? Dobře – tak třeba ne mučit, ale třeba bít. A jestli ne bít, tak by na mě určitě řvali, a to já nesnáším, když se na mě řve – anebo když se mě blbě vyptávají – to prostě nemám rád! Je mi to nepříjemný, já to taky nikomu nedělám, abych se blbě vyptával, serou mě ty, co se furt na něco vyptávají, serou mě ty věčný nespokojenci a mučedníci a hrdinové, co sou pak kvůli nim votravovaný slušní lidi, serou mě homosexuálové, cikáni a přistěhovalci, co tu maj co votravovat, ať seděj doma na prdeli, my jim tam taky nelezem! Dejte mi pokoj, pani, to je mi fuk, že vás pokladní vokradla, zdržujete frontu, spěchám!

V síni tradic přebývá také voják. Za nocí sestupuje z obrazu, vystupuje z rámu a bije mého muže. Bije ho a křičí na něj. Močí na něj. Plive na něj. Chechtá se mu a říká, ty nejsi žádnéj chlap!

Po každém tom obřadu se můj muž třese jako mokrý pes a voják povyroste; nabírá sil a je stále větší a větší. Už měří skoro dva metry, což by do cínového vojáčka nikdo neřekl...

Říkala jste sny, paní doktorko: naše bouda má v zadním traktu ještě několik malých pokojíků, za nimi je krásná vnitřní zahrada s jezír-
kem naplněným průzračnou, čistou vodou, malebně nepravidelné okraje, malebné okrasné traviny kolem, bílý, vzdušný kruhový altánek a v něm stolek, na něm otevřená kniha – říkám někomu, podívej se na tu nádheru – a tady ta rozepsaná kniha je moje, to je můj život, tady tu svoji knihu života určitě napíšu; jistě to bude něco krásného...

Drží mě tu svázanou, jistě, ale ono je to relativní: například jaká pouta, když vlastně nechci nikam jít? Jaké omezování, když se nechci ani protáhnout? Prostě nejsou žádná pouta – nejsou – Ře-
žou a pálí. Brečím. Je mi to všechno děsně líto. Všechny ty bláboly o užitečnosti – jenom cílená lež... Co se mnou asi udělá, až mu tady umřu?

Co uděláš, až ti tady umřu? Křičím na něj – ale jen na mě koukl – a pak zase před sebe – dřepí na bobku s rukama kolem kolen a pohupuje se na chodidlech dopředu-dozadu – blbec. Proč se neprotáhne, když může?

Proč se neprotáhneš, když můžeš? Řvu na něj, ale ani se na mě nepodíval.

Ááá! Blééé!! Křičím – nepodíval se na mě, neohlédl se, ale přestal se houpat a vtáhl hlavu hloub mezi ramena. Ještě chvilku povykuju – nikdo mě neslyší, jasně, zbytečně se unavuju, jasně, ale proč mu to usnadňovat...

Možná bych si i zvykla, paní doktorko, i když mé tělo bylo samý bolák a samý šrám; řetězy už vrostly do masa, horká tepavá bolest přešla zvolna v tupou, a ta potom pomalu chladla. Ale jestli měl být tohle konec, nebylo to zas tak zlé: musel mě něčím udržovat naživu, nevím, moc si na tuhle dobu nepamatuju: má duše stále víc plula povětrím, zatímco mé tělo zřejmě začalo hnít...

Určitě někde jsou ty moje ztracené věci – všechny ty liché rukavice, fotografie ze školy a několik angličáků, co mi je ve škole ukradli... a taky dopisy, ano, dopisy. Vybavuju si jeden:

Milá dcero Karolínó,

přeji Ti k Tvým narozeninám, abys byla zdárnou dcerou, abys již pochopila, že darů života lze užívat, leč měrou nejskromnější, a stala se k naší radosti a v souladu s naším netrpělivým očekáváním užitečnou svému okolí a činila bližním jen dobré. To Ti přeje Tvůj milující otec

prof. MUDr. Vaněk Alois, DrSc.

Tenkrát – ano, snažila jsem se, snažila jsem se pomáhat té, co byla tak neodvolatelně sama, vypastovala jsem podlahu máslem, já nevěděla, že je to máslo, já neuměla číst, neuměla jsem ani chodit, nebyl mi ještě rok, lezla jsem po podlaze a pastovala podlahu tím máslem, co bylo na lístky, abych jí pomohla, té, co byla neodvolatelně sama, snažila jsem se mu to vysvětlit, když mě pak bil, ale nerozuměl mi, neuměla jsem ještě mluvit a on byl cele soustředěn na svůj výkon, aby mě konečně umlčel, aby mě zlomil, a tak mě neposlouchal a věčně a metodicky mě řezal dál –

proto jsem potřebovala ten bubínek, strašně jsem ho potřebovala, abych mohla bubnovat – dali mi ho, ale ztratily se mi paličky. Všude jsem je hledala, až jsem našla jednu – ale jednou paličkou, uznejte, to nejde bubnovat – hledala jsem tu druhou, pořád a všude, ale nikdy už jsem ji nenašla – až po letech v krabici s nádobím: tu paličku mi ten-

krát schovala matka. Viděla jsem tu scénu jasně: malá tmavá kuchyň – matka v ošklivém, béžovém, ručně pleteném svetru ke krku, vzadu na zip, těhotná s druhým bratrem, stojí u stolu a válí nějaké těsto, zklamaná, zrazená, nešťastná, zlostná; otec je bůhvíkde, totiž v práci, kde bývá dlouho do noci. Můj roční bratr stojí v postýlce s nudlema u nosu a křičí, matka s velikým břichem válí těsto na stole a já chodím kolem, pětiletá, a bubnuju ze všech sil na plechový bubínek – aby si mě všimli – aby mě slyšeli, aby nás někdo zachránil...

V té tmavé kuchyni, kde na kredenci sedí velmi, velmi stará panenka s nacukrovanými šaty; s cukrem vyztuženými šaty, kdysi namočenými do cukrové vody a pak schnoucími na hrnci – a já jí ten cukr ožvejkávala, a ta místa byla pak děsně špinavá, zašedlá a umolousaná, a taky schlíplá a nedržela formu –

všichni jsme schlíplí a zoufalí, v téhle temné, chudé, umolousané kuchyni, všichni chcem z toho pryč – on i ona i já i bratr i ten druhý bratr, co se ještě nenarodil; nikdo tu nechce být, ale nikdo to neřekne nahlas, protože – to se přece nedělá...

Jednou v noci jsem své bratry oblékla, paní doktorko, bylo mi šest, jim tři a dva, oblékla jsem je a vyšli jsme na ulici. Musela jsem je odvést, aby je taky nesmetla, příbojová vlna, šli jsme ven, do tmy, někam pryč, najít si jinou maminku, protože téhle jsme jenom pro zlost, všechno zničíme, má s námi jen starosti, tak aby netrpěla...

Ona umí překrásně trpět, paní doktorko: zhluboka vzdychne, odvrátí se a přikryje čelo hřbetem ruky – a my všichni víme, že už dál nemůže – už nemá sil, už jsme ji utrápili... já přitom jen zamžikám očima, polknu a dívám se stranou a snažím se myslet na něco jiného – přitom si trhám řasy nebo koušu spodní ret, vím, že to vypadá hloupě a že mi to pak bude krváčet a pak se mi na rtu udělá ohavný škrálop, a to ji ještě víc naštve, zhnuseně mi dá pohlavek a řekne: nech toho, sakra! Nebo: koukni se na sebe, jak vypadáš, já z tebe umřu! –

a já vím, že jsem její neštěstí. Nebýt mě, mohla být volná. Mohla by zpívat a tančit a žít. A já ji chci utrápit. Chci ji zničit. Sedřít z ní kůži zaživa. Nejsem schopna ani po sobě uklidit hračky, taková jsem. To má ona za všechnu lásku, kterou mi dává, za celý svůj život, který mi obětovala, to má za všechno: je mi šest, chci ji zničit, tak si koušu ten spodní ret...

Pamatuju se na ty chvíle, paní doktorko, jak se uvnitř třesu, ta strašná úzkost, rozumíte? že jsem skrz naskrz špatná, že bych měla radši nebejt, proto mě nikdo nehřeje, neusmívá se na mě a nemá mě rád –

Ten hlas, ten její hlas – když si na mě stěžuje, ta jeho děsná melodie, když se on vrací domů a ona mu jde vstříc –

Ona nejde *k němu* nebo *jemu naproti*: jde mu *vstříc* – to je to pravé slovo – *vstříc* – anebo *v ústřety*, tak by se to taky dalo říct: když slyší klíč, jde honem někam dál, dozadu k věšákům, anebo k oknu – a staví se ke dveřím zády; potom se prudce otočí, jakoby překvapena, kdože to vstoupil – široce rozevře oči – zhluboka vdechne – a vrhá se k němu jediným pohybem celého těla, jakoby vržena vpřed s rukama rozpaženýma – příbojová vlna – a celou bytostí vydechne: konečně! Anebo: kdybys věděl! Anebo: ona mě zničí! – a schoulí se do jeho náruče jako bezbranné poupě –

a já stojím a mžikám a koušu si spodní ret a dívám se stranou, je mi šest a ret zase krvácí, ale to je fuk; stejně přijde trest. Na ten kratičký okamžik, kdy on stojí ve dveřích a ona je k němu vržena silou svého zoufalství, už nejsou tyran a oběť, už nejsou soupeři; teď jsou víla a princ, křehká a silná. A on mužní v té roli a povstává, aby trestal...

Když mě pak bije, soustředěně a metodicky, ona si zakrývá oči a nechce to vidět: ach bože, ne! vždyť je to dítě! Nebud' tak krutý! A pak vykřikne: *surovče!* Anebo *nech ji!* Nebo *už dost!* – a postaví se mezi něho a mě, chráníc mě svým tělem –

a teď je to *ona*, kdo chrání *mě* – a on je teď sám, protože my jsme najednou spolu, ona a já, my dvě proti němu, vid', maminko, jsme spolu a on je najednou bezradný – tisknu se k ní a vím, že se budu strašlivě snažit, aby to takhle mohlo už zůstat, aby mě mohla mít ráda a abychom zůstaly spolu, ona a já –

ona po chvíli vydechne, ztěžkne, otře si oči a řekne, *pust'*, anebo *běž*, anebo *nech mě* – odstrčí mě a všechno je zase zpátky, a já ji pustím a někam jdu, k nějakým věcem, a ona jde po své práci, po nějaké svojí nenáviděné práci, kterou musí tady doma dělat kvůli mně, a začne zuřivě zametat anebo utírat prach anebo řinčet nádobím, protože někdo to udělat musí –

a on si důstojně odkašle a důstojně odejde do své pracovny. Kde důstojně. Rovná. Nějaké papíry. Pomalu. Pečlivě. Je skle-pá-vá. Aby hrany zařezávaly. To je teď velmi důležité. Na milimetr přesně. K hraně stolu. A jsme zase každý sám...

Ach ano: dětství! Krajina děsu...

Proto asi musím pořád jíst, paní doktorko, já jak něco vidím, strčím to do tlamy a sežeru, všechno sežeru – nenávidím se, jasně že se nenávidím, topím se v sádle, nemůžu dejchat, srdce mi buší jako kulomet a potím se jako dveře od chlíva, mám pořád vytřeštěný oči a všemu se chechtám, můj stav je stav ohrožení, paní doktorko, ale pořád se chechtám a všechno sežeru.

Chodívala k nám na návštěvu matička, a když viděla, jak ležím na zemi v řetězech a zpod jazyka mi trčí kus šedavého uzeného, spráskla ruce a zvolala, no to se teda někdo má, jen tak se povalovat, ten si tě ale vykrmuje, ten si tě hledí, no má to někdo štěstí, narazit na tak hodnýho chlapa, to já to štěstí neměla!

A měla pravdu, matička moje, neodvolatelně sama, sekyrou osekávaná, do drátů vplétaná, na skřípci natahovaná, ale stále kvetoucí, stále čiperná a triumfující, s hlavinkou hrdě vztyčenou, aby každý viděl, že má víc sil než tatíček, aby každý viděl, že na ni tatíček nemá

a že je vůl... Tatíček chtěl svoje metody konzultovat s tím mým, ale ten můj je takový ňouma, že nezabral...

Chodívá k nám na návštěvu i bratr vůl. Bratr vůl je skvělý. Jeho rodina je skvělá, jeho kariéra je skvělá, jeho účty jsou skvělé. Bratr vůl k nám chodívá a rád nám o svém životě vypráví. Ten můj při tom úpí a kvílí a rve si vlasy a drásá hrud', což staršímu bratrovi dělá nesmírně dobře, a odchází od nás sám se sebou velmi spokojen. Příště přinese obrázky z dovolené.

Snažím se ho hřát. Jednou si toho všiml, zatvářil se překvapeně, skoro se jako by usmál – ale pak sebou polekaně škulbl a odskočil. Od té doby pak důsledně udržoval dostatečný odstup, aby si neza-
dal. Aby si o něm něco nemysleli. Aby se mu nesmáli. To pak tančí svůj tanec pohrdání: okázale mne obchází po špičkách, okázale se nakrucuje v bocích, vyráží bojovné zvuky, ovívá si nos, vysoko zdvižený, aby byla zřejmá jeho nelibost nade mnou, štítivě do mě štouchne špičkou boty a významně pomrkává směrem k síni tradic, aby viděli. Aby viděli, že je chlapák a že se snaží. Velmi se snaží. Miláček. Pak do mě cpe krmení hned několika otvory najednou, aby mi bylo jasné, že je hodný a že mě má rád.

Myslela jsem si, že to nějak půjde. Že to bude jako všude; že na mě vyplivne svou hořkost, já na něj vyleju svoje zklamání, pobijem se, utřem krev a půjdem si spolu koupit nějaký hezký záclonky.

Jenomže: zabij smrt!

Ustřiхни konec!

Mám spoustu práce: musím se toho ještě tolik odnaučit...

Bratr vůl hodně pracuje. Dělá to z lásky: miluje peníze. Miluje i svou dceru. Co mu utekla žena, tak ještě víc, protože aby nebyl sám. To se nevyplatí. Bratr je skvělý a jeho žena je taky skvělá, ale jednou po-

tkala jednoho ještě víc skvělého, tak s ním odešla, protože to by byla blbá. Bratr vůl tedy koupil dceři dům a hned se do něj nastěhoval, protože to se vyplatí. Taky jí sehnal ženicha z řad svých zaměstnanců, protože to se vyplatí. Dcera pak chtěla děťátko, protože to se tak dělá, kočárek se záclonkama a tak, ale bratr vůl řekl ne. Už se o dcerušku dělí se ženichem, a ještě s děťátkem, to už se nevyplatí. Žádné děťátko se nikdy nevyplatí. A tak žijí všichni tři v tom domě, jedí u jednoho stolu a spí v jedné posteli, protože to se vyplatí, a tak se mnoho nezrozenou potlouká kolem, než seznají, že jsou všechny přístupové cesty neprodyšně uzavřeny, neboť je uzavřel bratr vůl, co hodně pracuje, protože se to vyplatí, a letos pojedou všichni tři na dovolenou v půjčeném autě, protože se to vyplatí, a budou spát v půjčeném stanu na parkovišti hned vedle toho auta a budou jíst psí konzervy a všechno to bude přímo a bratr si to všechno nafotí a přijde nám to ukázat. A tak bratr vůl září, jak se to všechno daří a jak se to vyplatí, a jeho dceruška stárne s divným úsměvem na tváři...

Ten můj rozvazuje zauzlované motouzy, rovná zmuchlané papírky a snaží se vyrobit nějaký stroj z krabic od mlíka. Musí vykonat nějaký čin. Je přece chlap, tak se to od něj čeká. Rovná kusy prken a staré plechovky, aby byl kolem nějaký řád. Aby byl v jeho životě nějaký řád. Pročítá staré noviny a hledá v nich nějaký smysl. Je mi ho tak líto...

Zdalo se mi, že je loutkou v ženských šatech, byl to nějaký kroj, stál strnule proti mně a překážel mi v cestě, chtěla jsem ho odstrčit, odsunout, aby mi nepřekážel, ale on nehybně stál, strnulý, tuhý, zíral skrze mě – ptala jsem se ho, o co jde, mlčel, strčila jsem do něj víc, zakymácel se, ale stál, vyndala jsem tedy odkudsi nůž a bodla ho do hrudi, ale on pořád stál, bodala jsem do něj, ani nehlesl, jenom se vždycky trochu zakymácel, několikrát upadl, ale hned zase prkenně

vstal, všude plno krve, ach bože, tolik krve, muselo ho to bolet, ale on vždycky zase vstal, snažila jsem se po něm dupat, když ležel na zemi, bylo to hrozné, bylo mi ze mě zle, jeho mi bylo líto, ale neuměla jsem z té situace odejít, on nezmizel, neuhnul, jak bych potřebovala, nedal se obejít, pořád stál v cestě, pořád tam trčel, jako když ode mě něco chce, a já do něj pořád bodala nožem – byl v ženském kroji, tuhý a tragicky směšný, a já ho neuměla zabít, tam v kulisách...

Přivedl si nějakou cizí ženu. Někakou velmi nešťastnou cizí ženu. Špinavou. Smrděla chlastem. Vepředu měla jenom dva zuby, uroušané vlasy a v nich vetknutou nějakou ohavnou, dobře míněnou zlatou sponu z pouti – nerozuměla ničemu. Myslela, že ji má rád, ale on ji jen použil, aby se se mnou nějak vyrovnal, jako použil mě, aby se nějak vyrovnal se svou matkou, aby jí dokázal, že je frajer, té bedlivé v síni tradic... Ta ošklivá se snažila, hodně se snažila, a potom nerada odešla, když ji vyhodil, zadívala se na mě a nechápala nic...

– ale kdo komu slouží? slabý silnému, nebo naopak? Stará se dítě o matku? opatruje nemocný lékaře? A tak odkládám svou jedinečnost, abych se starala o tvé blaho bez reptání jako Herakles, když hověl vůli vzteklého Euristena... Zříkám se své tváře a pevnými tahy kreslím jinou, abych se co lidská bonsaj zařadila v síť nutností; neboj – nedovolím té dokonalé masce být škvírečkou poodhalit to rudé uvnitř, to zjitřené a horce tepající, co tě tak děsí – pardon: čím tak okázale pohrdáš, můj bojovníku...

Bratr vůl na něj útočí. Ten můj se s ním za nocí utkává; prosí o uznání, prosí o lásku, prosí o milost, pláče... Ta z bufetu mu poradila, aby kolem sebe udělal skořápku. Bratr vůl přišel, aby nám vyprávěl o svém novém úspěšném obchodu s dovozem použitých páráték. Ten můj naslouchal. Byl ve skořápce. Jsem ve skořápce, opakoval si,

jsem v bezpečí, nikdo na mě nemůže, jsem ve skořápce. Bratr vůl viděl, že žádný skřípot zubů, žádné slzy, žádný pot. Přidal tedy na kritice a ostří, přidal i výsměch, ale ten můj jen kýval hlavou, naslouchal a říkal: opravdu? Kdo by to řekl? Zajímavé... A tu bratr vůl počal jevit neklid, vrtěl se, rudl, poposedával a mlaskal přes falešné zuby, přes skvělé a drahé porcelánové zuby, nakonec to nevydržel, praštil do stolu, kopl do židle, práskl dveřmi a zuřivě odfuněl, pln ochromující nenávisti, nikoli celkově posílen, jak byl předpokládal, a tak na milostné schůzce, kterou si záměrně naordinoval hned po návštěvě u nás, nestál vůbec za nic. Bravo! Ten můj to zvládl – no není skvělý?

Ach bože, vajíčko: mluvím na něj – už neutíká, ale zdvořile s hlavou na stranu opácí: neříkej, opravdu? Vážně? Myslíš? A odchází.

Paní Jarmilka se už nemusí bát o své děťátko, paní Jarmilka používá naše nový aktivní dynamický extra supermejdlo! Její děťátko, její ústní dutina, toaletní mísa, houbička na nádobí, její podpaží už není čisté, ale hygienicky-chemicky-zářivě-bíle superčisté! Vše živé, co nám žije na řasách, v postelích, odpadech, ve střevech, ve vodě, ve vzduchu a za ušima, všechno to podezřelé a divné, co se nám vůbec nelíbí, protože je to úplně jiné a jde z toho strach, to všechno naše supermejdlo spolehlivě zářivě bíle hygienicky a snadno odstraní! Už se nemusíme bát o svá děťátka, už jsme ve vesmíru sami!

Kdyby dal Bůh rybám hlasivky, změnilo by se něco?

Zatímco vítězný kapr v igelitovém pytli dělá, co může, Vlastík se chystá skočit do vody.

Hej, bacha! Vlasta skáče!

Vlastík září a sundává boty, aby se neutopil. Sundává boty, protože mu to řekli, aby si sundal boty, aby se neutopil. Vlastík sám

by si boty nesundal, protože je debil a za trochu lásky by se utopil bez reptání.

Jed! Skákej! Nebud' srab! Musíš! Dělej! Hop!

Vlastík to prodlužuje. Polichoceně se pochechtává, protahuje se, pomalu přechází po břehu, pomalu sundává boty, pomalu sundává sako a pečlivě si povytahuje kalhoty, aby mu ve vodě nespady. Vítězové nad rybami radostně hýkají a kynou mu vstříc hrozný püllitrů.

Vlasto, za panáka! Za buřta! Jed'!

Chvilé dozrála. Děti na rukou a v kočárcích pláčou. Matky jimi nepřítomně potřásají a cpou jim do pusy rohlík, klíče, zapalovač: cokoli, aby už byl konečně klid; ženy teď nechtějí opustit své brunátné muže, protože teď to bude nejlepší. Vlastík se rozbíhá, ke všeobecnému veselí mívá dřevěný můstek a plácne sebou hned u břehu do vody.

Muži se se smíchem vracejí zpět ke svým püllitrům.

Umí plavat? Ne, ten se hned utopí. Blbost, umí, to von skáče takle každé rok. Neměl by pro něj někdo skočit? Proč, von pak vyleze.

Je tu taky stará slečna a básník tak starý, že už vykrádá své epigony: je div, že přijel, protože něco tak starého už normálně necestuje. A je tu taky v semišové bundě pražský pražák z Prahy. Říká slečně: víte, já to tu mám rád, ta příroda, ty lidi... já jsem totiž z Prahy... a odkudpak jste vy? Já taky z Prahy! říká slečna nadšeně – ale on se odvrátil a odešel.

Je tu taky vlasatý student, hubený, roztěkaný, neklidný. Potí se mu ruce. Přišel sem a vidí, že tohle tady není to místo. Půjde pryč a bude skládat balady k velkým bubnům.

Stranou na kládách sedí dva staříci, mírní a dobrotiví jako koalové, srkají dvanáctku a sledují vše vzdálenýma červenýma očima. Vlastík ve vodě pro větší efekt plácá rukama a pak příčinlivě plave přes rybník až na druhou stranu.

Nad rybníkem letí čáp. Těžká práce s těmi slovy: co všechno se vejde pod pojem rybník. U okna chalupy sedí matka. Těžká práce s těmi slovy: co všechno se vejde pod pojem matka.

Vlastík plave zase zpět. Pak plave ještě tam a zpět a tam a zpět. Už se na něj nikdo nedívá.

Uřízl mi hlavu. Dlouho mu to nešlo, ale nakonec se to podařilo; vsadil mě otevřeným krkem do květináče, abych pustila kořeny. No co, jsou na tom jiný hůř. A on to udělat musí, je přece chlap: musí mě školit, musí osekat mé plané větve a já se musím snažit, abych mu byla k užítku, musím napevno zakořenit, vykvést a vydat plody, aby na mě mohl být pyšný, jak mě zvládl, už skoro zplanělou, aby mě mohl vzít kolem ramen a říct, pocem, ty seš moje holka! Rozloučila jsem se tedy s hlavou, co to je, taková hlava, zbytečně rozptyluje, ráda se bez ní obejdu, když mu překáží, stejně ji už potřebovat nebudu, když jsem teď s ním. Třeba se to podaří, a potom budeme spolu hrát takové ty běžné hry a budem se při nich doplňovat; já budu stavět pokojíky pro panenky a on bude v síni tradic vylepšovat svou obranu, bude zdokonalovat svoje brnění, brousit meče a zpevňovat obranné valy –

jenže se mi nedařilo zapustit kořeny do země; snažila jsem se, přemlouvala se, ale nešlo to, on to určitě nějak popletl, nešika, asi mě měl zasadit nohama dolů, nebo přivázat ke vchodu anebo vplést do rámu, jak se to dělá, já mu to říkala, už když mi nasazoval pilu na krk, prosím tě, zkusme to jinak, takhle to nepůjde, ty ode mě chceš něco, co neumím, takže ti nemůžu posloužit, jak umím: takhle tě nemůžu hřát, hřát, to mi jde –

bylo to celé tak strašně zmatené, prosím tě, říkala jsem mu, třeba si o tom předem něco přečti, nebo se někoho zeptej, jak se to běžně dělá, často o tom píšou: nohama do země – nohy svážeme drátem, stáhneme, zpevníme – dobré je na pár místech je poranit, aby odtekla zbytečná míza, čímž se zamezí útěku. Vršek dle potřeby ohneme k zemi, zajistíme závažím, u krku přiškrtíme, zatížíme – bože, všichni to znají: mocné a hladké pruty pak ořezáváme znovu a znovu, protože ty, co se pnou k nebi, ty nechtějí rodit, a tak je odřezáváme tak

dlouho, až narostou haluze krátké a křivé, vrásčité, malé, služebné, kloubnaté jako staré prsty, co už nemají sílu vztahovat se k nebi, co už pochopily, že pánem není Bůh, pánem je zahradník, můj pán je můj Bůh, ne naopak – a tak poslušně rodí rok co rok –

říkala jsem mu to, už když mi přikládal pilu na krk, prosím tě, nedělej to, já mám tu svou hlavu dost ráda, živila jsem ji tím nejlepším, pečovala o ni zvenčí i zevnitř, pořád je pro mě dost důležitá – já budu nejspíš ten typ, co bez hlavy zajde, asi ti chcípnu – stejně jsem teď už celá tvoje, i s ní... Nech mi mou hlavu, prosím tě! Neohrozí tě, když mi ji necháš!

Ale on, že tady jde o princip, a chlap se přece nebude nikoho ptát; navíc má hlavu svou a je zbytečné mít doma hlavy dvě.

Hrozně to bolelo, on je totiž děsný nešika, s pilou to neuměl, půjčil si ji od souseda, ruce se mu potily, pila mu prokluzovala, padala z ruky, trvalo to asi tři hodiny, než se mu podařilo přepižlat mi krk a oddělit mou hlavu od těla, musela jsem mu pomáhat a držet ji rukama, aby neuhýbala, bolelo to a bylo mi to děsně líto, brečela jsem a on říkal, ale no tak, už to bude, jenom drž, ať už to máme oba za sebou – držela jsem si tu hlavu, aby se nekymácela, a brečela jsem – i ta hlava pak ještě chvíli brečela, když ji vynášel v igelitové tašce k popelnicím – ale co, řekla jsem si, hlavně když mu to pomůže – musím mu být k užitku, když je tak nemotorný a bezradný, kvůli tomu jsem přece na světě, abych byla užitečná, abych ho zahřívala, když je mu zima, abych ho krmila, když má hlad, abych odklízela jeho nečistotu a dodávala mu síly, když přestává věřit svým hračkám –

jak mi to psávala matička: „nemysli si, že život je nějaká zábava, že tě bude někdo bavit! Co myslíš, co já vytrpěla! Ty to máš dobrý, ty máš mě, ale já? Dyt' tenkrát ani žádný matičky nebyly!“

Zdalo se mi, že se topím, a on se na mě dívá, jestli se utopím. Šlapu vodu, polykám, křičím, on čeká, jak to dopadne. Potom jde pryč.

Topím se v blátě: trpělivě mě zalívá, i když se mu šhubáním nohou snažím naznačit, že to takhle nepůjde, že takhle ho nebudu hřát...

On není zlý, paní doktorko, on je jen bezradný a neví, co se mnou. Nestačí na mě, neví, jak mě ovládnout, zpracovat, zmáknout, dostat pod svou kontrolu – a to ho štve. Pochopitelně – je přece chlap! Musím ho brát, jaký je. Musím zapomenout na svoje sobecké zájmy a věnovat se jeho sobeckým zájmům: proto jsem se narodila. Proto tu jsem.

Asi už umírám – je to fuk. Škoda. Mohlo to dopadnout líp. Mohlo to být možná docela fajn. Mohla jsem ho naučit mýt se a čistit si zuby a měnit prádlo – mohli jsme spolu být takový ten ušlechtilý prošedivělý pár z reklamy na kafe. No nic.

Lehounká jako právě shořelý list, a stejně tak křehká, snáším se v piruetách – dotýkám se země, jen abych se znovu třepetavě vznesla – nadnesena horkým dechem – vlnou vzduchu, vyhanou zpod jeho náhle zavřených víček – kroužím u stropu a snáším se v pomalých kruzích, plovoucích houpavě po dráze kyvadla – tančím mu na rozloučenou a všechna tělesnost je hluboko dole...

Vypadalas děsně, řekl mi potom, když ses tak najednou vydrápa-la na nohy, kýbl ti na krku visel jak přezrálá hruška, kymácela ses jako medvěd, jak starej a chromej medvěd –

tančila jsem mu svůj tanec na rozloučenou – chvíli mě pozoroval, jestli upadnu, a když jsem upadla, odešel dozadu ke svým hračkám...

Asi jsem potom začala opravdu chladnout a hnít – a tu i on si všiml, že nějak bezvládně visím z květináče, vytáhl mě, zeminu očistil a krk zašpuntoval žárovkou. Snažila jsem se mu dát najevo, že kdy-by mě objal... ale nějak to nepochopil, jak říkám, popleta – a zavedl mi do srdce drát... Tvářil se přitom provinile, snad tušil, že něco není v pořádku, a tak mi do jícnu cpal laskominy, abych viděla, že je na mě hodný a že mě má rád...

Byla to blbost, s tou hlavou, řekl mi později, ženská a hlava, to je proti přírodě, ženský se hlava má utínat včas.

Topím se. Kamenný anděl se na mě nehnutě dívá: jestli to nezvládnou, nejsem jeho dcera, takže žádná škoda. Jestli jsem jeho dcera, musím to zvládnout. Šlapu a polykám vodu, chrčím a volám o pomoc. Kamenný anděl mlčky čeká, jak to dopadne. Já už nechci tyhle sny!

Paní doktorko, proč mě můj táta neměl rád?

Měl tě svým způsobem rád.

Vrah má svou oběť taky „svým způsobem“ rád. Proč mě neměl rád normálně, jak se to dělá: pocem, dej mi pusku, tobě to sluší, seš přímá holka – a tak...

Protože to neuměl.

A máma?

Protože to neuměla.

A manžel?

Protože to neumí.

A co hergot dělám mezi všema těma amatérama...?

Totěž co oni...

Bílý dům se zahradou a dětmi – někde to přece musí být...?

Bratr vůl má přítelkyni, kterou si ale nevezme, protože se mu to nevyplatí, ale chodí k ní na večeře, protože se mu to vyplatí.

Co kdyby měla Popelka větší nohu...?

Oplodnil mě. Jednou se opil a oplodnil mě. Bez vášně, věcně a s rozmyslem. Pak poodstoupil a soustředěně sledoval, jak mi roste mateřská hlava, jak mi bobtná břicho a jak ze mě leze bezbranná larva. Dal ji do klece. Bude z ní motýl, tak aby neuletěla.

Larva je ke mně prisátá a pije. Nebo je prisátá a spí. Nebo je prisátá a usmívá se ze spaní. Když pije, zhluboka táhne a hlasitě polyká a soustředěně přítom funí a pevně se mě drží malinkejma prstíčkama. Miluju ji. Bojím se o ni, strašně se o ni bojím.

Zahřívám larvu, zahřívám ji, jak to jde – on udržuje odstup.

Larva ochutnává svět: hlemýždí se mi kolem nohou, na všechno se sápe, všechno si cpe do chobůtku, na všechno civí. Mačkám ji, muchlám a ona se odevzdaně chechtá masitým smíchem.

Chodíme s larvou ven. Všechno si prohlíží a všechno opěvuje hlasitým hýkáním. Kupuju jí všelijaký šatičky a mašličky a krejzlíčky a volánky, vším to na ni a láskyplně se jí posmívám, no vy ste teda srandovná pani, říkám jí, nejste vy náhodou nějaká pokakaná princezna? A ona se hlasitě směje, a neví čemu, a já se směju, že ona neví čemu, a směje se oddaně se mnou, sladká, sladká...

No má to někdo štěstí, taková krásná larva, to my to štěstí neměli, vid', tatíčku, nám se dítě nepovedlo – no pocem, cukroušku, ty seš teď moje kamarádka a mámě to neřekneme, že jo, co?

Matička jako inteligentní hmyz rozeznává a dělí svět na přátele a nepřátele; dokáže vždy přesně mířit a neomylně zasáhnout; je mistrně i v navazování krátkých účelových spojení – ale mně je to fuk: – jsem nezranitelná.

Spíme spolu s larvou na jedné rohoži. Jemu se to nelíbí.

Musí prožít krásný život. Ochráním ji ode všeho zlého. Všechno zlé od ní odkloním. Všechno těžké za ni udělám, všechno špatné za ni sním. Do smrti ji budu kojít. Do své smrti – ne, do smrti nás obou. Vydržím s ní naživu, dokážu to, má přece jenom mě.

Čekám zemětřesení. Mám strach, aby se larvě něco nestalo. Ano, musím se mít na pozoru, musím být na všechno připravena. Mám tašku nachystanou v místě, které snad spadne poslední – a v tašce čokoládu, vaříč, sirky, ovesné vločky – takové ty věci, co nás zachrání – co nám daj přežít nejhorší chvíle –

já vím, je to hloupost, paní doktorko, já vím – ale co kdyby se se mnou něco stalo? Kdo by se postaral o larvu? Kdyby mě třeba něco přejelo – nebo na mě spadlo – larva by umřela hladu – radši nebudu vycházet na ulici...

taky se před spaním podívám za všechny bedny a všude kolem, aby tam nebyl nějaký škrtič nebo tak – rozumíte – larva je tak bezbranná – a on tak k ničemu – to dítě má jenom mě! To *já* musím všechno zařídit a na všechno myslet, jsem na to na všechno sama, neodvolatelně sama, rozumíte? Protože on vylezá jen shánět nové hračky, anebo vlez do síně tradic, ožere se a spí... To *já* koukám, aby bylo všechno zamčený a kýbl před dveřma, kdyby přišel zloděj, abych ho slyšela –

mám u postele železnou tyč, kdyby něco, protože von by se neprobudil – a kdyby se probudil, tak by se nepohnul, a kdyby se pohnul, tak by nic neudělal – a kdyby něco udělal, tak určitě nic, co by nás s larvou mohlo zachránit – jestli mi rozumíte – něco pro nás, co by nám pomohlo...

Sen: sedím na skalisku, mokrá, nahá, v ostrém studeném větru; třesu se zimou, veliké rudé slunce na obzoru cloní ohromná černá loď. Vypadá temně. Zlověstně. Ptala jsem se kartářky, co to znamená, a ona mi řekla, že Krásný princ vzkazuje, že dneska nemůže přijít, ale zítra už určitě.

Teplá, měkká, hřejivá náruč: dotknu se jí a dostanu ránu od elektrického učitele. Vábná, vonící krmě: rána. Přívětivý muž s přátelskýma očima: rána. Dobrácká maminka s laskavým úsměvem mi jde vstříc: rána. Obrazy v mžiku mizí, rozpadlé ve virtuální prach, střídané

obrazem přibouchnutých dveří, odjíždějícího vlaku, hroutícího se schodiště, ledu, praskajícího pod nohama... sleduju všechny vzdělávací kurzy. A tohle je dobrý kurz. A já jsem skvělá studentka. Jen počkej, já ti ukážu!

Obřadně natahuje hodiny. Obřadně čte a skládá noviny. Obřadně rozevívá na Nový rok nový kalendář: obřadně, soustředěně a důležitě prolamuje jeho tuhé desky a staví na stůl. Když je všechno kolem hotovo, vše uklizeno, nakoupeno, přineseno, očištěno a nakrájeno, tak míchá a z nicoty vyvolává k bytí salát. Obřadně. Je Velikým Autorem Salátu. Všechny své malé, zbytečné nesmysly dělá nesmírně obřadně, protože ví, jak je strašně zbytečný, a tak musí všem svým výměškům připisovat absolutní vážnost. S nejvyšším soustředěním kontroluje denně teplotu a tlak vzduchu a pečlivě si to zaznamenává do velikého tlustého sešitu, jakých máme dvacet nahoře na půdě. Do plechového hrnku sbírá a měří množství srážek na zem spadlých. Jednou ho překlopil a vychlemtal pes – dolila jsem to podle oka – takže ten údaj bude už navěky falešný – rozestoupí se nebesa a otřese zem? Tenhle tlustý a zbytečný sešit s krasopisnými záznamy srážek a teploty bude jednou spálen s odpadky stejně jako on. Bože, jak ho nenávidím!

Dobro-zlo, noc a den – budiž. Ale je brzda opakem motoru?

Bratr vůl přišel na skvělý nápad: že si z naší chatrče udělá kancelář, kde bude lidem radit, jak mu mají dávat svoje peníze. Ten můj je zmaten.

Mohlas odejít.

Nemohla! A kdyby: kampak bych chodila, co by si beze mě počal! Takový nešika... Někdy mu řeknu: dobrou chuť! A on: co je ti do toho? Máš mě snad za blba, kterej neví, co je dobrý? Nebo řeknu:

dobře se vyspi! A on: neporoučej! Tak – vidíš, teď kvůli tobě nemůžu spát, když jsi mi to poručila; teď kdybych usnul, znamenalo by to, že se ti podřizuju!

Někdy ale řekne: miluj mě! – a já se nahá rozdírám o jeho brnění – do slz a do krve, tak to má rád... to mu dělá dobře... vždycky pookřeje, když slábnu – to je taková naše hra, rozumíte?

Sen: porodila jsem syna, matička jej hodila do studny a spráskla ruce: jeminánku, to jsem to ale vyvedla! On mi upadl! Jsem to ale popleta popletená – no to jsem celá já...! Co teď budeme dělat?

Kdyby vás strčili do klece, kde už čeká lev, do jámy plné hadů – to je strach z matky. Odsouzení k roztřesené nemohoucnosti. Ochrnutí. Bezmoc. Hněv, zloba a agrese, která by jinak už dávno nastoupila k mojí obraně, má tudy zakázaný směr; napřažený meč se ve vzduchu bezradně kymácí: na hlavu tohoto útočníka nesmí dopadnout. Obracím jej tedy proti sobě...

Tohle se mé larvě nikdy nesmí stát!

Tatíček umřel. Podle výpovědi svědků se zadíval někam nahoru, jestli není děravý okap, a vtom uviděl všechno najednou: svou ubohost, mou ubohost, matiččinu ubohost i zoufalství mých bratrů – a nad tím vším jako klenbu marnost ušlého času. Nebesa se nad ním otevřela a on, prostoupen světlem a bratrstvím se zbytkem vesmíru, rozechvělý návalem vděčného pláče, zmáčený slzami a s tváří zvrácenou k nebi, stál s rukama rozpaženýma a prosil za odpuštění; stál tam na zahradě, vesmírem láskyplně objímán, a toužebně si přál, aby tahle chvíle nikdy neskončila; v tom momentě všechno zmizelo. Viděl se, jak stojí rozpažený pod okapem a civí vzhůru, chvíli se udiveně rozhlížel, a potom svěsil ruce a zbytek dní strávil pláčem a všem se omlouval a prosil za odpuštění, a potom plakal, že se ta chvíle nikdy nevrátí. Potom si lehl a řekl, dneska nejspíš umřu. Ale

prosimtě! ty budeš ještě prohánět holky na tancovačce! řvali jsme na něj a strkali do něj, dloubali ho přátelskými dloubanci, častovali přátelskými štulci, cloumali jsme s ním a všelijak jinak s ním bodře zacházeli, ale on řekl, už mě to tu nebaví, a umřel.

Matička pečlivě cítí jeho hrob. Černá jí velice sluší. Nosí s sebou na hřbitov kartáč a šampon a termosku s teplou vodou, aby ruce nezábly. Je třeba shrábnout spadany listí a ukotvit věneček, aby ho vítr nesebral.

Celá ožila a píše hodně dopisů. Miluje dopisy: ten skvělý virtuální svět, kdy nic neklade odpor a skutečnost je konečně dost efektní, oslnivá, barvitá, děsivá a šokující, jak to máme rádi. Vlastně až v dopisech stojí za to žít...

Vzpomínám na tatíčka, jak stojí v koupelně před zrcadlem, dělá na sebe bojovné brady a pulzující čelisti a říká si: seš chlap. Víš svoje. Nic tě nerozhází. Tobě nebude nikdo nic povídat. Víš, co ti můžou. Máš jasno. Seš tvrdej. Bojovně na sebe mhouří oči a tvrdne a mužní před tím zrcadlem a všelijak jinak hubí ženu v sobě. Matička na doslech zrovna náhodou utírá prach – všude tady kolem – tu špínu po nás všech, protože někdo to udělat musí – a jen tak zlehounka, bezpečně kryta tatíčkovou hluchotou, si tichounce, jenom tak pro radost, propěvuje: chcípáku – blb-če, zmet-ku!

Larva je náhle jiná – neklidná, rozmrzelá, nesvá, odstrkuje mě – zlobí – co dělám špatně?

Špatná formulace –

Tak co mám udělat, aby to bylo dobře?

Špatná formulace –

Čím jí mohu prospět?

Trpělivost, něha, láska, klid.

Objala jsem tedy neklidnou, zmítající se larvu – a ona se po chvíli zklidnila a usnula –

a druhého dne byla někdo jiný: zamyšlená a vážná – a pak se náhle narovnala, s praskotem odložila svůj obal a napůl udiveně, napůl v rozpacích si protřepávala překrásná, pomačkaná křídla – pak se protáhla, zakroužila místností, řekla ahoj, mami, já se na vás přijdu někdy podívat, jak tu s tátou žijete – a odlétla oknem – nádherná – svěží, voňavá...

Zvrásněla jsem u vědomí, jak jsem unavená a kolik času uběhlo, zatímco tady zbytečně cloumám řetězy – co s tím?

Sakra, zbyli jsme tu jen my dva – známe se už tak dlouho, proč třeba nejdeme ven? Venku je svět a lidi a tak –

Nevím, jestli se o něj starám dost dobře. Občas křičí ze spaní: mámo! Maminko! Hošíček chce šoustat! A pláče a buší pěstmi o zem, a já ho chlácholím a hladím a konejším, až se mi ztiší na prsou a kouše si nehty a fňuká: hošíček je hodný, hošíček nezlobí – a usne...

Pokusila jsem se ho obejmout – odtáhl se a něco zavrčel. Ale občas mě očichává, aby zjistil, kdo jsem. Pořád ještě chce vypátrat, kudy na mě, jak mě řídit, aby mi mohl podlehnout, kdyby chtěl –

Aby mě mohl trestat a bít, kdyby chtěl –

Abych ho mohla trestat a bít, kdyby chtěl –

Aby mohl být můj otrok, můj pes, moje dítě a můj pán, kdyby chtěl – ale pořád to nějak nejde...

Trvalo mi to léta, než jsem trochu objevila, jak to vlastně je – a bylo to snadné jako péct sněhuláka v troubě. A mělo to i stejný smysl...

Zjevil se mi kamenný anděl a řekl: podřídíš se stejným zrudám, jako jsem já.

Bratr vůl zemřel. Odešel po zralém uvážení po kontrole účtů, kdy zjistil, že život sám je tak drahý, že se ani nevyplatí. Tak od nás ode-

šel. Chytrý, šikovný a schopný přetrvávat za všech režimů s úporností plísně, schopný plout ve stínu mocných jako pěna za lodí...

Ze zadu mi podřízl nohy, abych vykrvácela. Drž, už to bude, musíš klidně držet, musím najít tepnu, abych tě dobře zabil, rozumíš.

Rozumím. Snaživě držím, je to hodný člověk, potřebuje mě, nesmím ho opustit, musím mu vyjít vstříc, pižlá mi nohy, dost to bolí, je nešikovný, ani zabít mě neumí, pižlá mi ze zadu do stehů, potí se přitom a nervózně funí, ne a ne najít tepnu – pižlá mě nějakým tupým perořízkem, pachtí se u toho, nejradši by to už měl za sebou, já taky – najednou toho ale mám dost – vidím se v zrcadle – tohle krásné tělo je přece moje, sakra, on mi ho chce poškodit? Odstrkuju ho – i s polovinou krve mám víc sil než on – vrávoravě vstávám a jdu od něj pryč, chabě a nemotorně se snaží mě zadržet, něco přitom drmolí, neblbni, pocem, ať to doděláme, nebo tak něco, ne že by po mně toužil, ne že by mě miloval – jen se mě tak nějak vlažně a neosobně, zato pevně drží – aby mě měl – aby mě mohl zabít – ne že by mě nenáviděl, ne že by mu to dělalo radost, prostě se se mnou musí nějak vypořádat – nezkontroloval mě, neosedlal mě, neobjel na mně třikrát dvůr, musí mě tedy zabít, jak to žádá rodový rituál – musí potvrdit svou převahu, musí to tak být; jeho rodina, shromážděná na fotografiích, to vše bedlivě sleduje z šedivých zdí: každý pohyb, každou kapku krve...

Matička mi psávala dopisy, ve kterých líčila své utrpení a moje štěstí, abych si toho vážila a byla si toho vědoma a nikdy nezapomněla, jak jsem to vyhrála a na ten život vyrostla, kdežto ona to štěstí neměla...

A já jsem ty dopisy schovávala, skladovala jsem je léta, až jich byly stohy a hromady, dávala jsem je do krabic, do velikých krabic, které jsem vršila na sebe, komíny krabic, plných dopisů od matičky, stály po léta v rozích a při stěnách naší prkenné boudy jako vysoké, šedivé, ponuré věže, kymácely se a hrozily spadnout...

A četla jsem si tatíčkovy dopisy z cest: Moji Milí. Dneska jsem měl k snídani chléb s máslem, jedno vejce naměkko vařené, černou kávu a ovesnou kaši. V 9.30 jsem šel na toaletu, mírný průjem, a poté jsem se zabýval filosofií Pythagorovou. Myslím, že ke vztahu *omezeno–neomezeno* ještě nebylo řečeno vše; přijmeme-li totiž jako premisu, že vše, tedy i *neomezeno*, vzniká rozdělením původního *jedna*, pak musíme přijmout, že sudá čísla vlastně neexistují, jsouce stále v zajetí svorníku onoho původního *jedna*. V poledne jsem měl řepnou polévku, patrně jen rozvařenou řepu, ale výživnou a chutnou, chléb s margarínem a mrkev. Slunce dnes svítilo téměř nepřetržitě, jak mohu soudit dle jeho odrazu na červených cihlách komína před oknem mé podkrovní pracovny. Pracoval jsem po celý den. Nezapomeňte provětrat mé slavnostní šaty. Tato zem jest velice zajímavá. Mnoho zdraví a božího požehnání. Váš otec.

PS

V předešlém dopise jsem omylem uvedl, že jsme měli k snídani mrkvovou kaši, tento údaj opravuji: jednalo se stejně jako dnes o ovesnou kaši. K tomuto omylu mne zřejmě svedla skutečnost, že na talířku po mé pravé ruce byla položena mrkev. Požehnání. Otec.

PPS

Mé dopisy prosím pečlivě uschovejte pro použití k mé biografii, na které začnu pracovat ihned po svém návratu. Stolice v pořádku.

Matička ty jeho dopisy schovávala a skladovala je ve velkých krabicích, které vršila na sebe do velkých komínů, jež se kymácely v rozích místností a hrozily spadnout. Někdy nám dopis nahlas přečetla, než jej uložila do krabice. Jednou v něm byla slova jako *krása, rozkoš, požitek* – ptala jsem se, o čem ten dopis je. Koupil si nové rádio, řekla matička a složila dopis do krabice.

Držím se sochy anděla, tvrdé a mrazivé, držím se jí křečovitě a křičím: pust' mě!

Pomalovala jsem tu sochu jedovou barvou a rituálně ji po částech olizuju – já asi umřu, ale on stejně neobživne, já vím...

Zpoza skříně vylezl ohromný pavouk, podíval se na mě, otrásl se hnusem a zase zalezl.

Pani, ve vašem věku, co byste chtěla! Buďte ráda, že vás nebije! Podívejte se na sebe...! řekl mi doktor;

Každýmu se líběj hezký holky, mně se taky líběj hezký holky, ale ty seš aspoň inteligentní... řekl mi kamarád;

Ále, prosím tě, nic se sebou nedělej, ten zoufalej výraz, ty mastný vlasy, ty kila navíc, ta nespavost, pocení, ten srdeční třas, to všechno k tobě patří! Dyt' bys ztratila svou identitu! řekla mi kamarádka...

Drtím sochu anděla v náručí – střepiny, zabodnuté do hrudi, nechávám tak...

Čím víc to bolí, tím víc se mobilizuje má síla – a já se na něj povzbudivě usmívám, jakože to jednou bude fajn... Tím víc mě ale nenávidí a připadá si zbytečný...

A pak jsem se jednoho dne, kdy seděl dlouho skrčený v rohu a nedával najevo, že by mě vnímal – pak jsem se nějak nevědomky protáhla – a moje okovy praskly jako slupka párku – a já byla volná... namáhavě jsem vstala, pomalu – praštělo to ve mně – pomalu, vratce, nejistě; podivila jsem se, jak jsem ve skutečnosti veliká – a jak on je malý – ale ano, byl skrčený, samozřejmě; zívla jsem a pocítila hlad a on byl najednou malinký, maličký jako opička, jako mraveneček, nepatrný – odmetám ho koštětem jako hračku, беру ho do ruky: nenávidí mě a nemůže ode mne odejít – ani já nesmím odejít – protože to bych potom přece neviděla, jak okázale mě nenávidí... a pak to zas všechno zmizelo, ach bože, je to tak složité...

Vyšla jsem si jenom tak, bez pána a bez vodítka – a už tu byl stařec mého věku, a že mi bude dělat společnost. Řekla jsem ne, z čehož

vyrozuměl, že se mi líbí, ale stydím se to přiznat. Řekla jsem způsobně, že skutečně, ale opravdu potřebuju být sama, a on řekl, už ti někdo řekl, jak seš šeredná?

Ne, budeš první, řekla jsem.

A on řekl: krávo – a odešel.

Musím se snažit, musím zapomenout na svoje sobecké zájmy a věnovat se jeho sobeckým zájmům, blablabla, tak to má být, tak se to ode mne čeká, blablabla, musím mu udělat prostředí, když se vrací a zvrací, když se třese, ubohý a sám, když si líže rány a kope mě, aby uvěřil ve svou sílu, když se mi chechtá, aby uvěřil ve svou velikost, aby posílen zas odcházel znovu se pokusit řídit svět – jednou se mu to povede, určitě, co by jinak dělal? přece to sakra k něčemu bylo? přece to nebylo jen tak? přece to všechno má nějaký smysl, vyšší, skrytý smysl – který zatím neznám – anebo ne? – ach Bože!

Tady jsem.

Že jsem mu pomohla? Že bylo mým posláním podepřít tuhle ubohou bytost a pomoci jí? Že to všechno nebylo zbytečné? Že mě má rád a jednou to pochopí, změní se a pln vděku mi všechno vynahradí a máme před sebou krásné a šťastné harmonické stáří jako z tý reklamy na kafe...?

Kašle na to. Vůbec neví, o co ti jde. Až ti to dojde, umřeš. Až umřeš, najde si jinou. Své vdovectví bude nosit viditelně jako kytku za kloboukem, jako třpytku soucitu na nové oběti.

Ne!

Chceš se vsadit?

Bože...

Pořád jsem tady: čím začneme?

Zápas s andělem

Kamenný anděl hubí vše živé.

Kamenný anděl je rád sám. Kamenný anděl přichází, aby trestal. Bojím se.

Nezastavuj se, jdi dál!

Mám strach. Ta nehybná mohyla na horizontu, to temno nade mnou a všude kolem, to bušení srdce, ta úzkost, to je on?

Ano. Jdi a přemož ho.

Nemůžu, nesmím!

Musíš, sic přemůže tebe. Spolkne tě, pohltí, udusíš se v něm. Jdi a přemož ho. Sraz ho k zemi a řekni, nepustím tě, ačli mi požehnáš! Jinak se budeš vidět jen jeho trestajícím okem a budeš mluvit jen jeho řeč. Zmizíš v něm. Přemož ho!

Ale co pak? Pak budu úplně sama?

Ano.

... ale má bestie umírá, chuděra, potřebuje mě; už pozbyla sil, ztratila šťávu, ty její šlehy už nejsou tak tvrdé jak dřív, už nejsou tak elegantní, tak smrtelné... Dětinští: šišlá a zkouší se lísat. Jenomže já vím svoje a držím se stranou; na jedno zabití měla bestie sil vždycky dost...

Anděl ji dorazí. Už na to čeká, už krouží kolem.

Je mi jich líto.

Neuhýbej. Jdi dál.

Ten můj – kdyby ho otec nemlátil botou po hlavě, kdyby ho strýc nemiloval láskou ženy – kdyby mu bratr nemočil do postele a matka ho nenabízela k adopci, kdyby ho tenkrát ty lysé lebky nevehnaly do rybníka, kde musel stát celou noc a čekat, až se vyzvracejí, až jim dojde pití, až znásilní tu nezletilou a holemi utlučou toho pitomce, co se jim v tom snažil zabránit...

Kdyby neexistuje.

Ale zlu přece musíme čelit!

Na tohle nestačíš, nezastavuj se, jdi dál!

Ale...

... to jsi ty, Molochu?

Já.

Jen kveteš.

Já vím. Krátím jim životy a oni mi za to platí.

Jak to, že jim krátíš životy a oni ti za to platí?

Jsou hloupí. Milujou náhražky. Beru jim zlato a prodávám slámu. Mají z toho radost. Hodně platí.

Vždyť přece jméno je jenom zvuk – to jsou tak hluší a slepí?

Mění iluzi za život, milujou sklíčka a stíny a duhové kuličky, zmenšeniny, nápodoby, modely, náhražky – hrajou si s tím, připadají si jako bohové a hodně platí. Hodně a rádi. Čím víc platí, tím jsou šťastnější.

Vždyť oni ty peníze platí svým životem – to se jim líbí?

Nevěřil bys, kolik života jsou ochotni obětovat, aby si vydělali na útěk ze života. Krásná doba.

... Slyšelas? To řekl Moloch, vládce dvouhlavých démonů anarchie, jehož úkolem je spolu se Satanem udržovat na světě v chodu zvrácení hodnot, spory, konflikt a svár. Svět se sváří – a Moloch se Satanem jsou konečně zajedno. Krásná doba – slyšelas dobře?

Ano.

(ministerstvo obecného blaha vypisuje konkurz na specialistu v oboru fám pro mediální komunikaci. Požadavky: dobrá orientace v oborech *mimozemšťané, nové choroby, nebezpečný hmyz a hollywoodské hvězdy.*)

Na tohle nestačíš. Mysli na zápas s andělem, pokračuj dál!

Ano:... to město je staré. Cizí – ne, znám to tu. Ulice zanedbané, oprýskané domy, kdysi vzosné jako sláva zašlých princezen. Horkem rozpálená prkna – městská plovárna. Vyprahlý trávník přečpaný ležícími těly. Konec šedesátých let. Hloučky živě debatující naháčů u stánku s pivem. Houfy vos kolem odpadkových košů. Betonová nádrž s kalnou vodou...

Jak se jmenuješ?

Karolína.

Kolik je ti let?

Bylo mi šestnáct. Nemám sourozence a svět je zlý. Musím mu čelit. Musím být ve střehu. Jsem sama. Tady na té plovárně a všude. Něčeho se bojím. Jím nanukový dort.

Dál.

Říkají o mně, že jsem odvážná, nadaná, že všechno zvládnou. Tak ochraňuji slabé a nosím za ně těžká břemena. Ale mám pořád z něčeho hrozný strach. Nemůžu se nadechnout a často se mi děsivě rozbuší srdce. Proto jím ten dort.

Dál.

Tohle koupaliště se jmenuje Zámecká zahrada. Jde se k němu od divadla Zelenou ulicí. Je temná a křivolaká; kdysi byla zřejmě bohatá a zdobná, soudíc podle karyatid s uraženými prsy a rozpadlých balustrád. Za chvíli sním ten nanukový dort. Bude mi zle. Tatínek s maminkou nade mnou budou zas vrtět hlavou. Tatínek s maminkou nade mnou už dávno zlomili hůl; jsem hrozná a jsou se mnou jen potíže. Oni jsou skvělí. Tatínek je doktor, maminka herečka. Škoda, že jsem se jim narodila: mohli si žít...

Kam jdeš?

Pryč – jsem tady navíc...

Jsi tu na svém místě: pokračuj!

Král je z kamene, královna z bláta. Skvěle se doplňují.

Bláto je proměnné: jednou je pevné, podruhé teče mezi prsty. Potom se blyští, plane – a pak smrdí stokou. Teď zrovna je toxické

a pokouší se mě zabít. Proto musím sníst celý ten dort – abych na to zapomněla. Rozhodla se skořápka, že zahubí kuře – sranda, co? Miluje ji. Anděl. Mě ne. Kane z ní lež tak přirozeně jako z jater žluč...
Jdu do budoucnosti, tam je líp...

Prostě to nezvládli – pokračuj!

Kecy.

Každý čeká od svých dětí, že budou lepší než on; jak jinak by se měl zlepšit svět?

Nasrat!

Čekají: nezakotveni a opření o sebe jako domeček z karet; existují jen ve vzájemném propojení, v chuchvalcích, které se co chvíli hroutí... I Anděl měl svého anděla, který ho na povel trestal, i bestie měla svou bestii, která z ní rvala játra –

At' táhnou k čertu!

Už jsou tam – pokračuj!

Ach bože – je mi čtrnáct – plácám tenis o zed' na kurtech na Letné. Ten kluk na mě kouká – vsadili jsme se o nějakou pitomost – že neudržím míček ve vzduchu nebo tak – bože –

Dál!

No – sakra – o facku jsme se vsadili, no – a já vyhrála... já mu tu facku dala, tomu klukovi – já idiot – ty jeho zmatené oči. Myslel si, že je to legrace – jenže, jak říkají kamenní andělé: jde o princip. Vždycky jen pravdu. Držet slovo. Plnit sliby. Dopředele... je mi to tak líto...

Už je to pryč.

Není! Ta facka tam visí dál, celý ty léta, co jsem se tomu klukovi nemohla omluvit – ani ho neznám – nemohla jsem mu říct, že nejsem tak blbá z vlastního rozhodnutí, ale z pitomé, překotné ochoty naplnit tuhou vůli kamenných andělů... celou tu dobu visí ta facka v prostoru mého bytí jako planoucí stigma blbých, snaživých holčiček, ochotných zkamenět, ochotných zranit, ochotných se přerazit „pro dané slovo“, „pro věc“ – tak co, děti, co myslíte? Má se říkat pravda? Ano! Nebo se má lhát? Ne! A mají se plnit sliby? Ano! A vždycky,

za každých okolností? Ano!! I když je nám to někdy nepříjemné? Áno!!! A tak pitomé holčičky v naději na úsměv – na pochvalu – na pohlazení kamenných andělů kopírují jejich kamenné krutosti – donekonečna a furt – a nikdo je za to nepochválí, nikdo nepohládí a nikdo je nemá rád – a proto bolest ze světa nikdy nezmizí...

Jdi dál.

Nechci.

Musíš, nebo to v tobě shnije a potom vybuchne. Roztrhá tě to na cucky a zůstaneš tak, v cárech, sama, smrdutá zoufalstvím a přitažlivá jako pukavec, jako nevyvezená žumpa...

Jednou – bože, to byl trapas: léto, večer, tma v Kollárově ulici proti Očistným, později Městským lázním. Jsou krásné: zdobné a v nových barvách. Stáli jsme na rohu a ten kluk mě políbil na rozloučenou... Říkala mi kamarádka z Bostonu, že nikde ve světě už se nestojí „na rohu“ – jen u nás. Jinde jsou mladí spolu v autech, v půjčených bytech, v parcích, na diskotékách – různě – ale naše generace v Čechách randila na rohu: stávali jsme celé hodiny a opírali se o zeď na rohu ulice, kde milá bydlí...

Neuhýbej.

Já vím; no – bylo to krásný: byli jsme tam, sami, v noci, v těch lázních. Vylezli jsme nahoru po žebříku, z parku do patra a oknem přes pánské šatny rovnou k bazénu. Objevila jsem tu cestu, dobrodružnou a nádhernou: miluju vodu, bazény, chlor – uplavala bych se k smrti. Noc, tma, pleskání vody, bazén jen pro sebe, dvě těla – mokrá objetí... No a pak venku, před domem, mě políbil na rozloučenou. A já, trdlo snaživé, já jsem mu podala ruku a pevně jsem mu ji stiskla, jak jsem to viděla v sovětských filmech; kdosi na tenise mě ten den chválil, že mám pevný stisk – a já myslela, že to tak musí být, že je to tak správně... Zaúpěl: „to se nedělá!“ a znovu mě objal a políbil – a já, zblblá trémou, jsem mu tu pravici podala zas... Ó hrůzo, ta strašlivá pitomost snaživé holčičky... ještě dnes je mi horko, jak se za to stydím!

Jsme na světě tak dlouho, dokud nezvládnem učivo svého stupně – pak opouštíme tělo a jdeme dál.

To je všechno?

To stačí.

A co radost? Co štěstí?

Štěstí není smyslem života – jdi dál!

A co je smyslem života?

Život. Nestarej se, jdi dál.

Život? Jenom? Ještě je ale něco za tím? Nad tím – mimo – navíc?

Kdo ti to řekl?

No – píše se o tom, všechna náboženství to naznačují...

Blbost; je jenom zima a tma. A ticho. A tenhle pokus; barevný cvičiště, prstýnek z pouti v té tmě. Doznění Velkého Třesku. Pšouk absolutna v oceánu nicoty... nemysli na to – jdi dál.

Je mi sedmnáct. Přichází frajer s hřebenem v zadní kapse kalhot. Jsem sešněrovaná v půjčených šatech. Jdeme na „čaje“. Odpolední čaje jsou večer a pije se tam rum. Buší mi srdce. Můj frajer není ani fešák, ani chytrák, ani s ním není psina, ale jsem jeho a on je můj. Pro tenhle večer. Bud' ráda, že někoho máš, kdo s tebou jde. Sotva dýchám v těsných šatech, držím se ho a jsem ráda, že někoho mám, kdo se mnou jde. Táhne z něj pivo. Říká mi:

Hele, ty seš ted' moje holka a seš tady se mnou, rozumíš? Tak budeš poslouchat, co ti říkám, a domu dem, až řeknu. S jinejma netancuješ: seš tady se mnou. A hlavně, kámoš je dycky víc, to si pamatuj. Je ti to jasný? Co ti tady říkám? Abys třeba nechtěla něco rovnat, když se třeba servu, abys nebrečela, že sem se tě nezastal, když tě třeba někdo polije pivem a tak. Protože kámoše bych se zastal, jestli mi rozumíš. Jenomže ty nejseš kámoš. Ty seš ženská, a to je něco jinýho. Rozumíš tomu? Ženská je na světě jako všecko vostatní: stromy, psi a kočky a tak. Ale kámoš, vole, kámoš, to je... prostě... ále, ty bys to stejně nepochopila. Prostě si pamatuj, že chlapi držej vždycky spolu. A ty seš až druhá. Je ti to jasný? Co?

Sem něco řek, ty vole, ne? Co?! – No proto. Pocem, já ti to utřu. A nebul. Povídám, mlč a buď krásná! A di se umejt na hajzl, koukni, jak vypadáš. Si všichni řeknou, co sem to sem přitáh. A dělej, čekám u baru. Jasně že budem taky tancovat, no jo, tak padej...!

Fuj, to byla hnusná doba...

Každý máme, co si vyberem.

Já si to přece nevybrala, já jen...

Někdy člověk prostě podlehne panice...

Prochází kolem bledá bytost a monotónně odříkává:

Asi to má být, že umíme jenom tam a zpět, asi to má být, že překračujem řeku vždycky v témže místě, jako vloni, jako každý rok; třebaže to místo voda kdysi podemlela, třebaže tu dávno není brod; strach z jiné cesty, kterou nikdo nezná, nás nutí zas a znova, stejně jako vloni, jako každý rok; jít starou cestou, kterou všichni známe; tahle je naše, třeba nevede k cíli, třeba nás na ní zas tolik padne ušlapáno, a jen ty šťastnější unese proud, tak jako vloni, jako každý rok – ti se zlamanými hnáty budou zas tonout v bahně, a koho zdola neohryžou krokodýli, na toho nahoře zas bude čekat sup – tak jako vloni, jako každý rok...

ano: stará cesta, mizerná jistota, malá domů, s hulvátém na čaje, buď ráda, že aspoň něco, i kdyby tě to mělo zabít... Rozumím...

Tak pokračuj.

Je mi šestadvacet. Nerada se líčím. Tu hnusnou ženskou nebudu ještě přikrašlovat. Moje drobounká maminka-panenka říká: z naší infantky se stala elefantka! Ta je celá po něm! jak ji vidím – celá tchýně! Taky dupe jako slon! Ta mi zůstane na krku, kdo by ji chtěl, slonbidlo... Hlasitě se směje perlivým smíchem křehoučká matička-krasavice, ještě dneska by mohla hrát děvčátka, jen mít tu šanci, všichni se o ni prali, tenkrát v tanečních...

Pokračuj.

... ale jsem správná holka. Je na mě spoleh. Jsem upřímná. Říkám vždycky pravdu do očí. Chci slyšet pravdu a říkám pravdu. Pravda je

nejdůležitější. Protože abych se mohla spolehnout. O to jde. Protože abych mohla věřit. Já beru všechno vážně. Proto se nelíčím. Aby bylo vidět, jaká jsem. Že nejsem nějaká – a že držím slovo. Nestěžuju si. Nereptám. Naložte na mě, já to unesu. Jsem věrná jako pes. Zaručuju absolutní jistotu, spolehlivou jako klepeto; sevření věrnosti pod reflektorem pravdy. Až za hrob. Nikam se neschováš. Tak proč mě nemáš rád?

Kdo?

Ty, co ses vynořil u kraje bazénu, pevná hnědá ramena zmáčená vodou, řasy spleené vodou, veliké bílé zuby, pevná šije; vůně chloru, hvizd píšťalky se odráží od kachlíkových stěn – chodila jsem plavat jen kvůli tobě, tolik jsem tě chtěla – tolik se snažím, mám samé jedničky, tak proč mě nemiluješ?

(v tom zatraceném vichru proměň mi dejte pevný bod! A pak si otáčejte vesmírem, jak chcete...)

ano, z bystřiny mého života trčí patník jistoty a já chci, aby ses zastavil, připoutal se slibem věčné lásky a zůstal tak... ano, chci to – no a co? jistotu chce přece každý...!

(a protože byla hodná a poslušná a pracovitá, tančil princ celou noc jenom s ní, jenom s ní...)

Chtěla jsem, abys mě miloval – abys mě *za něj* miloval, za anděla. A za mě, místo mě a proti mé vůli; abys mě přesvědčil, čekala jsem, že mě zachráníš...

(Jste unaveni? Naši odborníci budou žít za vás!)

Jsem tu, uvízlá v krajině bez výhledu, oddaná jako pes a věrně čekající, abys mne svým laskavým zájmem povýšil do lidského stavu, mne nehodnou, nízkou a tonoucí – promiňte mi to neslušné slovo – v citu... A on se na mě dívá. Stojí tam, anděl: nehybný, věcný, ve všem má pravdu. Kouká, jak se topím, a čeká, jak to dopadne.

(Moje dcera se neutopí. Jestli se utopí, nebyla to moje dcera.)

Je to jen přízrak.

Ale zatratil mě.

Zatrat' ho taky! Nepřijmi jeho kletby! Řekni: najdu si jiného boha, když jsi tak krutý...!

Řeknu mu: přijmi mne, ó strůjce náhradních světů, majiteli pravd a mechanických hraček! Ty, vědoucí, co je dobré a co zlé, co umíš všechno tak krásně vysvětlit! Požehnej mi, neboť co bych byla bez tebe, kdybys mne shledal nicotnou, věčně zaneprázdněný mysliteli; co máš pořád práce: co piva je stále nevypito, co nálepek nesebráno, co nesmyslů je na světě ještě nezduvodněno! Hle, zkrocené zvíře žena líbá tvou trestající ruku...

Zatratit ho? To se přece nesmí!

Může. Nech žvanivé starce sípat a slintat a klít a drmolit si svoje; netřeba tomu čelit – samo se to rozplyne v nicotě; jako všechno stvořené jsi původně dobrá, a proto nezabiješ, nepokradeš a tak dál zcela přirozeně – bez kleteb a varovných prstů... na zatracení stejně musejí být dva: ten, kdo zatracuje – a ten, kdo to přijímá. Přijmeš to? Nemusíš. Nejsi povinna. Slunce svítí, starci žvaní a každý si troufne, kolik mu dovolíš. Když ti tohle dojde, budeš u cíle. Rozumíš?

Jo – ne.

(Opakujte po mně, snaživá děvčátka: ty nabubřelá kobliho, ty zažívací trubice, mrtvá na vršek, s erekcí pravého ukazováku, na tvý kletby sere pes!)

Potřebuješ se nadechnout, potřebuješ prožít svou sílu: jsi dospělá a odpovídáš za svůj život – přijde to samo – jen odhod' pouta; odhod' ta pouta!

(Pupeční šňůra, kotevní lano, ta vlašná, malátná jistota a sladkobolná droga nenávisti k vězňiteli, není-li to krásnější než syrová smršť svobody?)

Jaká pouta? Já nevím...

Ničeho se neboj, jen pomalu: odpusť mu, že není Bůh, odpusť mu, že dělal chyby, odpusť mu, že se mýlil, že ti ublížil, že neměl pravdu; od-pusť, pusť se své lítosti a vzteku, hod' to za hlavu – pak budeš u cíle a ve všem se ti uleví...

Já nevím – počkej – nech mě – bolí mě hlava – celý to byla blbost –
chci zpátky do boudy!

(na plátně vidíme právě vylíhlé mládě kachny divoké: vyklubalo se z vejce, rozhlédlo se a hned začalo strkat hlavu zpět. Vědec do něj štouchá pravítkem a říká: „z neznámého důvodu se kachně marně snaží dostat zpět do skořápky...“)

Rozbij tu skořápku, než z tebe bude pukavec!

(Zpět do skořápky – zpět k matce do klína – zacouvat, zrušit to – pryč – rozumím.)

Jakou skořápku? jaká pouta? Nerozumím – žádná přece nemám –
tahle? To nosím jen ven, aby se neřeklo, aby si lidi neřekli, hele, tady je taková nějaká nespoutaná, v jejím věku a bez náramků, není to trapné? Jednou prý jedna zešílela a opustila svého jediného, opustila i své larvy a ihned se připoutala k jinému jedinému – ale ten druhý, když zpřetrhala řetězy, přerвала provazy a jediným skokem byla u něj – ten druhý jediný byl v rozpacích, s tímhle nepočítal; už měl k sobě připoutanou jinou jedinou, a tak tahle nadbytečná jediná se za ním bezradně vláčela drmolíc: kdy přijdeš? Nechceš se najíst? Máš čistou košili? Půjdeme někam? a mezitím se marně pokoušela najít jiného jediného, protože toho prvního už mezitím obsadila nějaká jiná – strašný příběh –

– pouta, náramky, no a co? no tak je nosím, čistě jen pro formu – říkáte sundat – a proč vlastně? Vždyť mi docela sluší – už jsem si zvykla, koukněte, když dám ty náramky mezi náramky – mezi drahé a krásné náramky – co?

Pak bys mohla jít, kam budeš chtít...

Ale kampak bych chodila, já nikam nechci – sundat okovy, prosím, ale čímpek bych cloumala? kdybych je neměla? a koho pak budu za všechno vinit? když mu odpustím?

Toužilas odejít...

No jo, to bylo. To byl jen takovej – jenom sen – uvolnit se – odejít –
moře – teplo, prohřáté tělo, které mě objímá – objímá... no nic... To

jsou takový blbinky – chvilková slabost, nic víc – každéj máme něco, blebleble – život není peříčko, blebleble, všude je chleba o dvou kůrkách, blebleble, nikdo mě nebude bavit, vitamíny a čerstvej vzduch, dočista dočista zářivě bílé nevaž se odvaž se tak báječně dlouho hygienicky čisté pro všechny druhy tkanin...

Někdy jsou rána chladná jako dopisy od matky.

Kdysi jsem toužila z boudy utéct, ano, to je už dávno; odrážela jsem se od země s larvou pod paží, chtěla jsem vzlétnout, ale to bylo dávno, co jsem uměla létat; chvíli jsme byly i půl metru nad zemí, ale pak jsme zas spadly dolů; prý mě tížily řetězy, prý jsem je měla sundat – ale já nevěděla, že se to smí – kdo to má vědět?

S ostudou jsem se vrátila do boudy. On byl velmi rozmrzelý; ne že jsem ho chtěla opustit – našel by si jinou – ale že to viděli lidi. Viděli to a on myslel, že se mu smáli, a to ho žralo. Řekl, hele, děláš mi ostudu, co si o mně lidi pomyslej, že se mi baba toulá, že mi zahejbá, jak teď před nima vypadám, že na tebe nestačím! A vyšel před boudu, procházel se tam pomalu a hlasitě zdravil sousedy: hej! Jak je? U nás všechno dobrý! Dostala po čuni – mám to v paži! Mám to pod kontrolou!

Rovnováha: nehybnost – smrt.

Vychýlení z rovnováhy – pád – předsunutá noha jej zastavuje – vyrovnání – vychýlení – pád – druhá noha se předsouvá – vyrovnání – vychýlení – pád – jako na vlnách, ale půjde to, půjde to...

Stojím; pohyb je latentně přítomen jako neprobuzená možnost: čeká. Nula: všechna další čísla dřímají ve stadiu možného; čekají na svou příležitost. Nula = střed = střet: místo setkání, z něhož neko-nečno ještě nevyšlehlo. Stojím. Ještě nezmírám ve vichru strachů:

ještě ne papírek ve větru, skořápka ve stoce, chodec na laně – ještě stojím a čekám. Snažím se. Snažím. Je to dřina, je to dřina...

Mimochodem, co dělá ten můj?

Zabalil se do sítě, nasazuje si pouta a čeká; až půjde kolem nějaká nová, čerstvá, odpočatá, bude hotovo.

Ne...

Ale jo, ale jo...

Děti na písku volají: congo tongo děnge langaš? to je naše tajná řeč! Aby nám nerozuměli!

Ano: „*my* to říkáme takhle, aby nám *oni* nerozuměli!“ *My*, co spolu mluvíme, co jsme rodina... versus *oni*, ti jiní, cizí, ne naši... takže řeč vznikla kvůli nedorozumění? Tak proto...!

(Ukradneme za vás! Krádeže přenechte profesionálům! Předejdete tak zbytečnému poškozování budov a seřfů a přitom ušetříte státu zbytečné výdaje na policejní akce, protože profesionálně ukradené peníze už stejně nikdo nehledá...!)

Piju, pani doktorko, piju. Já vím, že nesmím. Odešla jsem – utekla jsem – jen tak se plácám a piju. Aspoň nějaký hřích... Jaro zas a znova vstává jako fénix z popela, aby se vysmálo mým ostatkům. Vy netušíte, jak to bolí, vy dužnatí, krevnatí a hluční, co tak samozřejmě splýváte s vínem, a ono z vás bezostyšně šlehá a probouzí lásku i v tak letitých ruinách, jako jsem já – vy nevíte, jak to bolí, když *u pramene jsem a žízní hynu...*

Neměla bych pít: nesmím. Jenže stačí pár loků, a vyskočím si z hlavy – svět změkne – tak proč se trápit střízlivým pohledem na ty šťastlivce...?

Ale já mám důvod pít, paní doktorko, protože se rozvádím – tedy nerozvádím, ale rozcházím – nerozcházím, jenom se odstěhuje – neodstěhuje, ale budu už jenom kamarádi, protože on je asi homosexuál – no, on ne že by měl rád muže, ale nemá rád ženy – tedy ženy ano, ale nemá rád mě. Prostě je mu líp samotnému – vlastně ne úplně samotnému, ale to na věci nic nemění – sakra, copak je to tak těžký pochopit? A vůbec, byl by blbej, aby se někam stěhoval, ať vypadnu já!

Proto piju, paní doktorko, protože ho zabiju a budu zavřená.

Možná ale nebudu zavřená, možná budu mejt nádobí někde v Hamburku, kam uprchnu v sudu s kyselým zelím.

(Vítejte na festivalu filmů Génius, nebo ďábel? Série snímků o známém masovém vrahovi přiblíží jeho fascinující osobnost a polechtá vaše nervy! Svůdce celého národa! Jaký byl v soukromí? Jaké měl číslo bot? Jaké spodky? Jakou stolicí? Dokázal zařídit vyhubení téměř celé jedné rasy; génius, nebo šílenec? Vůdce! Dívejte se!)

Kolikrát už jsme doplatili na duševně choré, kteří musejí někoho ponížít, aby sebe povýšili, někoho zlomit, aby se narovnali, a někomu velet, aby se vůbec cítili dobře na světě – ubozí... Holdují svým duševním neduhům ve státní správě a za řečnickými stolky – jak jsme velkorysí! Místo co bychom je léčili, vkládáme jim do rukou moc – nebo jsme jenom líní se zničit sami?

Byl to vlastně docela hodnej člověk, ten masovej vrah, takovej slušnej – on ten rasismus jenom hrál! To byla od něj taková leg-race, vždycky se smál a říkal, no co, lidi to chtěj, lidem musíš něco předhodit, koncentráky? To on tak jistě nemyslel. – Trochu smetany do čaje?

Ochránci všeho života na svém zasedání vydali prohlášení, že zabíjet je špatné. Po krátké potyčce kolem tématu jak a co chránit došlo plénům k závěru, že dojde k závěru.

Odpoledne se po krátké potyčce od těch vegetariánů oddělili *Ochránci lidského života*, protože abychom nelezli do zelí těm zelenejm a ochráncům zvěře a tak.

Večer se po krátké potyčce od těch pacifistů oddělili *Ochránci jednotlivého lidského života*, protože zabíjet ve velkém se smí. S tím holt nic nenaděláme, takovej už je život, že ženský pláčou a muži jdou do války... To nejde nikomu zakázat; zvláště je-li to řádně ideologicky, politicky a nábožensky zdůvodněno. Protože co by si počal zbrojní průmysl a tak, že jo...

Po krátké potyčce se od těch socanů oddělili *Ochránci jednotlivého, ještě nenarozeného lidského života*; ti si zatím stojí nejlíp, protože týrat a zabíjet už narozené – to je prosím každého soukromá věc, do toho nikdo nikomu mluvit nebude – ale nenarozené – pardon – ještě jsme tu my!

Pište si, milé děti: když seš blbej a mrtvej na vršek a bojíš se, že to na tobě každej pozná, musíš mít nad někým navrch! Šikovně udržuj úzkost a strach: s vyděšenejma se líp voře! Opakujte po mně: nemusim nic umět, ničemu rozumět ani nic dělat, ale musim někoho ovládat a něčemu velet! Sežeň si lidi, co na tebe budou makat! Daně platěj jen pitomci! Prací se živí jen blbec! Svět patří nám! Je vám to jasné?

Pro ty v posledních řadách, co neslyšeli: dáma do naha, pán v kravatě; dáma na kolena a žere pánovi z ruky: je vám to jasný, co tady říkám? Nadřazenost! Nadvláda! Bílej nad barevným, člověk nad přírodou, chlap nad ženskou; von má sako, to je odznak moci, vona je nahá a žere mu z ruky a má na krku motýlka a eště by mohla

mít na hlavě takový jakoby ouška a na prdýlce vocásek, aby to bylo jasné, to její ponížení, kdo jako je tady směšnej a kdo je koho pán, protože tím je daný to jeho povýšení, ta jeho hrdost, ta moc, že je nad ní, i kdyby si sral do kalhot; že je v žebříčku živejch tvorů na úplný špici, protože je bílej a je to chlap, je vám to jasné?

Jsem střízlivá. Jsem absolutně střízlivá, až mě to samotnou zaráží, jak jsem střízlivá, na to, co jsem už vypila... Ale já jsem dneska musela, protože mě život omrzel – totiž – nechci nikoho vidět – mě totiž – s vínem mě totiž napadaj takový myšlenky o světě, o vesmíru – a celá ta východní filosofie, jestli mi rozumíte, Parmenides a tak – prostě – jako že nevstoupíš dvakrát do jedné řeky, nekousneš dvakrát do stejného jabka, ba ani totěž hovno dvakrát nevysereš – jestli rozumíte, co tím chci říct – milé děti – totiž pani doktorko, jako – že se všechno furt vopakuje, akorát že je to úplně jiný, i když – na druhou stranu – je to vlastně furt stejný, jestli mi rozumíte, co tím chci říct. Protože z ničeho nevyplývá vůbec nic. To je to tajemství života. Je vám to jasné? Mně teda je to jasné, já to mám promyšlený. Já jsem totiž dost přemejšlivej tvor, kolikrát. Takhle vo věcech.

(Nesnášíš svoji starou? Leze ti krkem? Bojíš se vzít roha? Sežer jí sušenky! Hejbni jí s anténou! Budeš zas chlap!)

Nově založená *Strana ochránců ještě nenarozeného lidského života* vydala *Rozkaz o povinnosti ženy šířit mužovo sémě po vší zemi a nikdy jinak*. Rozhodnutím vlády nabude tento dokument platnosti zákona od 1. 1. 01

Stá-rá né-bud' smutná,
Žé mi pí-vo chutná,
Já si dám raz dva tři kor-bele

A ty si běž, kam chceš, šrum šrum.

... Po ránu si umím dát v bufetu sekanou a černý kafe a džus – a k tomu klidně třeba utopence a ruský vejce, aby bylo jasný, že se nebojím riskovat... Ale šiška mi maká, to ne že ne: například taky je zajímavý, že každá věc má svou dobrou a špatnou stránku: když třeba vezmu nůž a ukrojím tím chleba, je to jeho dobrá stránka, a když s ním uříznu starýmu koule, je to jeho špatná stránka. A tak je to se všim...

Ale třeba mě tentokrát neshledáš nicotnou, ó pane, jsem přece užitečná a uživatelná bezezbytku včetně kopyt – třeba mě podrbeš za uchem a řekneš, ty seš moje, co? – a poplácáš mě majetnicky a já učírnu blažeností –

Kocour se mi líská kolem nohy – ne že by mě miloval, ale protože chce žrát. Prostě chlap. A kde je larva?

Larva je divná. Říkám, že je divná. Nevím proč. Vídám ji málokdy – je podrážděná a cizí – jiná, než byla kdysi;

jak jinak plyne čas v dětství: ta obludná doba, než bude Štědrý den, než bude večer – než se bude smět ke stromečku...! Už zase Vánoce? Vždyť byly před chvílí, co to dělají s časem?

Mladý, rozechvělý člověk s vyděšenýma, zoufalýma očima, s očima zvířete zahnaného do kouta, s očima tonoucího... (sama jsi kdysi takové oči měla, řekl mi doktor) ty oči má teď larva... něco je jinak, je divná, sakra! Její divní kamarádi u ní v pokoji: bloudivé pohledy, špína, smrad – larva se na mě dívá jakoby z dálky, rozmazaně se usmívá a blbě se chechtá... nechci to vidět – nerozumím tomu, nevím, co mám dělat, koktám ten klasický blábol zoufalého rodiče,

který nic nechápe: co je ti? Děje se něco? Máš problém? Řekni mi, mně se můžeš svěřit...!

Přestanu pít. Nemá to cenu. Stojí to prachy a tak. Už mi to samotný vadí, tak s tím jednoduše praštím. Dokážu to. Prostě si řeknu, že dost, a přestanu, co jiného, klidně, ne že ne. Tohle já umím, sebrat se, nadechnout, srovnat kostru a jít do toho; žádnéj problém, to dokážu, jasně že to dokážu...

Nedokážu.

Piju, no a co, sakra, copak nemáme každej svýho dost? Piju, abych nemusela ven, do světa, kterýmu nerozumím, kde jsou všichni správný a všichni všechno zvládaj, jak to má bejt, každej někoho má, jsou spolu šťastný a maj zdárný děti a čisto za ledničkou, vyžehlený prádlo a ani gram přes váhu, jsou prostě skvělí, tak s tím táhněte do skal, sakra, já nesnáším pohled na šťastný lidi...!

Mívala jsem kočičku, roztomilou, rozvážnou, baculatou a mazlivou – tenhle blbec by jen kousal a škrábal a žral. Málem si zlomil tlapu, jak se dostával do ledničky. Ráno mě budí – a pak si spokojeně chrápe. Jako měl Kain obraz Ábela kdesi na nebesích, tak má tenhle kocour obraz mé bývalé kočičky, která tolik nežrala a byla daleko milejší a čistotnější a vůbec ve všech ohledech dokonalejší... (ty zapomínáš, jak ti čurala do bot? řekla mi larva...)

Ten kocour mi jde na nervy, protože je to chlap... S myšlenkami kalnými jako Berounka poslouchám, jak ve vedlejší ulici dodělává poplašné zařízení nějakého superauta zasaženého bleskem...

(Jak se ti líbí tenhle bourák? Chceš ho? A nemáš na to? Prodej duši, chlape...)

Piju, jako pijou lidi v té zemi s horizontálním deštěm; v zemi těžké práce, přísné víry, smyslu pro rodinu, skromnosti a neplýtvání, syrového větru a masově chlemtané pálenky po večerech, aby si od toho všeho člověk trochu odpočal...

Nic nemá smysl, ale s vínem to tolik nevadí. Chladná, zasněžená cesta se přede mnou náhle vztyčila a měkce se mi opírá do horkých dlaní; podivuhodné. Hvězdy jsou velmi nízko a černé siluety stromů se ke mně kloní jako brooklynští krasavci. Těžká práce s těmi slovy... román o kočce by se taky nepovedl, protože nic tak sladkého, hebkého a měkkého se nikdy nepodaří napsat, aby to bylo ono. A aby to vrnělo.

Ráda bych šla vstříc své slabosti, ale nemám tu sílu; z dálky sem zaznívá teskná píseň se strašnými slovy:

... jsi stará, maminko, a chlastáš, maminko, naštěstí nemáš dost sil, maminko, abys mne trestala za své zoufalství, maminko, jsi stará a tlustá a nešťastná, táhneš mne s sebou dolů...

Tak temná píseň – a hlas mé larvy, ó hrůzo!

(Víš, co je to štěstí? Náš auták, to je štěstí! Kdo má náš auták, je šťastnej – a co ty...?)

Není to pravda, ta píseň, larva je v pořádku, něco si namlouvám, je prostě jen někde pryč, za svými věcmi, je krásná a spokojená, skvěle si rozumíme; a já jsem taky v pořádku, zhubla jsem o kilo, koukněte, a všechno hned uklidím, dodělám, vyperu, vyžehlím, dopíšu – jen co budu mít čas – čas není, čas se dělá, hehe, ale všechno je v pořádku, jsem v pohodě, mám to pod kontrolou, duše mi uniká a plivu krev, jistoty zmizely a berle mi někdo vzal – nemám koho obvinít, koho nenávidět a koho trestat, mé náhražky někam zmizely, civím aspoň na neskutečné příběhy o neskutečných lidech, abych si vyrazila při-

tomnost z hlavy; budoucnost zčernala, uzavřela se, není: je jenom tenhle kal; nevím, co počít, utekla jsem od něj a larva utekla ode mne; je tu a není, vídám ji občas bledou a ztrhanou, pobývá ve světě, kam nedosáhnu, a před očima chřadne; ale jsem v pořádku, mám to pod kontrolou, jsem O. K., jsem v pořádku!

(Odevzdejte nám svou vůli, my už s ní nějak naložíme!)

Někdy se stane, že brečím ze spaní. A kocour mě opatrně drcne čumákem do hlavy – a pak mě s odstupem pozoruje. A potom doleží a já ho drbu za ušima a pod krkem s milostně zaťatýma zubama a posmívám se mu, co se lísáš, sviňáku jeden sladkej, chlupatej, kočičku hloupej, nevzdělanej, co ničemu nerozumíš, ani žádnéj titul nemáš... a všelijak jinak ponižuju jeho srstnatou osobnůstku, a on se mi natahuje vstříc a otírá se mi o koleno svou bílou lebčičkou a své blbé oči na mě poulí jako to dítě ve veřejné zahradě –

Víš, co je to štěstí? Náš auták, to je štěstí! Kdo má náš auták, je šťastnej – a co ty...? (sakra, děte s tím už konečně do hajzlu!)

Jestli se neprobereš, maminko, všichni se od tebe odvrátí, maminko, on nechá zarůst tvůj hrob, maminko, jak já mám být šťastná, když ty jsi nešťastná?

Říkám, že larva je v pořádku, sakra! To je přece běžné, že děti kritizují své rodiče, že s nimi mluví ne jako se sobě rovnými, ale jako s mladšími spolužáky – to je přece normální, ne?

V hnusných pohádkách hnusných starců je psáno, že mám povinnost lásky skrze mříž jeho ocelového brnění, přes plot jeho práva zavřených vrat a hluchých zad, navzdory jeho právu na nespolupráci; v tom prý je má šance k sebezdokonalení. Kterou jsem povinna

přijmout. A využít. Sežvýkat těch devět olověných chlebů a prodat těch devatero párů olověných bot. Rozbíjet se o něj jako vlna o skalisko, pořád dokola, znovu a znovu; a za to pak přijde ta odměna a princ bude tančit jen se mnou, jen se mnou...? ne: znovu. Znovu a znovu – přijmout a překonat. Aby se lépe kalila má ocel, on bude hájit své chyby a zůstane dítětem s právem zlobit.

Ale žádná odměna přece nepřišla, mami; povím ti tajemství: žádná odměna nepřijde, myslí na sebe, mami, to je to tajemství života, že žádná odměna nepřijde: myslí na sebe, maminko...!

Ach ty děti, co ty si navymejšleji, pani, že jo! Víte, co mi tuhle řekla? Prej rozved' se, to mi řekla! Taky jsem mu to hned šla říct, aby věděl, co si o něm jeho dcera myslí! Povidám, víš, co mi řekla? Abych se s tebou rozvedla, to mi řekla! Abys věděl! A máš to!

Jediná zbraň nevolníka je zrada.

Já vím, překonání tíže. Já vím. Jenže ta jednou přijatá mříž je nad ocel pevnější; nostalgie po kleci, kde jsem byla v bezpečí bezmoci chráněna před vichrem svobody. V tom nehybném rosolu nehrozí změny, je jenom sen a všechno je tak jasné... Sladká bezmoci: nelze nic dělat, tedy není za co být odpovědný, čím být vinen a mezi čím volit... v budoucím jsem všechno mohla hodit na hlavu jemu; v té sladké dřímotě, kde lze jen čekat a snít, si lze odžít bolest i zklamání a vybit vztek, taky lze nikdy nedospět, nenávidět a zůstat hodná: to on! – to on je vším vinen! Já nic, já bez viny! Co víc si přát?

(Zdalo se, že kult Zlatého prasete, jenž nastoupil po starém kultu Rudého prasete, přinese výraznou změnu. No – on vlastně přinesl; Zlatá prasata jsou mladší...)

Klub milovníků daní zahájil akci Za lepší životní podmínky poslanců, vlády a státních úředníků. Podrobným zkoumáním se zjistilo, že zejména vyšší úředníci jsou stále podplatitelnější, a protože se množí, vycházejí nabízet své služby do ulic: řidičské průkazy, stavební povolení, státní zakázky – a berou všechno. Cílem akce je shromáždit dost prostředků a zajistit takové platy, aby jmenované již nebylo lze podplatit. Většinu prostředků získáme národní sbírkou, část zrušením důchodů, nemocnic a škol.

Kočiček si o světě nic nemyslí: on ho jen ochutnává; on je ještě v ráji...

Parlament rozhodl, že poslanectví bude od příštího roku funkce dědičná. Tímto úsporným opatřením budou jednak vyloučeny zbytečné výdaje spojené s volbami, jednak bude demokracie zaručena rodinnou tradicí po meči. Po mečíku.

Larva chce domů. Že prý nějaké problémy nebo co – ale jen takové maličkosti, nestíhá a tak. Prostě musí domů... Chová se podivně a vypadá zle: podrážděná, nepříjemná, vyhublá a bledá... často je jí špatně, večer někde na dlouho mizí a zbytečně lže...

Nechci to vidět: sleduji příběhy krásných mladých lidí, kteří se podvádějí, milují, ubližují si a lžou, aniž je to na nich nějak znát; jsou stále stejně mladí, stále stejně dokonalí, stále stejně krásní v tom televizním aseptickém bezčasí...

Chodívali mudrci kdysi do pouště, aby nerozptylováni vnějším světem došli poznání. Aby se vědomě oddělili od hmotných statků a vykonali cestu. Ty hmotné statky ze mě teď opadávají jako listí na podzim: nestěžuji si, abych se nerouhala, abych nespírala nebi a nebičovala zemi a nekvílela proč? Proč zrovna já? Naopak: nechávám odplout ty v potu tváře vydělané peníze, které jsem střádala

řadu let; řetízky po babičce a zlaté kapesní hodinky po pradědovi – nechávám odplynout, co ze mě tenhle čas všechno serval; aby se mi ulevilo, samozřejmě, abych došla poznání...

Moje dítě a drogy? Nikdy!

To je přece nesmysl! drogám přece holdují děti zanedbané, opomíjené, hloupé; děti z neslušných rodin, děti z podezřelých, divných rodin – a mé dítě bylo vždycky zdárné a mé prádlo bylo vždycky zářivě bílé – tak dlouho – vůně jara – a moje maličká byla přece tak skvělá a sladká –

bylo to jenom ze zvědavosti, to nic, to přejde: brala něco pro vybuzení a něco pro utlumení a něco jen ze zvědavosti a něco, aby se zamotala šiška a člověk vylít sám ze sebe. To nic, mami, neboj, mám to pod kontrolou... to dneska všichni, kdybys viděla – jiný jsou na tom hůř... já toho nechám, kdykoliv budu chtít, to jenom teď, jen trochu, jenom někdy, jenom tak –

To víte – peníze z drog – to jsou velké peníze, odpověděl detektiv, zapálil si cigaretu – kolikátou už? – a zadíval se z okna, kde se již odpolední slunce chýlilo k západu –

ano, ale kde se vzaly ty obrovské peníze? co fičí napříč civilizací? ty peníze, větší než z obchodu s naftou? ty obrovské, nezdaněné, nekontrolovatelné peníze, ten čistý zisk s nulovými náklady, který hýbe světem? Doma. Ty peníze jsou z nás vysávány skrze děti. My to platíme, rodiče, co vyplácíme počítače ze zastaváren a průběžně přicházíme o všechno, co má nějakou cenu; a taky my, co platíme daně, z nichž je placena policie a soudy a církve a léčebny a všechny ty bezmocné složky, co se podílejí na té frašce, nazvané boj proti drogám...

(Ministerstvo obecného blaha vypisuje konkurz na specialistu pro práci v terénu. Požadavky: schopnost v krátkém čase vyvolat paniku, rvačky a rasové nepokoje; dovednost práce s mládeží; zkušenosti v oblasti drog. Gramotnost není podmínkou.)

Cennější předměty z bytu zmizely – spotřebiče, drobná zahraniční měna, stará bible a řetízky po babičce... larva leží jako mrtvá a bojuje s démony: obestupují ji za noci i ve dne, něco chtějí, chtějí něco zpátky; larva křičí, třese se, potí a zvrací, má křeče: já to zvládnou, maminko, neboj se, všechno bude dobrý, maminko, nezlob se... drkotá zubama, zbědovaná, ubohá a cizí – vařím jí čaj s hroznovým cukrem a modlím se za ni u všehomíra: vydrž, miláčku, jsem s tebou, už jsem pevná, ničeho se neboj, nepiju, nefňukám, můžeš se opřít, já vydržím, všechno vydržím...

(Strašně to chceš – musíš to mít! – ta chuť je silnější než ty! Musíš to mít! Že už to drží v ruce někdo jinej? – nevadí – vem si to! Když musíš, tak musíš. Bosorka! Naše podmanivá oplatka! Chuť, která tě ovládne...!)

Pani, vy schvalujete drogy? Já je teda vůbec neschvaluju, já vám řeknu, já když to vidim, ty vychrtlý feťáky, já bych je všechny pozavírala!

Moderátor hovoří s vyděračem o jeho řemesle: jak si vybírá lidi ne moc bohaté, aby ho nesetřáslí, ne moc chudé, aby z nich něco káplo, raději slušné, aby se ho báli; jak se s nimi nejdřív skamarádí, aby mu věřili, pak se objeví o týden dřív, aby je vyděsil, jak je vyždíme a pak na čas zmizí, aby měli čas se nacucat, než je zas zmáčkne, než se zas objeví, aby předstíral, že za nic nemůže, že je sám vydírán – a tak dál a tak dál – úspěšný pořad – maximální sledovanost! Příště bude hovořit vrah.

Larvě je trochu líp, už se maličko hýbe, pomalu nabírá sil, chce dohnat, co zmeškala, vypadá už míň šedivá a už se tak netřese, ale pořád je malátná, nesvá a slabá...

Mami, kdyby někdo volal...

Divní jsou přátelé larvy: divní. Rozevláté pohyby, na tváři divný smích, podivný v srdci kal... Překotné přitakání úplně všemu; je to jedno: slova jsou jenom hluk, jen křoví a chuchvalce vaty; kouř bez tvaru a bez podstaty; jsou mistři úhybných manévrů, taktik a lží, kdykoli připraveni se ohnout a připodobnit a vyklouznout jako had; bytostná neúčast – všechno je za sklem – já je někdo jiný... Není cesty, jak navázat spojení... Nijak se nedovoláš...

(Přetejká vana? Kašli na to! Máma tě volá? To je fuk, něco jí nakecej a užij si to! Dej si dávku! Dej si naši Bryndu!)

Pozitivně. Hlavně pozitivně. Musím všechno vidět z té lepší stránky. Ukradli mi tašku? Báječná možnost koupit si novou!

Stárnu? Úžasná možnost dožít se vysokého věku... Larva zápasí o život...? ... co s tím?

Dobro a zlo? Ano, dvě mocnosti, ano, bojovat se zlem: ale je světlo opakem tmy? Noc opakem dne? Je slunce opakem měsíce? Mrazí měsíc stejně silně, jako slunce plane? Ano, muž a žena, ano, dvě nohy, dvě ruce – ale jedna hlava, jedno srdce, jedna řiť...

Soudce propustil dva drogové magnáty, když mu slíbili, že už to víckrát neudělají. Skvělý příklad humanismu!

Poslanci odhlasovali zákon, který je proti Ústavě – budeme muset změnit Ústavu...

Po pádu Rudého prasete byl znovu oživen prastarý kult dříve zakázaného Bílého prasete. Bílé prase je čistota sama: velmi zduchovnělé. Jeho bělost však nejlépe vyzní vedle špíny; čím větší špína kolem, tím větší bělost Bílého prasete. Jeho vyznavači proto pilně vyhledávají nečisté, upozorňují na ně, označují je, případně je sami produkují, neboť jen uprostřed nečistých bělost Bílých prasat náležitě září.

A teď si, milé děti, povíme něco o narkomanech; jeden je vyobrazen zde na tomto obrázku: špinavý, ošklivý, zlý, špatně se učí, je ze špatné rodiny a smrdí. A my jím pohrdáme, protože jsme slušní lidé; my jsme úplně jiní: my víme, co je správné a co ne, chodíme do kostela a myjem si uši. Nebýt narkomanů, mohlo být v naší společnosti stálé štěstí, ale oni nám to kazí; to oni nutí dealery, aby jim sháněli drogy; to kvůli nim ubozí dealeri obchodují s drogami; kdyby narkomani drogy nechtěli, nikdo by je neprodával. A my těm zlým narkomanům ještě platíme léčení, protože jsme slušní lidé a nemůžeme se na to koukat. Naštěstí narkoman brzo umře, dobře mu tak.

(Chceš tuhle babu? Tenhle bourák? Tohle tělo? Zaplat! Čím? To je tvůj problém...!)

Larva volala v noci z policejní stanice; má zajímavý hlas a zhmožděný obličej: zmlátili ji. Pak jí podali dávku, ona řekla ne a dostala další ránu; vstala a řekla, dejte mi pokoj – a dostala další – měla jsem obličej na chodníku a viděla jsem ty jeho okovaný boty, bála jsem se, že mě tou botou kopne do obličeje...

Byla odhalena, zatčena a odsouzena šestnáctiletá pěstitelka omamné rostliny: rostlina na předzahrádce její babičky v Počernicích byla okamžitě zlikvidována zásahem protidrogového komanda. Pěstitel-

ka i její babička, údajně si touto rostlinou léčící sklerózu, byly na místě zneškodněny. Boj proti droze pokračuje.

Výčepní zmlátil abstinenta, aby zas začal pít; trafikant donutil nekuřáka, aby si znovu bafnul; soráč, občane: každěj hájíme svý...

Pomůžu ti, ale nebudeš platit dealerovi, budeš platit mně; no co koukáte, pani – když měla na fet, může si zaplatit doktora!

... jenže to nebyla ona, kdo to všechno platil, to jsem byla já! já platila dluhy, já šla vyplatit PC do zastavárny s celonočním provozem, to já přišla o starou bibli, magneták, foťák a řetízky po babičce, já a všichni ti další okradení, co jen platí a mlčí, ždímaní po kapičkách; to z nás tečou ty nekontrolované miliardy; z nás bezbranných, unavených, zaskočených a vysílených, co jsme drceni tou obrovitou zátěží, studem a bezmocným strachem, co jsme nuceni mlčky se podřídít, ochromeni silou zvanou láska...

(Když musíš, tak musíš! Neodoláš! Nemůžeš přestat! Chceš ještě a ještě! Naše brambůrky!)

... Jsem pořád stejná, jen ty věci kolem mne nějak ztrácejí na přitažlivosti a lesku. Život už není, co býval; už vidím ty nitky, co vedou krále, už vím, od čeho odvádí pozornost kašpárek...

Vrchní policejní velitel v TV besedě pravil, že obchod s drogami je věcí nabídky a poptávky. Stejně tak obchod s bílým masem – pardon, s mletým masem – pardon: se ženami.

Ctitelé Rudého prasete se takticky stáhli; Ctitelé Zlatého prasete jsou v čele a podřizují svému kultu vše včetně médií.

Ministr školství ve jménu Zlatého prasete navrhl zrušit školy: přinese to úžasnou úlevu Zlatému praseti, a to nejen finanční; potvrdila se i předchozí zkušenost Rudého prasete, že totiž nevzdělané palice se lépe ovládají. Bílé prase to nekomentuje, ale zakládá čile své školy, kde vychovává své příští bojovníky, kteří jednou označí a zlikvidují vše nečisté a posílí jeho moc...

Světová konference o toleranci dopadla nad očekávání dobře: Bílé prase slavnostně připustilo, že i někdo jiný může být čistý, ovšem jedině pod jeho záštitou. Zlaté prase uznalo Bílé Bohem na nebi a výměnou se stává Bohem na zemi. Rudé prase přislíbilo spolupráci oběma s tím, že do demonstrací, rvaček, bouří a nepokojů mu nebude nikdo kecat. Načež se při slavnostech spojilo s Bílým, takže Zlatému zas nezbyvalo, než všechno zaplatit. Nakonec si všichni společně zazpívali: Bílá prasata s Rudými a oběti se svými vrahy...

Tak co, kluci, copak tu děláte celej den?

Učíme se jazyky, filosofii, historii a politologii. Odpoledne a ráno meditujeme.

A co sou támhle ty, v těch košilích?

To jsou chlapci ze skupiny Hare Kršna, orientované na východní filosofii a světový mír...

A kterej ty seš? Standa? Tak co, Stando, přepral by si kršňáka? Já vim, že bys mu nabančil, co? Reportér spiklenecky mrká a chlapci z experimentální školy se rozcházejí; škola byla zrušena.

(Musíš nakoupit, uvařit, uklidit, vyprat, vyžehlit, a těch tisíc maličností, co stejně nikdo nedocení... máš ten nákup moc těžkej? Tak si ho dej do druhý ruky!)

Kupuj! Nakupuj! Víc! Proto to děláme tak mizerný, aby se to brzo rozpadlo a abys to koupila nový!

... Slyšela jsem, že jsou země, kde se staré tepané mříže ošetřují a lakují, že se ty tepané okvětní lístky nenechávají zrezivět a rozpadnout... podivné...

A někdy to přijde, ten strach, že je něco špatně, že nejsem na správném místě, že bych právě teď měla být úplně jinde... odtud možná ten neklid, který mi velí uhnout: ano, ale až potom. Přijímám všechno, se vším souhlasím, ale až potom. Kdy? Nevím – teď ne... teď unikám...

Kolik bájí a mýtů se snaží vysvětlit tu ránu pod pás, ten úskok Nejvyššího, že toužíme s někým utvořit dvojici, že takhle jsem neúplná a je mi zima... prožívám smutek. Já vím, že to není kvalita světa – já vím...

A nyní do naší show přichází hlavní dealer! Přivítejme ho potleskem! Má k distribuci propracovanou síť konzumentů, kteří si touto brigádou vydělávají na svou dávku; to oni udržují a rozšiřují klientelu, kontaktují své kamarády a spolužáky, čímž udržují obchod v běhu! Tito mladí lidé jsou ke své práci motivováni a také mají maximální výsledky s minimálními náklady: poděkujme jim potleskem! A nyní přichází obkladač, který je nedílnou součástí obchodu; to je ten, co vám pak zmlátí dítě – ten se potlouká neviděn kolem vyděrače, když jedná s obětí, a má za úkol ji udržovat ve strachu, eventuálně jí pěstmi domluvit, kdyby zbloudila a nechtěla už brát... skvělá organizace práce! Zaslouží si potlesk!

Z finančního příspěvku dvaceti pěti miliard na boj proti drogám bylo zřízeno protidrogové ministerstvo a zakoupeny paláce, v nichž bude úřad přebývat, jakož i budovy, kde budou žít a pracovat jeho kuchaři, sluhové, tajemníci, komorníci a pážata, jakož i promítači, maséři, lyžařští instruktoři, správci bazénů, fitcenter a hospodář-

ských budov, v nichž budou dlít kuchaři kuchařů, sluhové sluhů, tajemníci tajemníků a pážata pážat. (Jako první kritizoval přemnožení pážat národní básník Josef K; když se nepodařilo jej koupit ani zabít, byl později zvolen mluvčím hnutí Antipage a po státním půlobratu jmenován Nejvyšším Velitelem všech pážat; přidělen mu největší počet pážat v dějinách země, a ta jej dodnes střeží, aby byl pod kontrolou a nezlobil.) Vedením ministerstva, které se mezitím prohlásilo republikou a navázalo plodnou mezinárodní spolupráci se vším, co s drogami souvisí, byl pověřen ze zahraničí příšedší synovec bývalého ministra, Pierre de Bill, majitel firmy *I. M. Potent*, která neprodleně najala firmu Vool, která nemeškala a poskytla všechny podklady firmě *PAR & Zit*, která zaúkolovala svého zaměstnance, spolumajitele firmy *VOC, a. s.*, jehož šestiletý syn chodí do školy se synem místního výčepního; ten zadal dřímajícímu intelektuálovi vypracování slohové práce na téma Drogy za panáka fernetu. Za necelý měsíc byla ministerstvu doručena podrobná studie, která na dvou stranách mastného linkovaného papíru dochází k závěru, že drogy jsou zdraví škodlivé. Současně s tím *Společnost Jediné Círky WPS (White Pig Society)* došla k témuž závěru a vydala rozkaz, že drogy jsou fuj a jimi zasaženými jedinci je třeba pohrdat, od nich se distancovat a nepodat jim lžíci vody. Dokument podepsalo osmdesát šest stařenek. Plodná spolupráce státu s církví se bude nadále rozvíjet.

Prší. A pak že se nic neděje...

Ach ti muži! Tak svůdní a tak přitažliví! Nemám na mysli ty odpudivé vzteklé dědky, co trestají ženy svého věku za svou ovadlost; – myslím ty mladé muže, pevné a plné šťáv; jak jsou krásní! chodím po ulicích, dívám se na jejich pevná těla, v dopravních prostředcích se zavřenýma očima vnímám jejich pot... Muži: bez nich to nejde – a s nimi taky ne; jsou jako droga, které nerozumím a již

mi nezbývá než opěvat... ale muži tu nejsou k tomu, abychom jim rozuměly – jsou na světě proto, abychom je milovaly... proto je muž nádoba hříchu: myslím-li na hřích, myslím na muže. Nicméně muž je muž, ale dobrý cigáro, to je pokouřeníčko! V každém případě je muž nejlepší přítel člověka – hned za delphinem...

A zde jsou, ta krásná mužská těla, odpočívající v trávě na břehu jezera: svačina v trávě: ospalé spočinutí ve slunném odpoledni, muži vláční a odevzdaní, čekající na ženu, která se o ně postará; žena v klasickém kostýmu a kolem ní polehává pět nahých mužů; košíček v trávě a v něm víno a bílý chléb; V šatně muži před zrcadlem napínají svaly, zkoušejí tvrdý výraz v očích a pevnou čelist, anebo hravý úsměv a romantický vlas; zkoušejí trička, zda jdou dobře k pleti, zda správně vyrýsují sval... Miláčkové – zase mě dostanou...

Ženské tváře; gejzíry krve, poslušně zkrocené skořápkou obličeje. Momentky z rodinného alba, nehybné touž nutností: nenechat tu erupci vyplynout na povrch. Neprozradit se. Nenechat vyšlehnout všechnu tu vášeň a lásku a sílu, které se muž tak bojí... nevyplašit ho: nevinný úsměv školačky; to je ono. Tak to má být.

Zlatá prasata mají sjezd. Bílá a Rudá jim k tomu dělají reklamu skrze efektní pouliční bouře: to zaměstná pozornost a odvede ji od merita věci: co bude, až Zlatá prasata všechno sežerou...

Ten druhdy tolik milovaný svět; cvičiště neklidných duší; hřiště malomocných... a pořád dokola – ať už to jde všechno někam, chtělo by se říct, ale bojím se, že v tu chvíli odejde můj tělesný kabát, abych putovala někam mimo hmotu, jako každý prvňák, co postupuje do vyššího ročníku...

Nový trend! Easy Art! Netřeba nic nového dělat, vše je hotovo! Stačí hotový kus jen obalit něčím lesklým, trochu to nasvítit, pustit barevnou páru a automatického bubeníka... Nejvyšší a nejnižší tón škrtne v rámci demokracie: i neschopní mají právo na slávu schopných! Zjednodušíme za vás! Přibarvíme za vás! Lidi se chtějí bavit! Rozptýlit! Rozmělnit! Zkomolit skutečnost, rozostřit pozornost, ohlušit smysly – koncentrace? Naopak: – rozptýl! Gejzír! Pestrá směsice čehokoliv! Klip! Kaleidoskop! Pestrý koktejl! Zábava! Užij si to! Easy Art! Pod hotové se podepsat! Easy Art! Snadno a rychle! Okamžitý efekt! Rychlý prachy! Dáme ti milion! Hned! Tobě, jednomu z těch dvaceti milionů ostatních, co se na tebe složej... Erupce momentek, až oči přecházejí – a přecházejí – a nikam nedojdou, a mezitím plyne čas...

Tehdy všechno mělo smysl – tehdy pod tlakem, když se ochabli strejci snažili kralovat, a bylo tak snadné se jim smát za zády; za výklady byla móda, která se nedala nosit, a na pultech noviny, které se nedaly číst, a jeden druh chleba, kterej se nedal žrát, a v televizi filmy, na který se nedalo koukat, a na ulicích hesla a rudý obrazy těch prasečích rypáků, jimiž bylo tak snadno pohrdat, zatímco balkony opadávaly... a my četli v soukromí zakázané knihy, v nichž každé slovo mělo větší smysl, než autor mohl tušit, pekly jsme chleba a válely nudle a donekonečna přešívaly několikrát přešité šaty, zatímco muži opravovali polorozpadlá auta, pračky a žehličky po babičkách, a bylo to velmi důležité, že jsme to dokázali, byl to akt samostatnosti; a ladili jsme stanice svobodných zemí a šili kalhoty honáků krav, jako ze svobodných zemí, a předháněli jsme se, kterej barák v tomhle lágru je míň zlomenej, v tom světě kontrolované bídy, univerzálního amatérismu a horoucí naděje; byli jsme silní hladem po poznání, touhou po svobodě a nesl nás vzdor... Jak to bylo přehledné – jak melodramatické, jak naivní! ... zatímco za ostnatými dráty lidi žili jakoby nic...

V restauraci Don Giovanni mi přinesli shnilou rybu. V nóbl restauraci v sídelním městě, na krásném místě na břehu řeky, s chromovaným a mosazným vybavením uvnitř, v restauraci, jejíž obsluha vůbec netajila, že tohle je loupež, v téhle pasti na cizince mi přinesli shnilou rybu. Říkám, ta ryba je shnilá, pane vrchní, chci čerstvou. Vrchní se na mě podíval s nejvyšším opovržením a za moment mi přinesl touž rybu, okrájenou. Je čerstvá, pravil a praštil talířem o stůl.

Řekla jsem mu: já vám tu rybu zaplatím, pane vrchní, pokud ji přede mnou sníte, nebojte se, zavolám sanitku včas, a než přijede, budu vás držet za ruku a budu hladit vaše zpocené čelo, přikryju vaše šhubající se údy příkrývkou, abyste neprochladl, pane vrchní, vyslyším vaše poslední přání, a až vámi ta jedová královna, ta pustošivá ryba projede jako šrapnel a vy sebou šhubnete naposled, i pak u vás budu sedět, pane vrchní, a říkat vám tiše do ucha: jdi pořád dál, neohlížej se, neschovávej se pod ten kámen, nesedej na ten vyvrácený strom, jdi dál, jdi pořád dál...

ne, neřekla jsem to. Snědla jsem tu rybu a umřela jsem. To Zlaté prase bude vycpáno pro Náprstkovo muzeum.

Chodím pětkrát týdně na panské, aby bylo na brambory a tak.

A chodím za placeným odborníkem. Všechno mu to říkám a on pozorně naslouchá, a když se zeptám, co s tím vším, co můžu dělat, jak to můžu změnit, pokývá hlavou a řekne: ano, co? Nebo: inu, inu. Anebo: kdoví, já neříkám ani tak, ani tak, kdopak se ve mně vyzná... Tak mu zaplatím a táhnu zas po svých. Kdyby mi řekl, že se dá něco změnit, nebyl by odborník. Kdyby mi řekl, že se nedá změnit nic, nebyl by placený.

Už jsi připravena.

Na co? Kdo jste? Kde je učitel?

Jsem tvoje spolence. Učíteli vypršel čas. Jdeme do země žen: co vidíš...?

Vidím bytosti uvízlé v krajině bez výhledu; hledí jedním směrem –
– řekli jim, že musejí čekat, tak proto...

Je jich tu moc a bezradně se motají jedna přes druhou; to město
je plné žen; chtěla bych pryč, ale jsem vrostlá v zemi;

hrůza, kolik citu tady všude zbylo – nepoužitého – taková velká
láska – a lidi to vyhazují, protože vzývají tvůj vesmír náhradních
světů a mechanických hraček, ó pane... Ty ženy jdou ke mně a něco
mi říkají; drmolí jedna přes druhou, šermují rukama, některé jsou
velmi ošklivé, kloubnaté a vyschlé, zohýbané jako staré vrby, jiné
jsou rozteklé a beztvaré jako nepovedený puding, jsou v domácích
hadrech, promaštěných a špinavých, co se do nich otírá nos i ruce
i okraj stolu i řiť, když je třeba; jiné jsou štěbetavé, roztomilé, roz-
košné, v bohatých suknicích a nákladných kokrhelích, vrhají se ke
mně s úlevou, že je zachráním, a odkládají své kokrhely, své suknice,
své společenské role, své osudy, své povinnosti, svá posláná, svůj
make-up, své tváře, ach bože, ta úleva! ty staré a ošklivé mě táhnou
mezi sebe a říkají žalujícími hlasy: co jsme my, to musíš být i ty...!
My se obětovaly! Ty musíš taky!

Chci před tím utéct, já jsem přece jiná, já přece nejsem a nebudu
jako ony! O kus dál jedna říká:

Já nevím, pani, co ty mladý dneska dělaj, v kamnech netopěj, uhlí
nenosej, popel nevynášej, pro vodu nechoděj, drůbež nekuchaj,
nudle neválej, chleba nepečou, na valše neperou – a furt nemaj na
nic čas!

A druhá říká: tahleta, to bude nějaká taková veselá, víte kde, pani,
víte, jak to myslím?

A třetí říká: to máte dneska pokrok, pani, to máte ve všem, jen si
vezměte ty vložky, dyť se to dřív pralo, a když to bylo pak z papíru,
bylo to jako fošna, furt to někde lezlo a padalo, všechno všude lezlo
a padalo, ramínka padaly, spodničky vylejzaly, švy se kroutily, očka
utíkaly, podvazky škrtily, všechno se to na člověku shrnovalo, po-
souvalo a lezlo, že bylo utrpení jít ven jinak než v teplákách!

Řekla jsem opatrně: dobrý den!

A čtvrtá říká: dobrej? Jak to myslíte, dobrej? Jak vůbec můžete něco takovýho říct? Copak je nějakej den dobrej? Dyt' ten život je jen dřina a zas jen dřina a nikde žádněj vděk! Já vám řeknu, pani, já než tu zatracenou zem zkyprím a prohnojím, než dám semena vyklíčit a do tý země je zasadím, než to pak vypleju, zaleju, vypleju, zaleju a tak pořád dokola a furt, já vám řeknu, to je nějakýho vohejbání, nějaký práce! To je nějakýho starání, aby to neuschlo, aby to neshnilo, aby to hryzec nesežral, vosy nenapíchal, plíseň nepadla – dyt' já vám kolikrát nemůžu spát, jak mě to všechno trápí, všechny ty starosti, když na tý zahrádce nejsem, tak aby to někdo neukrad, neponičil, nepošlapal, a když tam pak jsem, tak abych to všechno včas vyplela, přesadila, očesala a sklidila, aby to bylo včas pod střechou, a pak zase to honem zpracovat, naložit, nasušit, namlít, zavařit, rozvařit, propasírovat a zmrazit, a pak zjistím, že toho mám eště spoustu od loňska a předloňska, a eště po bábě nebožce taky pár sklenic, po chuděře, co ta se nadřela, a ted' co s tím, když já to nesmím a mladý to nežerou, parchanti nevděčný, jak říkám, práce a zas jenom práce a nikde žádněj vděk, tak to zas hážu na kompost, takovej já mám život...

A pátá říká: pani, to já zas musím mít všude čisto. Já teda na čistotu dám, já jak nemám čisto, tak sem zlá, pani, na čistotu, to sem svině, já vám řeknu, mně do domu nesmí žádněj, co není přezutej, převlečenej, vykoupanej, vysmrkanej, vykloktanej, nehty vostříhaný, chlupy z nosu vytrhaný, zadek umytej, aby mi tam nějakou tu špínu nevnes, nějakej bacil nebo smrad, to já nesnáším, já to mám všechno vyrejžákový, vydrbaný, vydesinfikovaný a umytý, všechno vycíděný a seřazený jako na výstavě, pani, však mi to taky všichni chválej, říkaj: kdepak tady, pani, ta to má doma jako na výstavě! A choděj nakukovat oknem, to víte, že dovnitř je nepustím, a já sama se taky ráda podívám, jak to tam mám pěkný, taky že chodím spát radši do chlíva, abych si to tam nezasvinila... a toho

mýho mi taky všichni vobdivujou, jakej je vyhejčkanej, vymydlenej, vykartáčovanej, vydrbanej i za ušima, kam ho posadim, sedí jako ředkev, von už jako dítě byl poslušnej, taky si ho všude chválili, jakej je tichej a že si nechá všechno líbit, někdy ho posadim před chalupu, aby se taky dostal ven, a ukazuju ho návštěvám, aby všichni viděli, jakýho ho mám pěknýho, vopečovanýho a čistýho, aby viděli, že nejsem nějaká taková, že si ho hledim...

A šestá říká: to vám teda závidim, pani, že je ten váš tak hodnej, to mě ten muj zlobí, von vám mi nechce jíst! Von vám mi nedojdá! A přitom já vyvařuju jako blbec, co byste tomu řekla? A von mi to nechá na talíři a jenom tak sedí a civí a ne a ne dojíst, tak mu říkám, cos toho zas tolik nechal, ty vejre! Dyt' vidíš, jak se snažim, že žeru vodpadky, která by to pro tebe udělala, ty debile, co? Chtěls žrát, tak žer! A ne že si budeš vybírat; budeš žrát, co je! ... ukaž, já ti to teda skovám na zejtra – dávej pozor, sakra! No vidíš: ted' to budeš mít s pískem...

A sedmá říká: pani, těch hodin, co já se ho napslouchala, co se ho nautěšovala, ať není smutnej, ať si to tak nebere, že se to může stát každému, že to budeme zkoušet znova – a víte co? to prase vo tom napsalo básničku!

A osmá říká: pani, ten muj staví Kárlštejn, dělá to ze sirek, to byste nevěřila, co to dá práce, dělá to už vod svatby, zabralo to celý podkroví, eště že se mladý vodstěhovali, no aspoň mám dole klid, dřív chodil spát dolu, ale poslední leta už vůbec neslejí, tak mu nosim kastrůlky za dveře a občas kouknu, jestli je eště naživu, včera eště byl, tak nevím...

A devátá říká: ten muj, pani, hraje fotbal. Nejde mu to, tak ho v žádným mančaftu nechtějí, tak ho hraje sám, jenom tak pobíhá za balónem, to víte, že to kolikrát trvá, nežli ho najde, když si ho kopne někam moc daleko, někdy je mi ho líto, povídám, neměl by ses na to už vykašlat, pitomče? A dělat třeba do politiky? Třeba by si tě někdo všim a nabídl by ti nějaký křeslo – a von vám mě tak nakop – já

letěla – no nic, povídám, dobrý, nic jsem neřekla, už mlčím! Von je vám ohromně houževnatej, dře a dře za tím balónem jako kůň, krmím ho, jak můžu, jenom to nejlepší, a děckám, co zbyde – no co, sloužím aspoň dobrý věci, když stavěl letadýlka, bylo to dražší, třeba to jednou k něčemu bude, jestli je spravedlnost na světě – hlavně že neběhá za ženskejma, eště to tak, aby mi utek, když jsem si s nim dala takový práce, co bych si počala bez mužskýho, sama ženská, no řekněte...

A přichází desátá a volá: fuj, ty hnusný ženský v tom hnusným věku v těch hnusnejch šatech, fuj, to nejsem já! Že to nejsem já? Já k nim nepatřím! Já s nima nesouhlasím! Tak mi potvrďte, že to nejsem já!!

A přichází jedenáctá a říká zamyšleně: spát s nim není možný, domluvit se s nim není možný, bavit se s nim, tancovat, sportovat, cestovat s nim není možný – tak že bych s nim třeba stavěla dům...?

A dvanáctá přichází ke mně a říká: vidím to špatně, děvče; tvoje akcie na sňatkovém trhu klesají; po čtyřicítce, to jsou body dolů, vzdělání, další mínus, vyšší IQ, no to už je úplně v háji – umíš aspoň vařit pivo?

Vtom jde tiše kolem staré děvčátko s mašlí v šedivých vlasech, v růžových šatečkách s volánky na ochablém těle, střevíčky s bezmocným pásečkem přes kostlivý nárt, povadlá ramena stydlivě vzhůru, vrásčitou pusinku obtaženou rudě a nad vyhaslýma očima dva veliké oblouky černou tužkou místo obočí. Má společnice říká: téhle dívence bylo sedmdesát, ale ještě o tom neví, ještě jí to nikdo neřekl...

Jdeme dál Údolím nevěst: z úbočí hor se sem valí mladé ženy, svěží a dychtivé, spěchají dolů a procházejí kolem kamenných pastí, zvědavě okukují fangličky, pentličky a barevné peří, balónky, třpytky a voňavá mámidla; u klecí a pastí postávají muži a vábí ženy k sobě;

volají na ně, zpívají lichotky, ukazují svaly, zápasí spolu, natřásají se, halekají, chrastí zlatáky, milostně vrkají – a jiní zas dělají zraněné:

když nemohou zaujmout tím, jak jsou mocní, snaží se upoutat ženy svou bezmocí, řekla mi společnice, a mají kupodivu stejný úspěch v lovu jako chytráci a siláci – ne-li větší. A opravdu: ženy k těm nalomeným spěchají a pomáhají jim vstát, chodit, jíst, oblékat se, močit, žít...

Často zůstává žena u toho nalomence velmi dlouho, třebaže má stále sbaleno, třeba si říká: jen ještě tohle musím udělat a tohle... a potom už určitě... ale zůstává u něj po celý svůj život, který bývá kratší než jeho – a on si pak chytí jinou... říká mi společnice, zatímco se dívám, jak se mladé ženy hrnou k nalomeným víc než k borcům, co říčí silou; to znám, říkám si a cítím velikou lítost...

A kolem se potulují podivné stařeny, některé pijou něco z flašek, chechtají se a posmívají popleteným mladícím, jiné se snaží je od pastí odehnat a předem varovat, ale některé naopak pomáhají mužům ženu do pasti vecpat...

Přicházející ženy jsou vykulené, vzrušené a mají trému, muži se ale vesele baví, halekají, sázejí se, dávají si tipy, a jsou-li odmítnuti, vyhlížejí bez rozpaků další materiál. Odmítnuté ženy se často hroutvají u kraje cesty a slzí. Připadají si neúplné, řekla mi společnice; byly vedeny k tomu, aby se vnímaly jako lidská bytost jen ve spojení s mužem – jinak že nemají ceny... Dívám se na ty zapuzené, jak se třesou, zmítány studem, ale pak se vždy vzchopí, zdobí se, kreslí si na tvář cizí obličej a znovu se vrhají střemhlav a cpou se do pastí jedna přes druhou, překotně spěchajíce a navzájem se strkajíce, aby už už přikovány byly.

Muž ji pak v té zdobené kleci ihned stěhuje jinam, říká má společnice, veze ji na předměstí, do závětrí, mimo dění světa, kde budou plodit a plodit a čistit a zahřívat hnízdo; ale jsou tu i profesionální lovci, kteří ženu nepotřebují, aby rozmnožovala jejich rod, tito ji chtějí pro sebe: aby její sílu pro sebe využili a z ní žili.

A vskutku – stranou hlavního rumraje na různých posedech jich sedí několik; hlavičkou na stranu mrkají očima, usmívají se líbezně a tváří se bezbranně, rty namalované načerno, aby vynikla bělost zubů, oči lemované malými tečkami, protože tak to mají ženy rády, a tváří se mile a vesele –

to ženy nutí do úsměvu a zbavuje ostražitosti, řekla má společnice, ženy jsou přítulné a hravé, nesmějí je vyděsit, chtějí-li je lapit a vysát. Dívala jsem se, jak jeden lovec vydává temné, měkké bručení a odhaluje chlupy zarostlou hrud' – a ženy-obdivovatelky, ženy-naivky, ženy-okouzlené duše se slétají, aby k němu vzhlížely a kořily se mu – a on z nich bude sát teplo a energii.

A jiný zas mžiká řasami a kroutí očima a usmívá se a blýská zuby a tváří se sladce a dětsky a hravě, a ženy-starší sestry, ženy-pečovatelky, ženy-sloužebnice a nejlepší kamarádky se slétají v houfech a usedají kolem něj, aby se o něj postaraly, aby si s ním hrály a hřály ho; že nevíte, kolik je mi let? zeptal se nás čtveračivě, sto osm! – a vypadám? na čtyřicet! – ne, na pětatřicet! řekl a rozpráhl náruč, zaklonil bezbranně hlavinku, zeširoka se usmál, až mu zuby zazářily, a byl šťasten...

Houfce dívek valí se z kopců dolů, do toho prokletého údolí; a ty, které nechtějí, které snad váhají a hledí v rozpacích tím směrem plny pochyb a nezodpovězených otázek, proč že by tohle měla být jejich cesta, jediná a pravá, když nejsou pentlemi nijak zláhány, ty tam nažene obecní pohůnek nebo rodina...

Je to celé podivné – tolik zbytečných úskoků, manévrů, taktik a lží – samá strategie a lest – a proč? A má společnice odpověděla: celý tenhle svět přece stojí na lži;

pojďme do údolí pastí.

To místo je plné všelikých doupat a hnízd a kotců a děr a nor, a v nich ženy a jejich mláďata; otáčejí se pilně a přičinlivě, cítí, čistí, myjí, leští a perou, vaří, krmí a tak dál, pořád dokola, mláďata jsou

roztomilá a batolí se jim kolem nohou a ty ženy mají své řetězy ještě pokryty překrásnými ozdobami, kování tu stříbrné, tu zlaté a diamanty sázené, pouta hedvábná, voňavá a v pastelových barvách – a ty ženy své postroje zdobí, kráší a mazlí se s nimi a dychtivě očekávají své muže, až se vrátí ze světa, který byli řídit.

U starších žen již je kování omšelé, odřené a zcela bez ozdob, jak pracoval čas; jejich popruhy, řetězy a pouta už mají ocel zcela obnaženou a ženy jsou od nich do krve zraněné, stále namáhány jednou a touž zátěží, po léta neúprosně stejnou... ty ženy počínají ve své práci polevovat, zastavují se a dlouze se dívají z oken svých pastí, posedávají, vzdychají, pláčou anebo se snaží zrychlit své pohyby, ale vychází to křečovitě a tvrdě a brzy se unaví. Mláděta už jsou odrostlá, vyhazují kopyty, trkají rohama, dupou, vydávají skřeky, křídly tlučou o stěny doupat a vydávají se ven na delší a delší dobu a jednou se už nevrátí... a ženy stávají hodiny potmě u okna a sledují cestu před vchodem, jako by tím mohly své mládě před vším zlým uchránit... Těm ženám už jejich řetězy vadí, některé by rády odešly, ale jejich připoutání je ještě příliš pevné, anebo si neumějí představit, že by žily samy... mnohé se raději marně vracejí k začátku, snaží se dát poutům zas původní lesk, a tak vzpomínají, jaké to bylo, když byla mláděta malá a hebká a přítulná... a hypnotizují se barevnými obrázky o těch prvních dnech, o té době vábení a lákání do hnízda, jak on ji k sobě volal a ona byla svěží a dychtivá a všecka nastrojena – pouštějí si ty situace do hlavy v nekonečnu variací, kdy jsou společné začátky a různé překážky šťastně překonány a vše vrcholí sklapnutím klece – které je pojato jako jímavý mollový akord, jenž má potlačit zjevnou totožnost začátku s koncem... Ale ženy inhalují ten jed v ohromných dávkách, však také týmy profesionálů pracují na těch obrazech a produkují je v ohromném množství formou světelnou, hudební i písemnou, aby ženy dostaly své šidítka včas a na přítomnost v té mlze zapomněly... Ale i tak ženy občas na své muže zoufale, zlostně a marně pokřikují, gestikulují, něčeho se dožadují a něco chtějí, ale muži jsou daleko; od

chvíle sklapnutí pout jsou daleko a každý povyk je nesmírně obtěžuje; ulovili si přece ženu, aby měli co žrát a co na sebe a kam se vracet a doma klid – proto si zacpávají uši politikou a zprávami ze sportu a shlukují se do skupinek a strkají hlavy do náhradních světů různých kratochvílí a her, aby kvílení svých žen neslyšeli...

Těm nejstarším ženám již rezavá pouta sama povolují a rozpadají se, ale ony neběží radostně pryč – naopak: snaží se je vyspravit, čím se dá: vnučetem, knedlíkem, svými vlasy z mládí – ale bývá to vše marné a pošetilé; někteří muži odcházejí přivábeni jinou ženou, anebo zemřou a jejich ženy nad nimi zůstávají bezradně stát: pořád někde pryč, pořád někam mizíš – a teď si utečeš úplně, zrádče! Anebo si vzpomenou na svoje slzy samoty a smutku po jeho boku a jen zašeptají: no konečně, to ti to trvalo...

I ptala jsem se své spoléčnice, jak to všechno přijde, že je to tak smutné, a ona pravila, to jsou ty, které podlehly svým andělům...

I zeptala jsem se, proč muži jsou na tom o tolik lépe, a ona řekla, myslíš? I viděla jsem zoufalce vyděšené strachem ze smrti, a naparující se kašpary, věčně soupeřící, a vylízané lebky, stále se rvoucí a nějaká hesla vykřikující, a mnoho solitérů, každého s nějakou stoličkou, židlí či podstavcem, na který si hned stoupli, když někoho potkali, aby byli výš než on. A jak byly staré ženy odporné ve své zklamané, mstivé zlobě, tak byli staří muži trapní a směšní ve své naduté pýše a bylo to k pláči.

A má spoléčnice řekla: toto je údolí bezmocných. Jsou tu ti, kdo podléhají každý svému andělu...

I jal mne veliký smutek.

A došly jsme k území párů, kde všichni o překot mluví, pohybují se pouze ve dvojicích, svázáni pevně nejrůznějšími pouty velmi důmyslně propletenými, nerozdělitelnými, složitými a nepřehlednými; některá vypadají tvrdě a pevně, ale jsou velmi křehká, jiná jsou naopak jako pavučinka, ovšem z vlákna lidskou silou nepřetřnutelného, jiná pouta jsou neviditelná, jiná okázalá a mohutná – ale

zblízka je vidět, že je jeden z dvojice anebo oba zezadu přidržují, aby nepadla; jsou pouta čitelná a jasná, která vypadají, jaká jsou, a jiná zas ošidná, naoko měkká – ale zraňující, nebo naoko brutální, ale oběma vyhovující, a pak řada různých pout, která padnou jen jednomu z dvojice, a druhý jimi trpí... A tak dál, až z toho šla hlava kolem, i řekla jsem své společnici: netušila jsem, že ve spojení dvou lidí může být taková nepřehlednost, různost a mnohost – a má společnice se usmála a pokynula mi, abych přistoupila blíž –

I přistoupily jsme blíž, abychom viděly a slyšely matku a dceru na zahradě:

Janinko, prosím tě!

Ano mamulko!?

Janinko, prosím tě pocem!

Počkej, musím si vzít jiný boty!

Janinko, prosím tě, tak až si vezmeš jiný boty, tak potom pusť vodu, jo?

Ano, už to bude! Za chvíličku! Už jdu! Jauvajs! Já jsem upadla! Teda, tos měla vidět, jak já jsem upadla! S tou svojí váhou, z tý svojí vejšky, teda, to byla šupa!

Hlavně pusť tu vodu, prosím tě!

Jo, jauvajs, moje koleno, to bylo teda, to sem sebou teda praštila, jedna radost!

Tu vodu, prosím tě!

Pouštím!

Eště!

Eště pouštím! Eště?

Dyť říkám, že eště!

Tak eště pouštím!

Jenže vono to nenaskočilo!

Jak to?

Nevim – zavolej tátu!

Tatúldo! Veliteli!

Nech toho, Janinko, a pocem, já pro něj dojdu.

Už jdu! Jauvajs, to koleno. Už jsem tady: tak mi řekni, co mám dělat!

Chyť to tady, prosim tě. Honzo?! Honzíčku?

Tatúldo! Veliteli!

Co se děje?

Neteče voda!

Pušť nám vodičku, plošim těbe, aňo?

(Proboha...) – Hned to bude!

Já šem hapala! Já ti to pak žeknu, jak šem hapala, udělala šem ši bebí!

Jo! Pouštim tu vodu!

Janinko, drž to, drž to pořádně, takhle ne, Janinko, jak to držíš, to není vono, puč to sem, dyť my to zvládnem, my sme dvě holky šikovný. Honzo! Furt nic! Pustils tu vodu?

Jo!

Tak co je s tím?

Vim já, sakra?

Jauvajs, žlomila šem ši nehet!

Ale no tak, plošim tebe, pofoukáme to. Fu, Fu. Ták. Tak pustils tu vodu, nebo co tam děláš?!

Pustil!

Tak co je s tím?

Nevim! (Doprdele...)

Už to teče!!

Už tó teče! Šláva tatúldovi!

Dobrý! Můžeš to zavřít...

Muž zavřel vodu a odešel.

Za půl roku odejde od své ženy i třicetileté dcery, řekla má společnice, a spěchaly jsme dál, do osady matek a synů.

A jedna žena se ke mně hrne a říká: teda my s mužem, my bysme byli ideální pár, nebejt toho kluka, fakt, ten se nám nepoved, no vo

tobě mluvím, stuj rovně! my si jinak ve všem rozumíme, nehádáme se nebo tak, vyndej ten prst! máme i stejné názory na všechno, s ničím žádným problémem – nekopej do toho! Slyšíš, stůj klidně a nekopej do toho! Sakra, jsem něco řekla, ne...? No počkej, já ti dám!

A jiná matka se ovíví kolem svého syna a říká mu, jsi skvělý, jsi nejlepší! ty vůbec nejsi jako on! jsi úplně jiný! Jsi dokonalý a dokážeš, na co pomyslíš; nemusíš se nic učit: všechno ti půjde samo; nemusíš o nic usilovat: čeho se dotkneš, to se ti podaří! Tady máš všechno mé trápení a jdi do světa, synku, jdi dělat mamince radost! A chlapec šel a spadl ze skály a zabil se, protože si myslel, že umí lítat...

A o kus dál klopýtá jiné dítě do světa, mrtvolou rodičů na zádech, na nich sedí flandák s krucifixem, kope dítě do slabin, bičkem pohání k čipernějšímu kroku a mele: jen pohni kostrou, synku, já jsem tvůj otec, je ti to jasné? Provinilče? Tak pohni a snaž se, myslíš, že na dno tvé prohnílé lebky nevidím? že neznám černě tvých myšlenek? Baže znám, sám jsem ti je tam zasel, tak jen pohni, synu můj, zapomeň na sebe, poslouchej, pokoř se a služ, jak já ti prikazuju, a kaj se ze svých hříchů, a odpros mě, i když si myslíš, žeš nic neprovedl! tak hyjé! ... a dítě klopýtá a říká si, Bůh je nekonečně dobrotivý, ano, a všechny miluje, ano, a mezi mnou a jím stojí jeho tlumočníci, ano, ale to je dobrý, to přejde, však to není navěky, jen co jsem naživu.

A přibíhá žena a lomí rukama: ach, já se tolik, ale tolik bojím o své děti; aby se jim něco nestalo, aby se jim nestalo, co si představuju, že by se jim mohlo stát; ach, je toho tolik, kam by mohly spadnout, co by si mohly zlámat, co by je mohlo sežrat, porazit, utopit, je tolik způsobů, jakým by mohla zmizet moje holátka, co mě u něj drží, co mě k němu připoutala, k tomu cizinci, k tomu monstru, k té mrtvole... tolik se děším toho temného přání na dně své duše...

A kousek dál dva vedou zákopovou válku: vedou ji s chutí a s plným nasazením; křičí na sebe, střílejí po sobě, házejí granáty – a kdo se přiblíží, kdo si nedá pozor a včas neprchne, o toho se pak perou;

ten silnější ho přetáhne na svoji stranu a ten, co neuspěl, toho nebožáka, toho bývalého kamaráda, spolužačku, bratrance, zapřísahá pomstou a vyčítá mu, že zradil, a tak se mnoho zmatených dobráků potácí mezi těmi dvěma tábory, nevědouce, co počít. I děti jsou vtaženy do boje, každé přisvojeno jedním a vyzváno k boji co spojenec: nuceno je křičet na protistranu a spílat a krýt záda tomu svému, nebo mu sloužit jako živý štít, jako rukojmí, dělat zvěda a házet bláto do tábora protivníků. A když se sourozenci pokusí najít k sobě cestu, bývají při takovém pokusu smeteni palbou z vlastních řad a ve vlastním táboře poté souzeni za velezradu. I dívají se na sebe cizíma očima, když o sebe navzájem náhodou zavadí, a dokonce svých dnů už k sobě cestu nenajdou.

Ale těm dvěma to nevadí, jsou cele zaujati svým bojem, v němž hodlají zvítězit, ten boj je naplňuje a každá vyhraná bitvička je plní uspokojením, a tak s chutí dál kují pikle, strojí léčky, vysílají zvědy a vnášejí zmatek do řad nepřátel a voláním o pomoc povolávají k sobě další a další nezasvěcence, kteří ochotně přicházejí, připraveni pomoci, dobrácky se vydávají mezi zákopy, mávajíce bílým tričkem parlamentáře, ale jsou vzápětí smeteni, neboť žádná z protistran nemá nejmenší zájem na smíru: zde není možno cíle dosáhnout mírovou cestou, neboť cílem je boj. A tak přátelům chvíli trvá, než pochopí, že role jsou rozdány a že jde o válku, v níž se musejí rozhodnout a mohou posloužit jen jako pěšáci. A tak když se pokusí uprchnout, bývá už pozdě, protože jsou do věci vtaženi. A je tu třetí dítě, to nejmladší, je liché, a žádný je nechtěl pustit, když se o ně utkali, a tak zůstalo mezi nimi jako na kříži, se dvěma polovičními hlavami na ochablém, bezradném těle, protože mu duši roztrhli vpůli; tak poškozené dítě ovšem není žádný voják, takové už žádný z rodičů nechce, takové lze použít už jen jako zbraň; a tak tím třetím děckem po sobě házejí, obviňují se za jeho stav, a ty dvě hlavy toho dítěte se také hádají a koušou navzájem a nemožoucí tělo se pod nimi plácá ze strany na stranu jako mokrý ručník.

Jako krví ztěžklý ručník, který už není vůbec k ničemu, ale zatím je hloupé ho vyhodit...

Celé je to velmi smutné, ale pokusí-li se někdo děti z boje odvést, rodiče se ihned spojí v obraně svých práv, a tak ti lidé zvenčí zas odcházejí a všem je z toho zle, až na ty dva bojující, kteří jen kvetou, zoceleni bojem, posílení na duchu bojovými úspěchy a cele vyztužení vědomím, že jejich život má konkrétní náplň a jasný smysl...

O kus dál jedno staré dítě bere hříchy na sebe:

Koukněte, moje matka byla laskavá stará dáma. Dost jsem ji nenáviděl, takže tohle nestačí: měl by ses ještě zbičovat. A taky vypiješ psí moč.

Psí moč prosím není v ceně.

Rád připlatím, rád připlatím.

Dobrá, ale předem.

Platí. Ale žádný markýrování! Chci vidět krev!

Prosím. Ale platit předem. Díky.

Tu máš, tu máš! Ty svině!

Promiňte, karabáč ano, ale kopání nebylo ve smlouvě!

Drž hubu a nezdržuj obřad! Tu máš! A eště! Ty hnuse! Ty zrúdo! Týralas mého bratříčka! To máš za to, tu máš!

Víte, řekl nám Beránek, co snímá hříchy světa, jsem už zvyklej, dělám to od dětství. To smlouvání nemám rád, ale někdy to jinak nejde. Stalo se už, že si provinilci objednali sebeprznění nejhrubšího zrna, a pak zmizeli bez placení. Nicméně Beránek Boží je zatím to nejvýnosnější rito ve městě. Odpykávat hříchy v zastoupení je oblíbenou kratochvílí i na soukromých večírcích smetánky. Zákazníků habaděj. A dlaňovka. A parkování zdarma. A stravenky do parlamentního bufetu. A spousta dalších výhod. No nevěmte to.

Ale má to i své mouchy: v noci se budím s pláčem – musel jsem nechat odstranit všechna zrcadla a kolikrát se tak třesu, že to přejde, až když se do krve zmrskám – sám, bez diváků a zadarmo. Ale zatím to jde. Můj předchůdce se prej zaživa rozkrájel: odřezával ze

sebe maso po kusech, dokud to šlo, a pak zdechnul. A ten před ním se udusil uškrcen vlastní pravou rukou. A ten před ním se přivázal ke kotvě lodi; utopil se a pak, když loď vyplula, visel tam po celou dobu plavby, vysušenéj solí a sluncem a vodou, pleskající o zád'...

A šly jsme zas dál.

A vyřid' naší bábě, že jsme z tý její komory udělali chlívek, jináč to nešlo, ale jen do tý doby, co dostavíme na dvorku, pak to bude zas komora –

A našemu Jeníčkovu vyřid', že se nám po něm moc a moc stýská a že ho máme rádi, ale Vašíka ať k sobě nevolá, ať nám ho nechá, dyť se nakonec stejně všichni sejdem –

A chudáka Karla pozdravuj, a Andulinku naši zlatou!

A našim prosim tě, ať nám daj znamení do lotynky, že na to čekáme, že to moc potřebujem. A prosim tě tady to, to je důležitý: tetě Květuši, že jsme ztratili heslo na tu vkladní knížku, tak ať to řekne Emilce ve snu, Emilka spí s tužkou u postele a hned si to napíše! A ten zlatěj řetízek, co vo něm mluvila naposledy, tak ten sebral Lojza, co utek s Handou – šest dětí tu nechal, parchant, tak jen jí to všechno na něj pěkně řekni!

A tady pro Vojtíška: že ho mám moc ráda a že sem mu věrná a řádně ctím jeho památku, že tamto nic nebylo, ať nevěří, co lidi povídaj, ať věří akorát mně, rozumíš? Tady to mám napsaný: ať mi odpustí a ať věří akorát mně! Přesně takhle mu to řekni, ne jinak, rozumíš? Hlavně ať mi odpustí – von už bude vědět...

Hele, a eště Pepimu, co ho vloni střelili, že to nemůžu najít, tak ať mi dá zprávu, kam to dal!

A tady todle: kdybys potkal tohodel muže, tady na obrázku, tak že ho moc prosim, ať se mnou vejde v kontakt, nic jinýho, já budu čekat, tady máš mou fotku, aby mě našel, že budu čekat, že potřebuju akorát s něčim poradit, co se státní správy dotýče a tak...

Chlapec, vybraný k oběti jako posel bohů, mlčky přebírá svitky, kamínky, obrázky a mince, velebněz to vše klade kolem něj a rozhlíží

se, nemá-li pro posla ještě někdo nějaký vzkaz; hluk ustal – chlapec mlčky stojí a nepřítomně se usmívá, velekněz k němu přistoupil s Pohárem Prvního Kroku, chlapec přebírá pohár, naráz ho vypil a poslušně nastavil krk, aby ho mohl velekněz lépe podříznout...

A kousek dál proběhla žena volajíc: Míño, tak Míño, kdepak jsi? Kam ses mi schoval? Jen počkej, ty lumpíku, já si tě najdu! No tak, vylez a nezlob! Nebud' ošklivý chlapeček! Maminka tě má ráda! A tatínek tě má taky rád! Tak vylez už přece a ničeho se neboj! Podívej, jakej hezkej domeček ti tatínek nechal postavit – ten je ale krásnej! – tak vylez a nezlob! Tak, Minotaure!

Bylo tak strašné pobývat ve světě rodičů a dětí, že jsem zatoužila zpátky do boudy – ale cesta zpět zarostla – brány se uzavřely, mosty sklopily a povětří za mnou tak zhoustlo, že nebylo cesty zpět; zas bylo jasné, že je jen jeden směr...

Šla jsem pryč z toho místa kolem dvou paní, z nichž jedna řekla: já vám povim, proč je dneska tolik dětskejch sebevražd, pani: protože voni jim rodiče všechno dovolej, všechno jim daj, parchantům, ale to chce opratě a řezat a řezat!

A druhá řekla: a co se toho do nich nastrká, do smradů, těch prachů! A voni si pak eště píšou do deníčků, jak nás nenáviděj...!

Proč jim něco neřekneš, aby se netrápili? Proč to všechno musí být tak strašné? zeptala jsem se své společnice.

Všude je to napsáno, řekla mi, už to nelze říct jasněji: řeka plyne v březích; stromy rostou do výše; slunce svítí stejně na všechny a po obloze pluje mrak – všude plno odpovědí – ale veliké bílé mimino se na nic neptá: veliké bílé mimino si myslí, že je na světě samo a svět je tu k sežrání; všechno si cpe do pusy, protože jinak poznávat neumí, a skrze tragédii zrazeného odsouzence chce sežrat Boha...

Zírala jsem na ni a současnost všech nekonečností mi vířila hlavou: kvas ostatků starého světa chystal spanilou jízdou burčáku poznání – ale bylo to velmi bolestné... a ona viděla, jak trpím a že k velkému třesku v mé hlavě ne a ne dojít – i pravila laskavě: povím ti tajemství – žádní rodiče neexistují. Rozumíš? Rodiče neexistují. A zmizela.

Rodiče neexistují: jsou jenom děti. Kterým se rodí zas děti. Všude jsou jen a jen děti – některé se narodily už dávno, jiné později a jiné před chvílí... a tak dál a pořád dokola – a mladé nabírá sílu od starého a silné se odděluje od slabého jemně a s plným porozuměním, jako se od poupěte oddělují zelené lístky v pravý čas, aby nebránily květu, jako kuře opouští skořápku v pravý čas, aby mohlo dýchat; šílená skořápka, která odmítá povolit; šílené kuře, které čeká, že se otevře sama; šílený blb, kdo staví kuře a skořápku proti sobě jako dva soupeře...

Už přišel čas.

Ty jsi tady?

Pořád jsem tu: nadešla chvíle zápasu s andělem...

Bojím se k němu vzhlednout. Je tak strašný – totiž, on není strašný, je jenom nehybný, to je na něm to strašné – ale on se nehýbe, protože se bojí; ví, že se nesmí projevit, a tak neřekne slovo za sebe; mluví, jako by tlumočil úřední sdělení, sděloval přírodní zákon: každý máme svou pravdu, blablabla, a tak se navzájem přesvědčujeme o těch svých pravdách, blablabla, můžeme donekonečna diskutovat o těch svých pravdách, protože je tolik pravd, kolik je lidí, blablabla – snad by se hodilo, aby už konečně... jeden by řekl, ale to ne, to se musí pořád... jaksi by se slušelo... je obecně známo... ano, ale stejně tak je možné říct... a na druhé straně zas mohu tvrdit, ty tvrdíš to, ten zas ono a pravda je vždycky uprostřed... blablabla – neosobní tlumočnická absolutna – schovaný za pletence slov – už dávno ztratil rozlišovací schopnost, co je skutečné a co

ne – zatímco jeho malé, zakrslé já přebývá za mohutnou zdí těch neosobních vět, jimiž je obehnáno jak štítem, aby mu nikdo nemohl nic říct – a tam taky zestárlo, aniž cokoli slyšelo, protože mu nikdo nemohl nic říct...

A mé divné já mi říkalo, vidíš, jak je nešťastný? Musíš ho litovat, musíš mu pomoci!

Chce se mi ho litovat, ale nejde to; on drží svůj odstup, jako tenkrát, když z cest místo vyprávění přinesl jízdní řád, jako když místo slíbených džín přivezl montérky a řekl, to je totéž: pracovní kalhota jako pracovní kalhota...

A byl se sebou nadmíru spokojen, jak vše zdárně vyřešil, že splnil daný slib a přece ho to nic nestálo, jak šikovně to své obhájil, aniž ztratil lesk;

protože od toho hradby jsou, aby se jimi ohradil, a potom je fuk, kdo stojí před nimi; i viděla jsem, jak ani na moment nezapochyboval o správnosti svého kamenného počínání, dívá se na mě prázdnýma očima a něco odříkává, něco neosobního; vidím, jak za svou hradbou zestárnul, a nedošlo mu, že když k sobě nikoho nepustí, tak bude sám...

A viděla jsem najednou mnoho podobných žvanivých starců, co nepochybují o svém právu projevit bytostný nezájem o druhé; o svém právu žádat doma klid a dokonalý servis; o svém právu užívat rodiny z výše kontrolní pravomoci investora; o svém právu být protivný, šeredný, potit se, prdět a smrdět a přitom žádat čistotu, krásu, něhu a lásku – protože tak to má být, chlap je chlap a jeho špínu každá s radostí olíže...

Šťavnatě jsem nenáviděla kamenného anděla, toho tvrdého starce – i chystala jsem se s ním zápasiti; hotovila jsem se skolit ho na zem a zvolat: nepustím tě, ačli mi požehnáš! Ale jak jsem k němu učinila první krok, tu on rychle couvl a smrskl se do groteskního staříka vetchého, který cosi drmolí, těká očima, pochechtává se a táhne z něj chlast...

To tebe jsem se hrozila po celý život? To tvůj odsudek mne prostoupil chladem a třasem a celou mne ochromil a děsil mě ve snách? To tvoje požehnání mi scházelo tak strašně, že jsem skoro umřela? To tys mě zatratil a od sebe odvrhl, že jsem si zoufala a chtěla se zabít?

Stařík se přiblížil a usmívá a něco drmolí pořád dokola: nevím, co myslíš, nevím, nerozumím, nechápu, o čem to mluvíš, opravdu nevím, rád bych ti pomohl, ale nevím jak, ono se říká tak a tak, ale zase to může být docela jinak, ty říkáš tohle, já zase ono, opravdu nevím, co chceš –

a pak se mi schoulil k rameni, opřel o mě svou hlavu a řekl, pohlad' mě – a tak jsem ho tedy pohladila – musím mu přece dát, co je mi dlužen, je to tak prosté – a on zamžoural, usmál se, vzdychl a pak se pod mým dotekem rozpadl v jemný prach jako kytička na rakvi Tutanchamona...

Konec

... tak vidíš, že to nebolelo.

Ano! To je úžasné, skvělé! Dokázala jsem to! Ó díky, učiteli! Teď jsem volná, bez pout, můžu dělat, co chci... můžu třeba... někam jet? Ano! Do jiné země, kde je všechno úplně jiné, a tam někoho potkám, bude bohatý, bude mít bílý dům s bazénem a posilovnou a velkou zahradu s výhledem na moře a bude mě milovat a budu s ním šťastná...?

Moc naivní, dobře, tak ne: pojedu do chudé země a budu chudá a on bude chudý se mnou, budeme spolu pomáhat domorodcům, on bude mít pevné svaly a postaví mi chatrč u moře a bude mě milovat a budu s ním šťastná... taky ne.

Dobře: tak nepojedu nikam moc daleko, jen do sídelního města, tam budu pracovat na nějakém důležitém výzkumu pro dobro lidstva, on bude vedoucím mého týmu, bude mě milovat a budu s ním šťastná –

Ne, už to mám: ano! Budu chodit plavat a cvičit a nechám si vyhladit vrásky a vybělit zuby, abych byla krásná, a potkám někoho, kdo mě bude potřebovat, a já mu budu pomáhat a on mě bude milovat a vlezu za ním do boudy a... tak zastav mě přece!

Zmlkni, ó pošetilá, copak nevíš, že ke kratochvílím nejvyššího patří, že nám naše nejapná přání doslova splní? Čímž nás činí dokonale nešťastnými?

Když je žák připraven, učitel se najde...

Ono se to řekne, ale já neumím žít; smečky učitelů života křižují zemi a nabízejí své služby; zaměřují se na nešťastné, slabé a mladé;

jenže vůdci a kupci mají s mladými také své záměry, takže o mladé je boj: jsme země zaslíbená, protože moudrost předchozích generací je u nás tradičně vyhazována na skládku spolu s drahými kovy; naši mladí jsou tedy dost žádaní pro svou tvárnost, bezradnost a důvěru k cizím; to je pro obchod skvělé, protože vnímá-li mládež hlasy starších, je příliš stabilní, a pak už tak ochotně neskáče na špek a nedá se tak snadno ovládat. Proto každou novou generaci oddělujeme od té předchozí: národ od historie, syny od otců; každý bude zpracován zvlášť: kupec si vezme peníze, vůdce si vezme duši.

My ostatní, co jsme už neatraktivní, protože máme moc zkušeností, abychom někomu zobali z ruky, zůstáváme ve věcech života vystaveni vlastnímu amatérismu; a tak žijem, jak se dá. Samospádem. Jak se to dělalo vždycky.

Ale vůdců jak na pouti: jsou všech vyznání a směrů a lapají žáky, kde se dá: rozdávají letáčky, volají megafonem, rozvěšují fangle, potloukají se kolem škol, na tržištích a inzerují v novinách. Nejaktivnější jsou černí dědci: skvěle organizovaní, čiperně běhají a vykřikují, mávajíce ztopořenými ukazováký, rozhazují mezi mládež sladká cukrátká a co chvíli hážou na ně síť a vážou je a kšírují do postrojů.

A jeden staroch se rozměkle usmívá: víte, já mám nejradši pohřby. Mrtvej křesťan už nedělá blbosti, mrtvej křesťan nezlobí. Ale ty křtiny! Těch blbostí, co on má před sebou, co on všechno provede, tý práce, co s nim bude, a jak to my budem všechno řešit...

A jiný zas na voze ječí: chcete svobodu? Jste tedy otroky svého chtění! Kdo mne opustil, neuznává mou autoritu! Kdo neuznává mou autoritu, nebojí se trestu! A kdo se nebojí trestu, dělá si, co chce! Kdo si dělá, co chce, koná jen špatnost a zkaženosti, neboť jste všichni od základů špatní a zkaženi a zasaženi hříchem, a proto i co chcete a co konáte, nemůže být než špatné, zkažené a zasažené hříchem! Z čehož plyne, že mimo mne není života na zemi než ve

špatnostech, zkaženosti a hříchu a nic než tma a nicota a zlo a oheň pekelný!

A jiní zas mají na pyšném rypáku nasazen zlovolný škleb, který má zdůraznit, že jde o verbuňk nového vojska k hájení čisté rasy a každý adept že bude beztrestný a bude mít převahu nade vším živým...

A jiný haleká: já jsem tvůj učitel! Jediný a pravý! Jen já tě naučím, jen počkej, já tě naučím! A práská bičem do lidí...

A jiný kráčí s kytarou: já povedu tě ke spasení, mimo mne žádné cesty není! Jen já jsem zosobněním ducha! Kdo neposlouchá, je zlý neposlucha!

A další volá: jsem zástupce Boha na zemi, jsem policajt jeho a ruka jeho a noha jeho a také břich jeho! Vy barbari tupohlaví, vy chamradi konzumentská, vy chodící zaživací trubice, plné rozžvýkaných mrtvol!

A ohromení lidé padají do prachu a líbají lemy rouch jejich, třesouce se strachy, a oni, někteří ve zlatě a brokátu, anebo jen v černém, se přísně mračí, pod pazourou tlusté knihy, anebo tak nějak uličnický, jako osmdesátiletí kluci, sedí mladistvě na vozíku, nenuceně rozcapeni, a spokojeně se šklebí; jeden z nich se dobrácky usmívá a dobrácky plácá po ramenou ty, na které dosáhne, a zručně je nahání do sítí a elegantně jim několika tahy nasazuje postroj; je fascinující, jak neomylně přesně si počíná, inu, léta cviku. Tento učitel má nejvyšší odchyt a bere všechny: staré, mladé, kurtizány, mládence i panny, ať chtějí nebo ne, ať jen zvědavě naslouchali anebo postávali kolem, bezradní z toho množství učitelů, tlumočnicků, instruktorů, trenérů a vůdců, připravených učit, řídit, formovat, instruovat, hníst a vést tím jediným správným směrem – dle své potřeby...

Ale jsou tu i jiní, zaražení, unavení, odrbaní a plaší, se silnými brýlemi a stohy papírů, které jim padají z rukou, a oni omluvně říkají adeptům, kteří se tlačí kolem: já nevím, snad se něco uvolní, počkejte, já si vás napíšu...

A na jiných vozech sedí vyslanci cizích zemí a rozhazují letáčky, kde stojí: zdarma vás naučíme naši řeč, a vy pro nás budete zdarma pracovat!

A jinde zas mají transparent: naučíme vás, jak se neučit vůbec nic, a vyděláte miliony!

A jinde vyučovali, jak se dívat pevně do očí – a jak být denně dvě hodiny nekonečně šťastni – a jak získat moc – a jak se v mladistvé svěžesti dožít sta let – a jak zhubnout – a jak se ve spaní naučit jidiš – a jak zůstat klidný, když vám někdo plivne do polívky – a nade vším se vznášela obrovská obrazovka a na ní se zeširoka cenil mladistvý stařec:

Připravte si sešity a tužky, milé děti, dnes si ukážeme, jak se dělají miniatury: na tohleto, co tady vidíte, na to jemně nanese speciální lepidlo, toto, ukážeme to na kameru, dobře – a kdybyste náhodou doma neměli zrovna toto speciální, můžete použít jakékoliv jiné lepidlo – a teď to lepidlo jemně – a pomalu – sakra – teď jsem se – no nic – prostě to nějak nanese, ano? Napatláme to semhle, aby nám model dobře držel – vidíte všichni dobře? No a pak to cáknem taky trochu sem, jestli se vám to taky vepředu ulomilo jako mně – táák – nejlíp nějakým vopravdu lepícím lepidlem, ne tímhle – co mi to sem dali – no – anebo taky můžem použít mouku s trochou vody, jestli nemáme zrovna lepidlo, a takhle to prostě prdneme na sebe a držíme, pořádně, fest, ešššššš – držíme – ano – no tak teda ne: tak to k sobě přivážeme anebo přitlučeme, sdrátujem nebo tak, prostě to všechno nějak slepíme dohromady – táák – hezky to zmáčk- nem – do takový kouličky jakoby – malinký – vidíte? aby to tam vlezlo – do tý flašky – do toho – hrdla ouzkýho – a nac-pem-to-tam, ty lodičky a domečky a všechny ty další serepetičky, nacpem to prostě do tý flašky a zašpuntujem tak: a teď dávejte pozor, teď to pěkně pro-tře-pe-me – a eště – a znova, a třepeme a třepeme, aby se nám to v tý flašce všechno zas poskládalo zpátky, všechny ty domečky a lodičky a stromečky a lavičky a sračičky – a třepeme –

furt – a ještě – no a když – se to – no: když se to teda neposkládá, tak to vyhodíme i s tou flaškou a začneme znova: máte tužku a papír?

Nemá cenu na sobě pracovat, nějak se vylepšovat, něco se učit, když je mládí pryč, larva pryč a nikde žádná budoucnost... Anděl je mimo, bestie taky, pouta jsou pryč – a co? Co dál? Jakej já mám smysl? Já sama? Život nějak proběh, strávila jsem ho nejspíš blbě, jsem unavená, stará a zbytečná, nikdo mě nepotřebuje...

Tak čau.

Počkej, kam jdeš! To mě tu necháš jen tak? Rozmluv mi to přece! Řekni mi, že nemám pravdu, že to má cenu, abych se vzchopila, řekni mi, že na mně ještě záleží!

Proč?

Copak na mně opravdu nezáleží?

A proč to mám říkat já?

Protože – sakra... tak jo: ano, mám svoji cenu! Udělám něco pro sebe, abych se zvedla, kurva, zasloužím si to!

Ano! Ano – já – jsem motivována – nadšena – všemu rozumím a chci to předávat dál!

A vběhla jsem do houfu pobíhajících učitelů a volám: pomohu najít smysl života! Naučím zvládat deprese! Chceš zhubnout? Zeptej se mě jak! Vyložím karty – vyložím sny – máte trápení? Svěřte se!

Učím. Sedím na velíně a hážu své maso mladým šelmám; jsou pružné a lačné a vděčné a věčně hladové. Milují mě. Milují mě k sežrání. K sežrání, rozžvýkání a strávení – zbytek těla vypudí. Ztrácím se a mizím v nich, procházím jimi se zvrácenou rozkoší sebezničení. V tom je má nesmrtelnost. Má polosmrtelnost. Má mírně zpožděná smrtelnost...

Larva zmizela a on je taky někde pryč. Ze zrcadla na mě zírá kdo-si někdejší; vyprázdněný, odeznělý, bývalý. Slábnoucí echo slibného akordu... Já vím, že všichni stárnou, já vím, že každý musí jednou umřít, ano – ale i já...?

Ó učiteli! Já jsem tak šťastna, že vás vidím! Tolik, tolik jsem na vás myslela! Já se tak ráda vzdělávám! A tak ráda pomáhám lidem!

Opravdu?

Ó ano! Je to tak úžasné, předávat zkušenosti, vědomosti, moudrost a vše, k čemu jsme za léta dospěli...!

Opravdu chceš předat své vědomosti?

Ó ano, zahlaholila slečna překotně, ta stará pitomá už zase slečna já, a kouzelník se pobaveně usmál.

(Jednou jsem dala svou panenku holčičce, která tolik plakala, bylo to ode mne hezké, to se přece má, projevit účast a potěšit – tak proč, když jsem byla tak hodná, proč už tu panenku nemám...?)

Chceš opravdu předat všechno své a shořet na popel?

Ó ano! Mám školení pro linku důvěry a pro první pomoc v psychické nouzi a teď dělám školu Terapeutem snadno a rychle podle knihy Domácí lékař a taky psychoanalytický dálkový korespondenční kurz! Jásá ta pitomá slečna já, udělej mě svou následovnicí, staň se mým učitelem!

Ale já nechci být ničím učitelem, baví mě žít...

Vy nechcete předat své vědomosti...?

A proč? Co bych jim předával? Ať si to objevjej sami! Když někomu něco dáš, tak už to nemáš: patří to jinému, ten k tomu přišel zadarmo, je svěží a drzý, začíná tam, kde ty končíš; nejspíš ani nechápe, co to vůbec ukradl, a tak to podělá – a ty jsi stejně v loži.

Ale to se přece má, pracovat na sobě a tak...

Budeš teda lepší – a co?

No – budu lepší – a svět se zlepší se mnou...

Fakt? Zlepšujou se lidi? A s nima svět? Zařid' si odvšivovací firmu, snaž se jako hodnej mravenček – jezdi na dovolenou s dětma k moři – anebo se válej na hlavním nádraží – je to fuk

Jak to můžete jen tak říct, že je to fuk? To přece není fuk!

Ale jo – svět se rozpadá – rozletí se na kousičky co nevidět...

(Starý šaman předává své vědomosti studentům – leží na kamen-
né podlaze chrámu a opouští všechno své: mladí klečí kolem a vstře-
bávají jeho životní proud; pak vstávají a odcházejí nějak s tím naložit.
Starý učitel zůstává mrtev ležet na zemi, služba ho ráno zamete.)

Nerozdávej, nemáš z čeho.

Ale musíme přece konat dobro!

*Konání dobra je omyl. Snažení nemá smysl. Vývoj je blbost – jestli
má něco cenu, tak válet se v trávě, množit se a žrát – případně chlastat
něco omamného z tykve;*

Ale přece...

*Nasypat bobule – naplít na to, zašpuntovat a nechat kvasit na
slunci – a pak se tím zpráskat, to má smysl, jo, to má.*

Ale já chci na něco přijít!

Na co?

Jak to je – smysl života, vesmír a tak...

Proč?

Abych to věděla!

A proč? hodláš řídit vesmír? spolknout Boha?

Ne, ale to je přece jediný smysl života, ne? Sebezdokonalování
a tak...

Myslíš?

Samozřejmě!

No když myslíš...

Tady to vidíte, paní doktorko: je toho tolik, co mám ještě pochopit...
a tak dělám modely: světy, na které stačím... Třeba se jednou něco
otevře... někdo to kreslí, někdo to tancuje, maluje, zpívá – zkouším
to sepsat. Ale velmi, strašně a bolestně mi chybí společný tanec
kolem ohně! Je strašná samota uprostřed velkého NE-já!

Ono se řekne: odhod' pýchu a jsi opět v ráji; ale například se nesluší
hladit na veřejnosti cizí lidi, jakkoli by se vám chtělo. Nebo se na

návštěvě hlasitě rozplakat. Přivonět k člověku, který sedí vedle, položit mu hlavu na rameno a trošku si zdřímnout. A mnoho dalšího se prostě nehodí...

Krajiny našich duší jsou neznámé – nekonečné a temné – se stopami krve v šeru – zde nechť se silné oddělí od slabého jemně a s porozuměním; jdem každý svou cestou; ty potřebuješ svět umělých pravidel, přehledný svět, na který stačíš: šachy, válku, fotbal, politiku – kampak na to všechno já – to divné zvíře žena...

Proto dělám ty modely. On taky dělal modely. Přestože pravil Hospodin: *neučiníš sobě rytiny; ani jakého podobenství těch věcí, kterých jsou na nebi svrchu, ani těch, kterých na zemi dole, ani těch, kterých jsou u vodách pod zemí.*

Dělá modely kočka? Ne. Kočka se nezabývá rozhodováním, co je dobré a co zlé: když má hlad, jde se nažrat. Když má žízeň, pije. Tohle měl zřejmě na mysli had: „budete jako bohové...“ chovat se jako kotě; copak to se na Bohy sluší? Proto máme své stíny, které to dělají za nás; oni jsou ta bolest, oni jsou ten hlas volajícího na poušti: bratře, ty jsi můj bratr, tady jsem – kde jsi ty?

– o čem asi po večerech psával Kain?

Mnoho věcí čeká na mé pochopení; a mnohé se mi cpe do života, aniž hlasuji pro – valí se to na mě všemi otvory najednou: očima, ušima, poštovní schránkou... A mnohé musím přijmout, třebaže je mi to vyloženě odporné..., a mnozí řídí můj život, i když upřímně nechci... Například naše paní doručovatelka se opírá o zvonek a zvonek řinčí a řinčí a řinčí. Naše paní doručovatelka nemá ráda tu chvíli, kdy vstanu od stolu, projdu předsíní a jdu jí otevřít dveře, naše paní doručovatelka chce, abych otevřela hned. Abych už stála za dveřmi, když ona zazvoní, abych už byla připravena a otevřela jí hned, protože ona je pracující žena, kdežto já se nejspíš flákám,

když jsem dopoledne doma. Naše paní doručovatelka ráda zvoní nejdřív na domovní dveře; já vylezu z vany, protože domovní telefon nemá záznamník, jdu do předsíně zvednout domovní telefon, který je ovšem hluchý, protože naše paní doručovatelka u něj nečeká: jde rovnou dovnitř a domovním telefonem pouze oznamuje svůj vstup, abychom mohli být přichystáni k jejímu uvítání. Takže je-li domovní telefon po zazvonění hluchý, víme, že jsou to uličníci anebo naše paní doručovatelka. Rychle se oblékám a rozřinčí se zvonek u dveří. Natahuju na sebe župan (zvonek řinčí), jdu do předsíně (zvonek řinčí) a otevírám dveře (zvonek stále řinčí). Naše paní doručovatelka se jednou rukou přehrabuje v tašce, druhou se opírá o náš zvonek a konverzuje se sousedkou. Řekne: hned jsem u vás! A dál konverzuje se sousedkou. Naše paní doručovatelka má ráda, když to klope. Když ji nic nezdržuje v doručování. Třeba zásilky. Když mám poštu jenom já, nechá ji na poště a nejde do domu vůbec; protože si přece můžu dojít na poštu sama, když jsem doma a nic nedělám. Stojím u dveří a čekám, je mi zima z průvanu, přivírám dveře a stojím ukázněně za dveřmi. Bolí mě nohy, přenáším váhu z jedné nohy na druhou. A potom zas zpátky. Kýchám, jdu si lehnout do postele, vařím si čaj, beru aspirin. Paní doručovatelka si se sousedkou vyřizuje své věci. Pak se celou vahou znovu opírá o zvonek. Zvonek řinčí, jeho zvuk mi sjíždí po páteři, zavrtává se do zubů. Skokem jsem na nohou, v předsíni, u dveří. Zvonek pořád řinčí. Kde ste, říká paní doručovatelka, řekla jsem vám přece jasně, že jsem hned u vás. Dostávám pokyn, abych počkala. Čekám. Naše paní doručovatelka hledá v tašce, loučí se se sousedkou, nachází dopis, předává jej sousedce, hledá papír, nechává jej sousedce podepsat, skládá papír, bere si zpět propisovačku, loučí se se sousedkou, sousedka zacouvá za dveře, naše paní doručovatelka hledá v tašce, nalézá dopis, hledá papír, nalézá papír, vzhlédne ke mně a podává mi papír k podpisu se slovy: ne vzala byste to Havlíčkům? Mně se do třetího patra nechce chodit.

Co dělá ten můj?

Sedí v boudě, okusuje si nehty a soustředěně pozoruje tu ženu z bufetu, která se zřejmě topí v kádi.

Podářilo se jí chytit se okraje. Stejně bych pro tebe skočil, řekl jí a podal jí nějaký klacek. Někdo tě vytáhne, řekl, já se tímhle nehodlám zabývat... hele, mě tohle nebaví... hele, tohle mě nezajímá... na tohle já nejsem zvědavěj... co chceš, abych ti na to řek...? A tančí kolem ní svůj tanec pohrdání a žena v kádi se strašně snaží...

– už rozumíš? – no konečně; tak jedem: nadechnout – pomalu vyfukovat, jinak se unavíš; padesát bazénů, poslední zrychlit, a jedem!

Musíš opustit všechny ty věci, co s sebou vláčíš, máš sbaleno? Nech to tu; přišlas o kufr? Zahod' i tašku! Nic neshromažďuj, ničeho se nedrž, všechno pryč, vzpomínky? Rozluč se! Fotografie, dopisy, deníky – políbit a do ohně: sbohem!

Vydáš se dolů, půjdeš tam sama, bez berlí, bez identity, bez paměti; pořád dolů, jako když teče voda – až k tomu ložisku v temnotách, o kterém víš, a děláš, že nevíš; které chceš nějak překročit, přemostit, zakrýt a nevidět: musíš dolů k těm kalům; ruce máš volné – musíš přeplavat to moře...

Ale – co larva –?

Je v pořádku. Zvládla to a jde svojí cestou...

Ale co on? Je tak nemožný – to ho mám nechat jen tak? – vždyť může jít se mnou...

Dávno má přece jinou, kašli na to, neohlížej se – ještě ho potkáš; co je to za divného člověka, řekneš si, je tak příkrčený a malý a provinile se usmívá; jak to, že jsem chtěla, aby byl obr? –

On chtěl být umělec...

Ano: miloval tě jako přírodninu – jako beztvárovou hylé, které teprve ON má dát smysl a tvar. Nech to a plav; on se netopí, topíš se ty! Tak zrychluj, zaber, nezastavuj se, jed' dál...!

– máš nekonečně víc energie, než tušíš, máš nekonečně víc sil, víc nápadů, víc možností, než tušíš; ochablost? Přidej! Lenost? Lenost je smrt – nahod' motory!

Kdy budu u cíle?

To poznáš! Sbohem!

Nebudu zdržovat, paní doktorko, bylo to podle zásady, když nemůžeš, tak přidej; když umíráš, tak přidej víc.

Přeplavala jsem to moře. Když jsem vylezla na břeh, bylo krásné podzimní odpoledne. Lehla jsem si do trávy, třásla se chladem a s rozkoší vnímala, jak mne slunce zvolna rozehřívá. Jsi skvělá! Dokázalas to! Hřímalý tribuny v mé hlavě. Když se srdce zklidnilo a ztěžklé tělo zas začalo žít, zvedla jsem se z trávy; bylo třeba dojít k cíli. Měl pravdu – poznala jsem tu cestu: vystlaná prohřátým prachem se točila mezi poli. Asi po půlhodině chůze jsem došla k ceduli stlučené z prkýnek, vyrudlé a ošlehané větrem. Na ní byl omšelý nápis Konec. Jinak nic.

Vítej v cíli!

Co? Tohle je cíl?

Cíl tvé cesty. Konec. Vidiš, ne?

Tohle??

Čekalas bouři potlesku, blesky fotografů? Život není závod...

Ale všechno to snažení, ta námaha – to přece – ne, to neberu, na tohle nehraju!

Jsi přece ze všeho venku; dokázalas to! Jsi volná, zvládlas to, můžeš jít, kam chceš!

Jenže jsem stará! A tos mi neřek! Že se v těch zápasech zastavil čas! Že zatímco se vracím, čas běží dál!

Neptala ses...

Ale to je podtrh! Jsem sama a stará!

To jo – ale nastoupilas cestu – a tohle je její konec. Tím moje úloha končí.

Ale to nestačí!

Konec není famózní akord, gejsír, úder do kotlů – nebo jak si to představuješ... konec něčeho je, když už to nepokračuje. To je všechno... Představ si konec provazu, líp to pochopíš...

Ale já se těšila, že...

Tak si to něčím pocukruj, hod' to do krajky, ozdob ten konopný provaz hedvábnou bambulí... Jenže ta bambule už není ten provaz, chápeš?

Tak asi tak nějak, paní doktorko – chtěla jste vědět, jak to všechno bylo, než mě sebrali, když jsem dvanáctého osmý v devět ráno vešla nahá do bistra na Vinohradské ulici, postavila se do fronty a čekala, až na mě přijde řada. Takhle nějak, aspoň co si pamatuju.

A tohle je konec, jak ho známe a jak ho chcem:

... ale navzdory úkladům, svatba to byla skvělá: Karolína každým pórem svého mladého těla cítila, jak je krásná – a také byla krásná: jednoduché dlouhé bílé šaty z přírodního hedvábí zdůrazňovaly její štíhlou, pružnou postavu, široká sukně, vlnící se jí kolem nohou ve tvaru zvonu, přiléhala každým krokem k tělu, aby na prchavý okamžik zdůraznila dlouhou, pozvolnou křivku stehén.

Podívala se na sebe do zrcadla: je to pravda? Ta pružná, svěží, planoucí bytost, to je ona? Táž Karolína, která se kdysi chtěla zmrzlinou ujít k smrti, která se po léta bezmocně topila ve vlastním žalu, která prošla peklem, jaké si do té doby neuměla ani v nejhorším temném snu představit...?

Rozechvělá náhlým vzednutím citů se odvrátila od zrcadla k oknu vedoucímu do zahrady: u bílého altánu, v srdečném rozhovoru s matkou, stál on; podívala se na něj zpod přivřených řas: stál v plném slunci, něco říkal a právě teď se otočil k domu; viděl ji? Sladce jí zatrnulo u srdce...

Je to možné? Že ten krásný, plavý muž s pevnými svaly a kůží líbanou sluncem, že patří k ní? Že je její? Jen její? Smí se ho dotýkat, smí položit svou hlavu na jeho nahou hrud' a vdechovat vůni jeho napjaté kůže... Smí mu šeptat miláčku, smí se nechat ovinout jeho mocnou, pevnou paží... Věděla, že je dokonale šťastna – a že tentokrát drží své štěstí pevně v rukou a nic, nikdo už je nezvrátí...

Alexandra Berková
Temná láska

Ilustrace na obálce z Pixabay.com
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 18. 6. 2021

ISBN 978-80-274-1665-3 (epub)
ISBN 978-80-274-1666-0 (pdf)
ISBN 978-80-274-1667-7 (prc)